

בית הספר הגבוה למינהל כספי
לרשויות המקומיות הישראל

מחקר

התפתחות מקורות המימון
של הרשויות המקומיות
בשנים 2005-2016

פרופ' מומי דהן

בית הספר למדיניות ציבורית, האוניברסיטה העברית ירושלים.

יוזמה מימון והיגוי- בית הספר הגבוה למינהל כספי לרשויות המקומיות
בישראל - דצמבר 2018.

בחסות

איגוד הגזברים
ברשויות המקומיות בישראל

מחקר

התפתחות מקורות המימון של הרשויות המקומיות בשנים 2005-2016

פרופ' מומי דהן

בית הספר למדיניות ציבורית, האוניברסיטה העברית ירושלים.

יוזמה מימון והיגוי- בית הספר הגבוה למינהל כספי לרשויות המקומיות
בישראל – דצמבר 2018.

טבת תשע"ט
דצמבר 2018

הקדמה וברכות

בית הספר הגבוה למינהל כספי שמח להביא בפניכם תוצאות מחקר וממצאיו בנושא: "התפתחות מקורות המימון של הרשויות המקומיות על פני השנים 2005-2016". המחקר בוצע על ידי פרופ' מומי דהן- מבית הספר למדיניות ציבורית האוניברסיטה העברית ירושלים -ביוזמת ובמימון בית הספר כחלק מן היעדים שנקבעו על ידו לחקור אמפירית ולנתח את ההתפתחויות בתקצוב הרשויות המקומיות בישראל. אומנם התקצוב אמור להיות מבוסס על קריטריונים, אבל אין להתעלם מהעובדה שהמצב העובדתי הינו גם תוצאה של דינמיקת מו"מ בין גורמים שונים על מנת להגיע להסכמות תקציביות ומימוניות. הצגת הנתונים וממצאי המחקר נועדה לאפשר לרשויות ולרגולטורים לבחון את מדיניותם. מחקר זה ישמש בוודאי גם את מוסדות האקדמיה והמחקר. בכוונת בית הספר לעשות שימוש מתאים בממצאים להעשרת הידע של ראשי המערכת: ראשי רשויות, גזברים ועמיתיהם, כחלק ממסד האינפורמציה והכלים המקצועיים לקבלת החלטות מושכלות. המחקר מצביע על ממצאים מעניינים ובהם לדוגמה: עלייה ניכרת במיסוי המקומי, הגדולה מהירידה המקבילה של העברות הממשלה, בשיעור של 33% בשנת 1995 ועד ל- 41% בשנת 2016 ואף עלייה במקביל בחלקן של הרשויות בשיעור המימון לחינוך ורווחה למרות הירידה בהעברות הממשלה, האמורה הגדרתית לממן שירותים ממלכתיים אלה ובוודאי לא להפחיתו. הפער בין המגמות נותר גם לאחר שמתחשבים בדירוג הסוציאקונומי והמיקום הגאוגרפי.

ההוצאה לתושב בתקציב הרגיל ברשויות היהודיות, שאינן חרדיות, גבוהה בכ-50% בשנת 2016 לעומת רשויות במגזר מיעוטים. הפער נשמר גם לאחר שמתחשבים בדירוג הסוציאקונומי ובמדד הפריפריאלי.

ההוצאות לחינוך לתלמיד ברשויות היהודיות גבוהה באופן ניכר יחסית לרשויות במגזר המיעוטים. במענק לאיזון לתושב יש יתרון לרשויות במגזר המיעוטים, אולם בהשוואה בין רשויות בעלות מאפיינים דומים היתרון נמחק.

על מנת שהרשויות ישתלבו בשוק ההון והפיננסיים קיים קושי, המצריך פתרון, הנובע משיטת הרישום החשבונאית הנהוגה ברשויות המקומיות. שיטה זו לדוגמה גורמת לעיוות בהצגת הגרעון/עודף בדוח הכספי והמאזן. הממצאים מצביעים על גרעון נמוך יותר בתקציב הרגיל מול גרעון גבוה בתקציב הבלתי רגיל הנובע גם מסיבסוד צולב והצגה לא ריאלית של השקעות הרשות. בחינת מצבה הכספי של הרשות מחייבת שפה חשבונאית זהה לזו הנהוגה במערכת הכלכלית והפיננסית. ממצאים משמעותיים אלה ואחרים מצביעים על הצורך בבחינת המדיניות התקציבית והחשבונאית.

בחינת המגמות הנובעות מממצאי המחקר עשויה ליצור חלוקה נכונה יותר של המשאבים המקומיים והממלכתיים אשר בבסיסם נועדו להשלים זה את זה ליצירת איזונים כלכליים וחברתיים. האיזון יסייע לצמצום פערים בחברה הישראלית, לשיפור רמת השירותים המוניציפליים גם בפריפריה החברתית והגאוגרפית.

זו ההזדמנות להודות לחברי הנהלת בית הספר ולצוות ההיגוי, אשר ליוו את המחקר, שבחלקם כיהנו בתפקידים בכירים בשלטון המקומי ובחלקם מכהנים עד עתה: רו"ח תומר ביטון יו"ר איגוד הגזברים לרשויות המקומיות וגזבר עיריית באר-שבע, אמיר ברטוב יועץ כלכלי/חשב מלווה, יאירה דונסקוי מנהלת מפעם מישור יהודה (רחובות) וממייסדי ביה"ס, רו"ח גולן זריהן סגן נשיא לכספים המרכז הבינתחומי הרצליה, דב קהת יועץ מוניציפאלי אסטרטגי ומנכ"ל משרד הפנים לשעבר. שלמה רייך יועץ כלכלי/חשב מלווה

ששי שילה מנכ"ל חברת אוטומציה החדשה. הצוות תרם למחקר מהידע האישי ומניסיונו המקצועי רב השנים בניהול מערכות כספיות ותקציביות בשלטון המקומי ובסקטור הפיננסי ובכך סייע להשבחת המחקר.

ביה"ס הגבוה אשר הכשיר מנהלים רבים למינהל הכספי בשלטון המקומי, רואה חובה להמשיך בהעשרת הידע לסגל הכספי בשלטון המקומי, כמו גם בחקר הפעילות התקציבית של הרשויות המקומיות, זאת ביחד עם אגוד הגזברים התורם רבות ועל כך מובעת תודתנו.

לסיום תודה מיוחדת לפרופ' מומי דהן ולמסייעים בידו, אשר ביצע מחקר זה בעמקות ובמקצועיות הנובעים ממומחיותו ומניסיונו הרב, הן באקדמיה ובמערכת הציבורית.

דוד קאפח

יו"ר הנהלת ביה"ס הגבוה למינהל כספי

צוות ההיגוי למחקר

דוד קאפח - יו"ר הנהלת ביה"ס. יועץ כלכלי פיננסי ולשעבר מנכ"ל בנק דקסיה ישראל בע"מ יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל דקסיה הנפקות בע"מ.

רו"ח תומר ביטון - יו"ר אגוד הגזברים לרשויות המקומיות בישראל וגזבר עיריית באר שבע.

אמיר בר טוב - יועץ כלכלי /חשב מלווה. לשעבר גזבר עיריית רעננה .

יאירה דונסקוי - מנהלת מפעם מישור יהודה (רחובות), וממייסדי ביה"ס.

רו"ח גולן זריהן - סגן נשיא לכספים -המרכז הבינתחומי הרצליה. לשעבר גזבר עיריית הרצליה.

דב קהת- יועץ מוניציפאלי אסטרטגי – לשעבר מנכ"ל משרד הפנים.

שלמה רייך - יועץ כלכלי/ חשב מלווה. לשעבר גזבר עיריית בת-ים.

ששי שילה - מנכ"ל חברת אוטומציה החדשה.

תוכן

1-3	תמצית המחקר
4-25	מבוא מתודולוגיה וממצאים
26-27	מקורות וביבליוגרפיה
28-75	לוחות נתונים
76-84	תרשימים גרפיים
83-84	ריכוז הממצאים העיקריים
85-140	מצגת- מטרות המחקר נתוח נתונים ותרשימים

התפתחות מקורות המימון של הרשויות המקומיות

מומי דהן

בית הספר למדיניות ציבורית, האוניברסיטה העברית

נובמבר 2018

תמצית

מחקר זה אומד את השפעת הירידה והעלייה של מענק איזון והעברות ממשלתיות בגין שירותים ממלכתיים על ההוצאה, ההכנסות העצמיות והגירעון של הרשויות המקומיות תוך שימוש בפאנל של 257 רשויות מקומיות בשנים 2005-2016. עבודה זו מוצאת שמענק האיזון, המהווה כחמישית מההוצאה ברשויות חלשות, משפיע באופן חיובי ומובהק על ההוצאה בתקציב הרגיל: עלייה של מענק האיזון ב-100 שקלים גוררת בעקבותיה עלייה של סך ההוצאה בכ-70 שקלים. ההשפעה של מענק האיזון היא דיפרנציאלית בעוצמתה על רכיבים שונים של הוצאות הרשויות המקומיות. ההשפעה הגדולה ביותר היא על הוצאות החינוך, ולאחריהן ההוצאה על שירותים מקומיים ורווחה כאשר האוכלוסייה הנחקרת כוללת את כל הרשויות, אך החינוך יורד למקום השני (והשירותים המקומיים תופסים את הבכורה) אם היא נאמדת על בסיס פאנל מאוזן של 145 רשויות. עבודה זו גם מוצאת תמיכה אמפירית לכך שחלק ממענק האיזון מתועל לצמצום הגירעון בתקציב הרגיל, ובמידה לא מובהקת גם להפחתת הכנסות עצמיות. בהתאם לניבוי התיאורטי, ההשפעה של העברות הממשלה לרשויות בגין חינוך ורווחה על ההוצאות בתקציב הרגיל היא גבוהה יותר מאשר מענק האיזון ושווה לאחד. השפעה זו נתגלתה כגבוהה יותר באשכולות 6-10 בהשוואה לרשויות מאשכולות 1-5, ברשויות יהודיות לעומת רשויות ממגזר המיעוטים וברשויות נטולות מענק בהשוואה למקבלות מענק. ממצא זה מתיישב עם שיטת המאטצ'ינג המייצרת עדיפות לרשויות חזקות שיכולות להעמיד משאבים משלהן כדי להנות מהעברות ממשלתיות.

תודות

המחקר נערך בהזמנת ובתמיכת בית הספר הגבוה למינהל כספי לרשויות המקומיות בישראל. תודות לדוד קפאח, יו"ר בית הספר הגבוה למינהל כספי לרשויות המקומיות ויו"ר וועדת ההיגוי וליאירה דונסקוי ולחברי וועדת ההיגוי: תומר ביטון (יו"ר איגוד הגזברים), אמיר ברטוב, גולן זריהן, דב קהת, שלמה רייך וששי שילה. אני מבקש להודות גם לאיילת בן סימון מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, דבי סופר ממשרד הפנים, דודי מזרחי ואשר וکیل ממשרד החינוך על שהעמידו לרשותי נתונים חיוניים לעבודה זו. כמו כן אני מודה לשירה גרוס, אודי דהן ודור לבנטר על עזרתם בהכנת מחקר זה.

מבוא

מטרת המחקר היא לבחון את התפתחות מקורות המימון של הרשויות המקומיות בזיקה לשירותים שהן מספקות לתושבי ישראל. המחקר יכסה את השנים 2000 עד 2016 תוך דגש מיוחד על התמורות שחלו בעשור האחרון. בהתאם לזמינות הנתונים נרחיב את תקופת המחקר כך שתכלול את השנים מאז 1995 או נגביל אותה לשנים שלאחר 2004. הניתוח האמפירי של התפתחות מקורות המימון יעשה מנקודת מבט מקרו בשילוב עם תיאור השונות בין רשויות מקומיות לפי ממדים מרכזיים כמו הדירוג הכלכלי/חברתי של הרשות, מידת הריחוק הגיאוגרפי של הרשות המקומית ממרכזי הפעילות הכלכלית (פריפריאליות) והשיוך הלאומי של הרשות המקומית (יהודים ולא יהודים). באופן ספציפי, נחקר באיזו מידה השפיעה התפתחות מקורות המימון על יכולתן של רשויות מקומיות לספק שירותים מוניציפאליים כמו איסוף אשפה ותאורת רחוב ושירותים ממלכתיים כמו חינוך ורווחה במטרה לזהות אם התפתחות זו פתחה פערים בין רשויות מקומיות. ניתוח זה צפוי להקיף הן את התקציב הרגיל והן התקציב הבלתי רגיל תוך מתן תשומת לב להשפעה הדיפרנציאלית של עליית מחירי הדיור בעשור האחרון על התפתחות מקורות המימון בתקציב הבלתי רגיל.

שאלת מפתח באספקת שירותים ציבוריים באמצעות שני רבדים של ממשל (ממשלה מרכזית ורשויות מקומיות) היא דרך מימון. בשל היתרון הטמון בגביית מסים מרכזית יחד עם אספקת שירותים (גם ברמה המקומית, נוצר חוסר איזון בין סמכות לאחריות שמטופל, לרוב, בהעברות מן הממשל המרכזי לממשל המקומי מהסוג שנקרא מענק איזון. מצב זה יוצר חיכוך מתמיד בין הממשלה המרכזית שאחראית יותר למימון, לבין הרשויות המקומיות, שאחראיות יותר לאספקת השירותים. החיכוך בין הממשל המרכזי למקומי בשאלת המימון נובע גם מן התפקיד שממלאות הרשויות המקומיות כקבלן ביצוע של השירותים הממלכתיים כמו חינוך ורווחה. לעתים קרובות נשמעת הטענה שהממשלה המרכזית מחייבת את הרשויות המקומיות לספק שירותים מסויימים בלי להציע מימון מלא.

אחת הסוגיות הנחקרות ביותר בכלכלה נוגעת לשאלה כיצד משפיעות העברות הממשלה על אספקת שירותים ציבוריים מקומיים. התיאוריה הכלכלית הקלאסית מנבאת כי העברה של 100 שקלים מן הממשלה המרכזית לרשויות המקומיות לא תגדיל את האספקה של מוצרים ציבוריים מקומיים במלוא הסכום אלא תתועל בחלקה גם להגדלת מוצרי הצריכה הפרטיים של תושבי הישוב, בהתאם להעדפותיהם (Scott 1952; Bradford and Oates 1971a, b). ואולם לאורך השנים הנתונים לא שיתפו פעולה עם תיאוריה זו, ומחקרים רבים הראו כי ההוצאה גדלה בשיעור גבוה בהרבה מן המצופה על פי המודל בעקבות הגדלת מענק האיזון. ממצא זה זכה לכינוי Flypaper effect, המעיד על ההסכמה

האמפירית הרווחת לגבי התופעה. סקירות של מחקרים אלו ניתן למצוא במאמרים של Gramlich 1977, Oates 1999, Hines and Thaler 1995.

החקירה האמפירית של השפעת ההעברות הממשלתיות על השירותים שמספקות הרשויות המקומיות חשובה הרבה מעבר לטיב הניבוי של התיאוריה הכלכלית. היא חשובה גם משום שהשפעה זו מכתובה את ממדי אי השוויון ברווחת תושבי הרשויות בהווה, ואת ההתפתחות העתידית של אי השוויון בהכנסות ובעושר דרך אי השוויון בחינוך ודרך מוצרים אחרים שמספקות הרשויות. מחקר מסוג זה מספק השלמה בעלת ערך לחקר אי השוויון ברמת הפרט, שזכה לתשומת לב רבה הן בישראל והן בעולם (דהן, 2018).

בשל החשיבות הרבה של הרשויות המקומיות באספקת שירותים ממלכתיים ושירותים מקומיים, אפקטיביות מדיניות הממשל המרכזי תלויה בתגובה של הרשויות המקומיות לשינויים בהעברות הממשלתיות. בעשרים השנים האחרונות חלו שינויים ניכרים המציעים שדה חקירה מתאים לבחינת פונקציית התגובה של הרשויות המקומיות. נזכיר רשימה נבחרת של שינויים, הרלוונטים לרשויות המקומיות, כמו הקיצוץ החד במענק האיזון בשנת 2003, השינוי בנוסחת מענק האיזון בעקבות וועדת גדיש, הרחבת שירותי החינוך בעקבות יישום המלצות וועדת טרכטנברג והמראת מחירי הדיור.

בסעיף הבא יוצג מבט מקרו על התפתחות המקורות התקציביים והשימושים של הרשויות המקומיות כחטיבה אחת. בסעיף ג' יופיע ניתוח אמפירי הבוחן את השפעת ההעברות של הממשלה בגין שירותים ממלכתיים ומענק האיזון על ההוצאות והרכבן, ההכנסות והגירעון התקציבי. סעיף זה יכלול תיאור נרחב של הנתונים במטרה לזהות קורלציות מובהקות בין המשתנים הפיסקאליים למאפיינים חשובים של הרשויות המקומיות כמו מצב כלכלי ומגזר. סעיף ד' יסכם את העבודה, כולל דיון בממצאים המרכזיים.

ב. מבט מקרו-כלכלי על הרשויות המקומיות

מטרת סעיף זה היא לנתח את התפתחות מקורות המימון והשימושים של הממשל המקומי כיחידה אחת בשנים 1995 עד 2016, ואילו בסעיף הבא הניתוח יוקדש להבדלים בין רשויות מקומיות לפי מאפיינים מרכזיים כמו הפרופיל החברתי-כלכלי של תושבי הרשות, גודל האוכלוסייה ופריפריאליות המיקום הגיאוגרפי של היישוב.

המבט ממעוף הציפור על כלל הרשויות המקומיות, כחטיבה אחת, מבוסס על נתוני החשבונות הלאומיים על פי הגדרות בינלאומיות מקובלות ואחידות על פני זמן, וזאת בשונה מנתוני המיקרו (שידונו בסעיף הבא), שאינם מבוססים בהכרח על הגדרות מקובלות וקבועות. מבחינה זו, מבט המקרו על הרשויות המקומיות נהנה מאמינות גבוהה יותר בשל הביטחון בהשוואה על פני זמן של משתנים שונים.

המקורות למימון הפעילות השוטפת (תקציב רגיל) של הרשויות המקומיות מורכבים משלושה רכיבים עיקריים: מסים מקומיים כמו ארנונה, העברות כספיות מן הממשל המרכזי כמו השתתפות הממשלה בתקציבי החינוך והרווחה והלוואות מגופים חיצוניים כמו מערכת הבנקאות כדי לממן את הגירעון שוטף.

לוח 1 מראה, כי היו תמורות בולטות לעין במקורות המימון של הרשויות המקומיות בשנים 1995 עד 2016. המשקל של ההעברות השוטפות של הממשלה לרשויות המקומיות פחת מ-40% מכלל המקורות בשנת 1995 ל-31% בשנת 2009, ואולם מאז נרשמה עלייה מסויימת. בשנה האחרונה שלגביה קיימים נתונים זמינים (2016), שיעור ההעברות השוטפות של הממשלה לרשויות המקומיות עמד על 35%. במקביל, חלה עלייה ניכרת במיסוי המקומי, שהייתה אפילו גדולה מהירידה בהעברות הממשלתיות. המסים המקומיים, שהיו בשנת 1995 33% מכלל המקורות המריאו לשיא של 44% בשנת 2009, אך מאז הייתה ירידה ל-41% בשנת 2016. תרשים 1 מציג את תנועת המספריים של העברות הממשלה שירדו, וזאת לעומת המסים המקומיים שעלו. חשוב לציין כי תנועת המספריים משקפת נכונה את המציאות גם כאשר המסים המקומיים והעברות הממשלה מחושבים באחוזי תוצר.¹ לוח 2 מלמד, כי חלקן של הרשויות המקומיות בחינוך וברווחה מכלל המגזר הממשלתי גדל במהלך התקופת הנחקרת למרות הירידה בהעברות הממשלתיות (על פי השוואת סוף התקופה לתחילתה). כלומר, תפקיד הרשויות המקומיות כקבלן ביצוע של הממשלה בשני שירותים ממלכתיים אלו גבר, אבל תוך נסיגה בהעברות הממשלתיות. חשוב לציין, כי חינוך ורווחה מהווים יותר ממחצית ההוצאה השוטפת של הרשויות המקומיות (לוח 3). ניתן לראות בלוח 2 עוד שתי התפתחויות, והן העלייה החדה במשקל הרשויות המקומיות בשירותים כלכליים ועוד יותר בשיכון ושירותים קהילתיים (לוחות נספח 2-3).² שתי התפתחויות אלה נבעו בעיקר מצמצום חריף של פעילות הממשל המרכזי בתחומים אלה. עוד נציין, שההתפתחויות שתוארו למעלה עולות גם ממבט על הנתונים המפורטים של הרשויות המקומיות (לוח 5). נתוני הרשויות המקומיות מראים עלייה באספקת שירותי חינוך ורווחה וירידה במשקל הוצאות הנהלה וכלליות ובמיוחד במשקל הוצאות מים וביוב (לוח נספח 5). אותן המגמות נרשמות ברשויות המשתייכות לאשכול חברתי-כלכלי נמוך וברשויות מאשכול חברתי-כלכלי גבוה, וכן ברשויות מן המרכז וברשויות מן הפריפריה (לוח 6).

התפתחות דומה הייתה במקורות ההוניים של הרשויות המקומיות. בתחילת שנות האלפיים משקל המסים המקומיים המוטלים על הון עלה, ואילו משקל העברות ההון מהממשלה לרשויות המקומיות פחת

¹ בן בסט ודהן (2009: עמוד 32) הראו כי גם באמצע שנות השמונים הייתה ירידה בהעברות הממשלתיות ועלייה בהכנסות העצמיות.

² לפי ההנחיות החשבונאיות של האו"ם שירותים כלכליים כוללים שירותים כלכליים מסחריים ותעסוקתיים, חקלאות (כולל יעור, דיג וציד), דלק ואנרגיה, כרייה תעשייה ובינוי, תעבורה ותקשורת. על פי אותן הנחיות שיכון ושירותים קהילתיים מכסים פיתוח שיכון, פיתוח קהילתי, אספקת מים ותאורת רחוב.

(תרשים 2). בשנת 2005, משקל המסים המקומיים על ההון השתווה בערך להעברות הממשלה, ולא נרשמה מאז מגמה ניכרת לעין בהרכב המקורות בחשבון ההון. חשוב לציין, כי הרכב המקורות ההוניים מסתיר את העלייה הדרמטית בסך המקורות ההוניים בשקלים בעקבות המראת מחירי הנדל"ן מאז 2007, שפעלה להגדיל באופן ניכר (יותר מפי שניים) את ההכנסות מהיטלי השבחה ופיתוח והעברות ממשלתיות (לוח נספח 2). מגמות דומות מאפיינות את הרשויות המקומיות בכל האשכולות החברתיים-כלכליים (לוח 7) ובכל דרגות הפריפריאליות (לוח 8).

תרשים 3 מציג ממצא מעניין, ולפיו הרשויות המקומיות הן בעלות עודף בחשבון ההון (תקציב בלתי רגיל, להלן: "תב"ר") השווה בערך לגודלו של הגירעון בחשבון השוטף. נשים לב, שההוצאה השוטפת כוללת הוצאה זקופה בגין בלאי נכסים קבועים, והמשמעות היא שהגירעון האמיתי (לפי כללי חשבונאות מקובלים) גדול יותר מן הגירעון התזרימי שמבטא הגירעון בתקציב הרגיל בדוחות הכספיים המבוקרים (לוח נספח 1).³ זו הסיבה שהתקציב הרגיל של הרשויות המקומיות (לפי הדוחות המבוקרים) מראה, לכאורה, איזון תקציבי, שהוא מצג ורוד יותר מהמציאות. באופן טכני, ההוצאה הזקופה עבור בלאי נכסים קבועים מנוכה מההוצאה בחשבון ההון כדי שהגירעון הכולל (שוטף והון) יהיה שווה לגירעון התזרימי הכולל. בעקבות צורת הרישום החריגה הנהוגה ברשויות המקומיות בישראל, הדוחות הכספיים מציגים גירעון נמוך מדי בתקציב הרגיל וגירעון גדול מדי בתקציב הבלתי רגיל.

בתחילת התקופה הנחקרת (אמצע שנות התשעים) תועד עודף חשבונאי קטן בחשבון ההון של הרשויות המקומיות, שהיה נמוך באופן מובהק בהשוואה לגירעון השוטף. אולם מאז 1998 הלך וגדל העודף בחשבון ההון, והחל מ-2004 העודף ההוני גדול יותר מהגירעון השוטף ברוב התקופה הנחקרת. נציין כי רשויות מקומיות אינן רשאיות לעשות שימוש בהכנסות המופיעות בתב"ר כדי לממן פעילות שוטפת, אבל אין מניעה לצרוך את הנכסים הקבועים בצורת בלאי, שאינו מופיע בדוחות הכספיים המבוקרים. הודות לעודף בחשבון ההון, הרשויות המקומיות לא נזקקו להלוואות חיצוניות כדי לממן את פעילותן השוטפת. זוהי דרך אחת וחיובית לראות את התפתחות המקורות של הרשויות, אך ניתן לפרש זאת גם בדרך שלילית. הרשויות המקומיות עושות שימוש במקורות הוניים למימון צרכים שוטפים, וזאת במקום להשקיע בתשתיות עבור הדורות הבאים. עדות תומכת לפירוש השלילי ניתן למצוא במשקל ההולך וגדל של בלאי הנכסים הקבועים כשיעור מתוך ההשקעה הגולמית (תרשים 4). התרחבות התשתיות של

³ הבלאי מחושב כשיעור מתוך הנכסים הקבועים. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מעריכה את הנכסים הקבועים של כלל המגזר הציבורי והחלוקה של הבלאי בין רכיבי המגזר הציבורי נעשית לפי חלקם היחסי בהשקעות המצטברות. כלומר, בלאי הרשויות המקומיות הוא שיעור מתוך בלאי המגזר הציבורי לפי חלקן של הרשויות בהשקעה הגולמית המצטברת (ולא לפי ערך הנכסים במאזן הרשויות המקומיות כי אין כזה). תודה לניצן שכטר מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שסיפקה את דרך החישוב של הבלאי.

הממשל המקומי תלויה בהשקעה שמבצעות הרשויות מדי שנה, אך גם בשחיקה או ההתבלות של הנכסים הקיימים. כפי שרואים בתרשים 4, הבלאי של הנכסים עלה בקצב מהיר יותר מההשקעה.

השאלה המרכזית שעולה מן התיאור לעיל נוגעת לתגובה הדיפרנציאלית של רשויות מקומיות שונות לפי מאפיינים חברתיים, דמוגרפיים וכלכליים בעקבות הירידה בהעברות הממשלתיות ועלייתן (החלקית) בשנים 2005 עד 2016 שלגביהן יש נתונים זמינים לפי רשויות. הפחתת המענקים הממשלתיים הניתנים לרשויות חלשות מבחינה כלכלית, שאינם יכולים להעלות את המסים המקומיים במידה המחליפה את ההעברות, צפויה לפגוע ביכולתם לספק שירותים ממלכתיים ומקומיים לתושביהם או להכניס אותם למשבר כלכלי בגלל גירעונות תקציביים (אם רשויות אלה אינם מפחיתים את ההוצאה בעקבות צמצום המענקים). כדי לענות על שאלה זו נדרש מבט מיקרו תוך דגש על ההבדלים בין רשויות מקומיות לפי מאפיינים כלכליים-חברתיים בולטים, כפי שייעשה בסעיף הבא.

מחקר זה לא יעסוק בשאלה האם העלייה במיסוי המקומי עד שנת 2009 (לצד הירידה במענקי הממשלה) משקפת יוזמה של הממשל המרכזי להעתיק את המיסוי לרמה המקומית או שמא התפתחות זו מבטאת את נכונות התושבים לשאת בנטל מס מקומי גבוה יותר כדי להשפיע יותר על סל השירותים המקומיים. האפשרות הראשונה קורצת משיקולי כלכלה פוליטית, בשל הקרדיט לדרג הפוליטי בממשל המרכזי הנלווה להפחתת מסים. עם זאת העתקת המס לרמה המקומית עלולה להיות כרוכה במחיר כלכלי. המחיר הוא אובדן שני יתרונות בולטים שיש למיסוי ברמה הלאומית על פני מס מקומי: יתרון לגודל וחוסר היכולת להתחמק מתשלום המס על ידי העתקת הפעילות הכלכלית מאזור אחד לאזור אחר בארץ.

ג. ניתוח מיקרו: השפעת מענקי הממשלה על הוצאות הרשות המקומית והרכבן

1. הנתונים

הניתוח האמפירי בעבודה זו מבוסס על מאגר נתונים חדש המאחד נתונים משלושה מקורות שונים. המקור המרכזי הוא קובץ הרשויות המקומיות שנערך על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (על בסיס נתוני משרד הפנים), בעיקר לשנים 2005 עד 2016 וכולל מגוון עשיר של נתונים שנתיים על הרשויות, כמו נתונים כספיים על ההוצאות וההכנסות של הרשות והרכבן, נתונים דמוגרפיים (גודל האוכלוסייה והרכבה) והשייך הדתי של תושבי הרשות (לוח 4).⁴ בחירת התקופה הנחקרת משקפת את זמינות

⁴ נעשו השלמות במספר רשויות ללא נתונים על מענק האיזון בשנים המסויימות באמצעות קבצי נתונים מאוחרים יותר. כך למשל, נתוני מענק האיזון לשנת 2002 במגדל העמק הוספו לפי נתוני שיעור הגידול של המענק, שהופיע בקובץ נתוני הרשויות המקומיות לשנת 2003.

הנתונים במאגר משרד הפנים, שניתנים להשוואה בין השנים. יש התייחסות גם לשנים קודמות כאשר זמינות הנתונים מאפשרת. רשות מוגדרת יהודי לא-חרדית אם מחצית או יותר מתושביו יהודים לא-חרדים. הגדרה דומה לרשויות חרדיות, מוסלמיות, נוצריות ודרוזיות. רשות הוגדרה כחרדית אם 50% או יותר מתושבי הרשות הצביעו בבחירות לכנסת למפלגות החרדיות (יהדות התורה וש"ס). בתקופה הנחקרת נערכו בחירות בשנים 2003, 2006, 2009, 2013 ו-2015 והמקור לתוצאות ההצבעה הוא וועדת הבחירות המרכזית. בשנים שאין בחירות רשות הוגדרה חרדית לפי דפוסי ההצבעה בבחירות האחרונות, הידועות באותה עת. נתקבלו נתונים על ההעברות הכספיות של משרד החינוך לבעלויות לפי רשות מקומית בשנים 2005 עד 2016. השלמת נתונים זו היא חיונית הואיל ובחלק מן היישובים החינוך ניתן על ידי הרשויות באופן ישיר ובחלקן הוא נעשה גם באמצעות בעלויות. ללא מידע זה עלולה להיווצר הטייה בהשוואה של הוצאות החינוך בין רשויות שונות ובהתפתחותן לאורך זמן.

המקור המרכזי השני הוא נתוני המדד החברתי-כלכלי של תושבי הרשויות המקומיות, שחושב על ידי הלמ"ס רק עבור שנים מסויימות (2001, 2003, 2006, 2008, 2013) ונתוני מדד הפריפריאליות של היישובים לשתי השנים 2004 ו-2015, שאף הם חושבו על ידי הלמ"ס.

המקור המרכזי השלישי לנתוני עבודה זו הוא משרד הפנים (שהוא למעשה גם ספק הנתונים לקובץ הרשויות המקומיות, שהוזכר קודם). מדי שנה מפרסם משרד הפנים את הדוחות הכספיים המבוקרים הכוללים מידע מפורט על תקציב הרשות, ובכלל זה על הרכב ההכנסות העצמיות של הרשות כמו ארנונה למגורים וארנונה אחרת ועל ההנחות מארנונה. משיקולי משרד הפנים, ההכנסות העצמיות הן לפני התחשבות בהנחות מארנונה, שכלולות גם בסך ההוצאה של הרשות כאילו היו עוד רכיב בהוצאות הרשות, וזאת כדי להציג את הגירעון התקציבי האמיתי. בשל כך, ההוצאה של הרשות בתקציב הרגיל גדולה מן ההוצאה בפועל בסכום ההנחות בארנונה. צורת רישום זו מנפחת את ההוצאה לתושב ברשויות מקומיות המעניקות יותר הנחות (רשויות חלשות) בהשוואה לרשויות שתושביהן זכאים לפחות הנחות. בנייתו האמפירי הרלוונטי תבחן הרגישות לניכוי ההנחות מארנונה מההכנסות העצמיות.

הצגת הממצאים תעשה עבור אוכלוסייה קבועה של רשויות מקומיות, שעבורן יש נתונים לאורך כל התקופה הנחקרת. עבור מרבית המשתנים העיבודים מבוססים על כ-220 רשויות מקומיות פרט למשתנה אחד (הכנסות אחרות מארנונה), שעבורו העיבודים התבססו על 115 רשויות מקומיות. הגבלה זו מאפשרת השוואה על פני זמן לרשימה מתמידה של רשויות מקומיות, שאינה חשופה לשינויי הרכב. הגבלה זו היא בעלת חשיבות מיוחדת משום השינויים הרבים שהיו בתקופה זו בשל איחוד רשויות מקומיות ופיצולן כמו דאליית אל כרמל ועוספיה, רשויות מקומיות שמסרו דוחות כספיים רק בחלק מן התקופה כמו טיבה או רשויות מקומיות שנעלמו בעקבות ההתנתקות מעזה. כאשר שומרים על קבוצה

קבועה של רשויות ניתן להבטיח כי שינוי שהתרחש אינו נובע משינוי בהרכב הרשויות (בשל הצטרפות רשויות מסויימות או גריעתן). באופן טבעי, יש גם מחיר לבחירה באוכלוסייה קבועה של רשויות המתבטא באובדן מידע על רשויות מקומיות שאינן משתתפות בעיבודים. עוד נציין, שנבדקה הרגישות של הממצאים להוצאת מועצה אזורית תמר שקטנה בגודל אוכלוסייתה אבל בעלת מאפיינים תקציביים חריגים, והתברר כי סימן המקדמים נותר בעינו אבל גודל המקדמים ומידת מובהקותם משתנה בחלק קטן יחסית של המקרים. משום כך, הוחלט לכלול את המועצה האזורית תמר בכל העיבודים.

2. תיאור הנתונים

לפני שנעבור לניתוח האמפירי המרכזי הנשען על רגרסיות פאנל, נציג את הסדירויות האמפיריות, כפי שהם עולים ממבט ראשון בנתונים על הוצאות הרשויות ורכיביהן, וכן על הכנסות הרשויות המקומיות תוך הבחנה בין הכנסות עצמיות להעברות ממשלתיות. מטרת תיאור הנתונים היא לחלץ מועמדים מתאימים לרשימת המשתנים המפקחים ברגרסיות הפאנל. הצגת הנתונים תעשה בעזרת לוחות המבליטים פילוח כל פעם לפי מאפיין חשוב אחד, תוך התעלמות מהשפעתם של משתנים אחרים. הצגת הנתונים תעשה גם באמצעות רגרסיות חתך רחב של הוצאות ורכיביהן והכנסות ורכיביהן לפי המודל הבא:

$$(1) Y_m = a + W_m \mathbf{b} + e_m$$

כאשר, Y_m מייצג את סך ההוצאה או אחד מרכיביה וכן את סך ההכנסה או אחד מרכיביה במונחים לוגרתיים ברשות מסויימת, W_m מייצג וקטור של מאפייני הרשות הכוללים אשכול חברתי-כלכלי בשנת 2013, אשכול פרופריאלי בשנת 2015, גודל האוכלוסייה, הרכב האוכלוסייה (משקל גילאי 0 ועד 19, משקל גילאי 20 עד 64 ומשקל גילאי 65 ויותר באוכלוסייה), המגזר אליו סווגה הרשות המקומית (יהודים לא-חרדים, יהודים חרדים ומיעוטים) וסוג הרשות (מועצות אזוריות ועיריות ורשויות מקומיות). משתנים אלו (למעט הרכב האוכלוסייה) יומרו למשתני דמי כדי לאפשר השפעה לא-ליניארית של המשתנים המוסברים על המשתנה התקציבי. המרת המשתנים המסבירים למשתני דמי היא בעלת יתרון נוסף בפירוש המקדמים הנאמדים. המקדם הנאמד של משתנה דמי מבטא בקירוב את התוספת או הפחתה באחוזים למשתנה המוסבר (כאשר זה נקוב במונחים לוגרתיים), וזאת בהשוואה למשתנה המושמט. זה מקל גם על השוואה בין המקדמים של משתנים שונים, דבר שיכול ללמד על החשיבות היחסית של משתנה מסוים.

בכל שנה הורצה רגרסייה עם סוללה זהה של משתנים מסבירים (לפי הרשימה שהוזכרה לעיל), וזאת כדי לאפשר השוואה בעלת ערך גם בין השנים. רגרסיות אלה יספקו מבט על הקורלציה החלקית שבין ההוצאה למשתנה חשוב כמו המגזר אליו משתייכת הרשות המקומית (יהודים לא-חרדים, חרדים

וערבים) כאשר יתר המשתנים קבועים. שימוש ברגרסיות חתך-רוחב מספק תיאור מתוחכם יותר של הנתונים בהשוואה ללוח הודות להתחשבות בהבדלים במאפיינים מרכזיים של הרשויות.

מקדמי הרגרסיות הנאמדים (b) מעידים על קשר סטטיסטי שאינו בהכרח מבטא קשר סיבתי. אומדני המקדמים בניתוח חתך-רוחב עלולים לסבול מהטייה חריפה. כך למשל, המצב הכלכלי של תושבי הרשות אמור לפעול להגדלת ההוצאה לשירותים מקומיים, ואולם המקדם לא ילמד אותנו על העדפות האמיתיות של התושבים (גמישות הכנסה) בשל נוסחת מענק האיזון. נוסחה זו מעניקה מענק גדול יותר ככל שהמצב הכלכלי נחות יותר, ולכן נוצרת הטייה שיטתית כלפי מטה בגמישות ההכנסה. בסעיף הבא, הניתוח האמפירי מתמודד עם אתגר זה בעזרת רגרסיות פאנל, שיקרבו אותנו לגלות את הקשר הסיבתי תחת מגבלות מסויימות.

פילוח ההוצאה והרכבה כמו גם ההכנסה והרכבה נעשו לפי שישה גורמים חשובים (פוטנציאלית): מגזר (יהודים לא-חרדים, חרדים וערבים), סוג המועצה (מועצות אזוריות), אשכול חברתי-כלכלי (4 רמות), אשכול פריפריאלי (4 רמות), מענק איזון (נטולות לעומת מקבלות) וגודל האוכלוסייה. ההבדלים בין רשויות יהודיות לרשויות ממגזר המיעוטים הם בולטים במיוחד, ולכן נתאר אותם בהרחבה בהשוואה לשאר המאפיינים. בגלל מספרם הרב יחסית, נתמקד בעיקר בהשוואה בין רשויות יהודיות לא-חרדיות לרשויות ממגזר המיעוטים, והקורא מופנה ללוחות להשלמות בעניין ההשוואה לרשויות חרדיות.

2.1 לפי מגזר

לוח 9 מראה שההוצאה לתושב בתקציב רגיל ברשויות המקומיות היהודיות שאינן חרדיות גבוהה יותר בשנת 2016 בכ-50% לעומת רשויות מקומיות ממגזר המיעוטים (שרוב תושביהן ממגזר המיעוטים) ורשויות יהודיות חרדיות (שרוב תושביהן הצביעו למפלגות חרדיות בבחירות לכנסת שנערכו ב-2015).⁵ פערים אלו בסך ההוצאה לתושב לא נסגרו לאורך השנים 2005-2016. הבדלים בהוצאה עשויים לנבוע ממאפיינים כמו אשכול חברתי-כלכלי והרכב האוכלוסייה, ואולם הפער בין המגזרים נשמר גם לאחר שמתחשבים בהבדלים במאפיינים אלה ואחרים (לוח 10).⁶ ההוצאה בתקציב הבלתי-רגיל ברשויות יהודיות לא-חרדיות גבוהה יותר בעשרות אחוזים לעומת רשויות ממגזר המיעוטים (לוח 13), והבדל זה בין המגזרים גדול ומובהק גם בהשוואת רשויות משני המגזרים בעלות מאפיינים כלכליים-חברתיים דומים (לוח 14).

⁵ רשימת היישובים החרדים כוללת את אלעד, ביתר עלית, בני ברק, מודיעין עלית, נתיבות, עמנואל, קריית יערים ורכסים.
⁶ התוצאות הן דומות גם לפי ההוצאה לתושב בתקציב הרגיל למעט תשלומים חריגים (לוח 11) וגם כאשר מתחשבים במאפייני הרשויות המקומיות (לוח 12). ממצאים דומים מתקבלים גם כאשר מנכים מההוצאה את ההנחות מארנונה (ניתן לקבל מן המחבר את התוצאות).

הפערים בין הסקטורים בהוצאה לחינוך לתושב, שנמדדים לפי היחס בין ההוצאה ברשויות היהודיות הלא-חרדיות לשני המגזרים האחרים פחתו לאורך השנים 2005-2016 (לוח 15). הפערים בהוצאה לחינוך בין רשויות יהודיות לא-חרדיות לרשויות חרדיות נמחקו כמעט לחלוטין, לאחר שכוללים את העברות הממשלה לבעלויות חינוך (לוח 17). לעומת זאת הפערים מול מגזר המיעוטים נותרו גבוהים גם לאחר התכווצותם (כ- 50% בשנת 2016). שוב, תוצאות אלו מקבלות תמיכה גם ברגרסיות חתך הרוחב המראות על מקדם חיובי ומובהק לרשויות יהודיות לא-חרדיות, שפוחת בגודלו אחרי 2009 בין אם כוללים העברות לבעלויות (לוח 16) ובין אם לאו (לוח 18). הוצאות החינוך לתלמיד (כולל העברות לבעלויות) מאופיינות בפערים גדולים בין רשויות יהודיות לרשויות ממגזר המיעוטים (לוח 19), וממצא זה תקף גם כאשר מנטרלים הבדלים במאפייני הרשות (לוח 20).

הוצאות הרווחה לתושב ברשויות יהודיות היו גדולות משמעותית לעומת רשויות ערביות ודרוזיות, אבל הבדל זה הלך ופחת לאורך השנים (לוח 21). ואולם הצמצום בפערים ברווחה היה קטן מעט יותר כאשר מתחשבים במאפייני הרשות (לוח 22). הפערים בשירותים המקומיים (כמו תברואה) בין רשויות יהודיות לא-חרדיות לרשויות מקומיות ממגזר המיעוטים הם גדולים במיוחד; הם המריאו ליותר מפי שלושה עד שנת 2009, ומאז התכווצו במידה מסוימת (לוח 23). הפערים הגדולים בין המגזרים בשירותים מקומיים נשארים גם לאחר התחשבות בהבדלים במאפייני הרשות.

הפערים שנמדדו בהוצאות בין המגזרים משקפים בחלקם את ההבדלים במצב הכלכלי-חברתי של התושבים, המתורגמים להכנסות כספיות גבוהות יותר. ההכנסה לתושב ברשויות יהודיות לא-חרדיות גבוהה יותר בכ-50% בהשוואה לרשויות מקומיות יהודיות חרדיות ורשויות ממגזר המיעוטים, ופער זה נשמר לאורך השנים 2005-2016 (לוח 25). ההבדל המובהק בין שני המגזרים נותר בעינו גם לאחר שמתחשבים בהבדלים במאפיינים כלכליים-חברתיים השונים של הרשויות משני המגזרים (לוח 26). הפערים בהכנסות לתושב בתקציב הבלתי רגיל בין רשויות יהודיות לרשויות ממגזר המיעוטים הם אפילו גדולים עוד יותר ללא התחשבות במאפייני הרשות (לוח 27) ולאחריה (לוח 28). התפתחות כמעט זהה לסך ההכנסה בתקציב הרגיל נרשמה בהכנסות העצמיות לתושב (לוח 29). רגרסיות חתך הרוחב מראות שהפער בהכנסות העצמיות לטובת רשויות יהודיות לא-חרדיות אפילו התעצם לעומת תחילת התקופה הנחקרת, כאשר מנטרלים את ההבדלים במאפיינים של הרשויות (לוח 30). אותה מגמה נרשמה גם בהכנסות מארנונה לתושב ברשויות מקומיות יהודיות לא-חרדיות לעומת רשויות ממגזר המיעוטים (לוח 31), וממצא זה מתקבל גם לאחר נטרול ההבדלים במאפייני הרשות (לוח 32). ישנם פערים עצומים (כמעט פי תשעה) בהכנסות מארנונה אחרת לתושב בין המגזרים (לוח 33), והם נשארים גם לאחר התחשבות במאפייני הרשות (לוח 34). מענק האיזון לתושב הוא מקור ההכנסה היחיד שבו נרשם יתרון לרשויות ממגזר המיעוטים, ויתרון זה אפילו התגבר במהלך התקופה הנחקרת (לוח 35). מעניין לציין,

שלפי ממצאי רגרסיות חתך-הרוחב ההבדל בין המגזרים נמחק כאשר משווים רשויות בעלי מאפיינים דומים (לוח 36). הרשויות ממגזר המיעוטים יצאו נשכרות בעקבות המעבר ההדרגתי למענק האיזון על בסיס נוסחה המטיבה עם רשויות הסובלות מנחיתות כלכלית במקום מענק מבוסס שיקול דעת שהיה קודם. העברות הממשלה לרשויות ממגזר המיעוטים, שהיו נמוכות בתחילת התקופה הנחקרת בהשוואה לרשויות יהודיות, הפכו גבוהות יותר במעט (לוח 37) אבל הבדל זה אינו מובהק כאשר לוקחים בחשבון את מאפייני הרשות (לוח 38). הגירעון בתקציב הרגיל פחת, ואפילו התחלף בעודף תקציבי ברשויות המקומיות (בממוצע), ובמיוחד ברשויות ממגזר המיעוטים (לוח 39), וזה נכון גם אם מנטרלים את ההבדלים במאפייני הרשות (לוח 40).

2.2 לפי סוג המועצה

ההוצאה לתושב בתקציב הרגיל במועצות אזוריות גבוהה יותר באופן ניכר (בכ-50% בממוצע) בהשוואה לעיריות ומועצות מקומיות, ופער זה נשמר בערך לאורך התקופה 2005-2016 (לוח 9). ממצא נותר בעינו גם לאחר שמתחשבים בהבדלים בשורה של משתנים כמו המגזר, אשכול חברתי-כלכלי, אשכול פרפריאלי, גודל האוכלוסייה והרכבה (לוח 10). גם הוצאות חינוך לתושב, שירותים מקומיים לתושב וסך ההוצאה לתושב בתקציב הבלתי-רגיל גדולות יותר במועצות אזוריות (לוחות 15, 23, ו-13 בהתאמה), אך רואים צמצום של הפערים אם מודדים זאת על פי יחס ההוצאה בין מועצות אזוריות למועצות מקומיות ועיריות. שוב, ממצאים אלו עולים גם מרגרסיות חתך-רוחב, שכאמור, לוקחים בחשבון הבדלים במשתנים כלכליים, חברתיים ודמוגרפיים (לוחות 16, 24 ו-14). לעומת זאת, אין כמעט הבדל בהוצאות הרווחה לתושב בין מועצות אזוריות לעיריות ומועצות מקומיות (לוח 21).

הפער בשירותים השונים שמספקות מועצות אזוריות לעומת עיריות ומועצות מקומיות משקף הבדלים במקורות הכספיים. המועצות האזוריות נהנות מיותר מפי שניים הכנסות לתושב מארנונת עסקים ומוסדות שנמצאים בגבולותיהן, בהשוואה לעיריות ומועצות מקומיות (לוח 33). גם ההכנסות מארנונה למגורים לתושב גבוהות יותר במועצות האזוריות (לוח 31). גובהן העדיף של הכנסות המועצות האזוריות עולה גם מממצאי רגרסיות חתך-רוחב (לוח 32). משום כך, מפתיע לגלות שגם ההכנסות ממשרדי ממשלה (למעט מענקי האיזון) של המועצות האזוריות גבוהות יותר (לוח 37). מענק האיזון לתושב, שהיה גבוה יותר במועצות האזוריות בשנת 2005, התכנס לעבר הרמה של העיריות והמועצות המקומיות (לוח 35). מעניין שרגרסיות חתך-הרוחב של מענק האיזון מניבות תוצאה דומה, כפי שעולה מאובדן המובהקות של מקדם משתנה דמי עבור המועצות האזוריות. על רקע העדיפות הכספית הבולטת של המועצות האזוריות גם שוויון במענק האיזון משקף העדפה למועצות האזוריות.

2.3 לפי אשכול חברתי-כלכלי

בעבודה זו, הרשויות סווגו לאחת מארבע קטיגוריות של אשכול חברתי-כלכלי כך שבכל קבוצה ישנו מספר רשויות דומה (אשכולות 1-3, אשכולות 4-5, אשכולות 6-7 ואשכולות 8-10). בניגוד למצופה, ההוצאה לתושב ברשויות המקומיות בשלושת האשכולות הגבוהים ביותר אינה הגבוהה ביותר ואפילו לא השנייה בגובהה. התושבים באשכולות 6-7 זוכים לרמה הגבוהה ביותר של הוצאה שנתית לתושב, שעמדה בשנת 2016 על יותר מ-8,500 שקל לתושב. כצפוי, ההוצאה השנתית לתושב בשלושת האשכולות התחתונים (אשכול חברתי-כלכלי 1 עד 3) נמצאת בתחתית, והייתה כ-6,000 שקל. ואולם הבדלים אלו בין האשכולות הכלכליים אינם מובהקים על פי רגרסיות חתך-הרוחב (לוח 10). המדרג בסך ההוצאה לתושב הוא גם המדרג בהוצאות החינוך לתושב לפי אשכול חברתי-כלכלי (לוח 15) אבל, שוב, המדרג אינו מובהק כאשר מתחשבים בשאר מאפייני הרשויות (לוח 16). ממצאים אלה אינם משתנים גם כאשר כוללים את העברות הממשלה לבעלויות חינוך (לוח 17). ניתן היה לצפות כי הוצאות הרווחה לתושב ברשויות חלשות (לפי מיקומן בסולם החברתי-כלכלי) יהיו הגבוהות ביותר אבל דווקא רשויות מקומיות השייכות לאשכול חברתי-כלכלי 4-5 ממוקמות בראש לפי הוצאות הרווחה לתושב (לוח 21) אבל הבדל זה אינו מובהק (לוח 22). הפער בהוצאות רווחה לטובת תושב בין חמשת האשכולות התחתונים הוא מובהק מול רשויות מקומיות השייכות לאשכול חברתי-כלכלי 6 עד 7, וגדל עוד יותר לעומת שלושת האשכולות העליונים. ההוצאה לתושב לשירותים מקומיים תואמת את המדרג החברתי כלכלי (לוח 23) אך ממצא זה מובהק רק באופן חלקי וגבולי (לוח 24). רשויות מקומיות חזקות (לפי מיקומן בסולם החברתי-כלכלי) מוציאות הרבה יותר על שירותים מקומיים (יותר מפי שניים), ופערים אלו עלו וירדו לאורך התקופה. הסבר אפשרי למדרג הוא שרמת ההכנסה משפיעה באופן בולט יותר על רמת השירותים המקומיים בשל העדפות (גמישות הכנסה) בעוד הוצאות חינוך או רווחה מושפעות יותר מהרכב האוכלוסייה והעברות הממשלה.

ההוצאה לתושב ברשויות חזקות בתקציב בלתי רגיל, המעידה על היקף ההשקעה בהרחבת התשתית הפיזית בתחומי הרשות, גבוהה יותר מאשר רשויות חלשות, והבדלים אלו התרחבו לאורך כל התקופה כמעט. מעניין שאין הבדל משמעותי בין רשויות מקומיות מאשכולות 8-10 לעומת רשויות מאשכולות 6-7.

2.4 לפי אשכול פריפריאלי

סולם האשכול הפריפריאלי בעבודה זו הפוך מזה של הלמ"ס, המעיד על מידת הנגישות למרכזי פעילות כלכלית (שהוא ההיפך מדרגת הפריפריאליות). בעבודה זו, אשכול 1 כולל את הרשויות המקומיות הפריפריאליות ביותר ואילו אשכול 10 את המרכזיות ביותר, בדיוק הפוך מהלמ"ס. ההוצאה לתושב בתקציב רגיל ברשויות הממוקמות בפריפריה הרחוקה (אשכול פריפריאלי 1-3) עומדת בשנת 2016 על

8,664, והיא גדולה יותר בכ-20% בהשוואה לרשויות במרכז (לוח 9). הפער בין רשויות בפריפריה הרחוקה (אשכול פריפריאלי 1-3) לרשויות במרכז (אשכול 8-10) היה בשיעור גבוה במעט בעבר. ואולם הבדלים אלו בין רשויות בפריפריה הרחוקה לרשויות במרכז נובעים ממאפייני הרשויות כמו הימצאותן של מועצות אזוריות בפריפריה הרחוקה, המאופיינות בהוצאה גבוהה, כפי שעולה מחוסר המובהקות של מקדם אשכול פריפריאלי 8 עד 10 (לוח 10). ממצא זה מבליט את חשיבות השימוש ברגרסיות חתך רוחב לתאר את הנתונים. מעניין כי אין הבדל בסך ההוצאה בין הפריפריה הקרובה (אשכול פריפריאלי 6-7) לפריפריה פחות קרובה (אשכול פריפריאלי 4-5). גם הוצאות החינוך לתושב גבוהות יותר בפריפריה הרחוקה לעומת המרכז, והבדל זה מתרחב מ-25% לכ-40% כאשר נכללות ההעברות לבעלויות חינוך. אבל מתברר שהוצאות החינוך אינן משתנות בשנים האחרונות לפי המיקום הגיאוגרפי של הרשות כאשר מנטרלים את מאפייני הרשות (לוח 16). אין הבדלים בולטים בהוצאות הרווחה לתושב ובשירותים המקומיים לתושב לפי מיקום גיאוגרפי. סך ההוצאה בתקציב הבלתי רגיל גבוה יותר במרכז בהשוואה לפריפריה, ופער זה מאופיין בתנדטיות גדולה יחסית.

כפי שניתן לחזות, תמונת ראי של ההוצאה נצפית בהכנסות לתושב בתקציב הרגיל, כשההכנסה של רשויות בפריפריה הרחוקה גבוהה יותר משאר הרשויות עם שונות נמוכה ביניהן. באופן מפתיע, ההכנסות העצמיות בפריפריה הרחוקה גבוהות מההכנסות במרכז אבל הבדל זה אינו מובהק (לוח 30). מבנה זה חוזר על עצמו בהכנסות לתושב מארנונה. לעומת זאת, ושוב באופן בלתי צפוי, ההכנסות לתושב מארנונה אחרת במרכז ובפריפריה הרחוקה הן ברמה דומה, הגבוהה מהרשויות בפריפריה הקרובה והקרובה פחות (אשכולות 4-7). כצפוי, מענק האיזון לתושב בפריפריה הרחוקה, שעמד בשנת 2016 על 1,287, גבוה באופן ניכר בהשוואה לרשויות במרכז הארץ. הפער לפי מיקום פריפריאלי התרחב לאורך השנים. גם העברות הממשלה בגין חינוך, רווחה וכל השאר גבוהים יותר בפריפריה הרחוקה, אבל פער זה התכווץ לאורך התקופה הנחקרת.

2.5 נטולות לעומת מקבלות מענק איזון

סעיף זה נועד להציג את ההבדלים בין רשויות שקיבלו מענק האיזון לרשויות נטולות מענק איזון בשנת 2016 (שחלקן קיבלו בשנים קודמות). מענק האיזון, המגשר בין ההכנסות להוצאות הנורמטיביות, נועד לפצות על נחיתות במצב הכלכלי של תושבי הרשות ועל הבדלים בין רשויות בעלות אספקת השירותים (כמו קליטת עולים וריחוק ממרכז הארץ). כצפוי, סך ההוצאה לתושב (בתקציב רגיל) ברשויות נטולות מענק, שהייתה 8,808 בשנת 2016, גדולה יותר בכ-22% בהשוואה לרשויות מקבלות מענק (לוח 9). ההבדלים בהוצאה לתושב לאחר קבלת המענק מלמדים שמענק האיזון אינו סוגר את הפער אלא מעניק

פיצוי חלקי בלבד. לאורך התקופה הנחקרת התרחב הפער בהוצאה לתושב בין נטולות למקבלות, אך בשנים האחרונות הוא התמתן במעט.

הפער בהוצאות החינוך לתושב בין רשויות נטולות לרשויות מקבלות מענק איזון הוא קטן יותר (14% בשנת 2016) אך התרחב בין השנים 2005 ל-2016 (לוח 15). ואולם פער זה נעלם אם כוללים את העברות הממשלה לבעלויות החינוך (לוח 17). באופן בלתי מפתיע, הוצאות הרווחה לתושב ברשויות מקבלות מענק איזון גדולות יותר, תופעה שגברה בשנים האחרונות (לוח 21). הפער בהוצאה על שירותים מקומיים הוא אחד ההבדלים הבולטים בין רשויות נטולות לרשויות מקבלות מענק איזון, ופער זה אפילו התעצם במהלך התקופה הנחקרת (לוח 23). כאמור, נראה שההוצאה על שירותים מקומיים היא בעלת גמישות הכנסה גבוהה, במובן שתושבים בעלי הכנסה גבוהה יותר חפצים ברמה גבוהה של שירותים אלה. סך ההוצאה לתושב בתקציב בלתי רגיל גבוהה יותר ברשויות נטולות מענק איזון, ופער זה מאופיין בתנודתיות גבוהה בשנים 2005-2016 (לוח 13).

ההבדלים בהכנסות העצמיות בין רשויות נטולות לרשויות מקבלות מענק איזון גדולים במיוחד (יותר מפי שניים) ופער זה התרחב מעט (לוח 29). הבדלים אלו מבטאים פערים גדולים עוד יותר בהכנסות מארנונה שאינה למגורים (לוח 33). ואולם הודות למענקי הממשלה, ובכלל זה מענק האיזון, ההכנסה ברשויות נטולות מענק גדולה יותר "רק" ב-50% (לוח 25). בשל מענק הממשלה, התפתחות ההכנסה לתושב בתקציב הרגיל עוקבת אחר ההוצאה לתושב, ללא התנפחות הגירעון התקציבי.

2.6 רשויות לפי גודל האוכלוסייה

לוח 10 מראה עדויות של יתרונות לגודל, המתבטא בסימן השלילי מובהק של מקדם גודל האוכלוסייה, אך הם מתמצים כבר באוכלוסייה קטנה יחסית. לצורך אמידת היתרונות לגודל חולקו הרשויות המקומיות והמועצות האזוריות לארבע קבוצות לפי גודל האוכלוסייה. כפי שניתן לראות, הסימן של מקדם רבעון שני של גודל האוכלוסייה (רשויות שגודל אוכלוסייתן נע בין 7.5 לכ-14 אלף תושבים) הוא שלילי ומובהק. זה אומר כי ההוצאה ברשויות אלו נמוכה בהשוואה לרשויות מן הרבעון התחתון (רשויות עם אוכלוסייה הנעה בין 1.2 ל-7.5 אלף תושבים). היתרונות לגודל מגיעים למיצוי במובן שאין הבדל בהוצאה בין רשויות מהרבעון השלישי (רשויות שגודל אוכלוסייתן נע בין כ-14 לכ-30 אלף תושבים) והעליון (רשויות בעלות אוכלוסייה מעל 30 אלף תושבים).

מעניין לראות כי היתרונות לגודל אינם נובעים מאספקת שירותים ממלכתיים כמו חינוך ורווחה (לוחות 16 ו-22). לא נמצא סימן שלילי מובהק ועקבי ביחס להוצאות חינוך ולהוצאות רווחה, וכן בהוצאה לתושב

בתקציב בלתי רגיל (לוח 14).⁷ לעומת זאת, עבודה זו חושפת יתרונות לגודל מובהקים וגדולים יחסית בהוצאה על שירותים מקומיים כמו איסוף אשפה ותאורת רחוב.

לסיכום, מתיאור הנתונים עולה, כי רשימת המשתנים המפקחים ברגרסיות הפאנל חייבת לכלול את גודל האוכלוסייה והרכבה. באופן מפתיע, האשכול החברתי-הכלכלי אינו מאפיין מובהק המבחין בין רשויות לפי מרבית המשתנים הפיסקאליים. בכל זאת, בגלל מרכזיותו בדיון הציבורי נכלול את האשכול החברתי-כלכלי ברשימת המשתנים המסבירים. הבדלים בולטים נמצאו לפי מגזר ולפי סוג המועצה, ובמידה פחות בהרבה, לפי אשכול פריפריאלי, אך גורמים אלו אינם משתנים מדי שנה. לפיכך, הם אינם יכולים להסביר את ההתפתחות במשתנים הפיסקאליים על פני זמן, והם מיוצגים, איפוא, על ידי השפעה קבועה בניתוח האמפירי בסעיף הבא.

3. ניתוח אמפירי בעזרת רגרסיות פאנל

בסעיף זה נתמקד באמידת השפעת מענקי הממשלה על השימושים שעושות הרשויות במקורות שעומדים לרשותן, תוך דגש על מענקי האיוון. במיוחד ננסה ללמוד על השפעת מענקי הממשלה על צמצום או הרחבת הפערים בשירותים שמספקות הרשויות המקומיות כמו חינוך, רווחה ושירותים מקומיים (כגון תברואה ופני העיר). יוצג ניתוח אמפירי המבוסס על פאנל של נתונים בתקופה 2005–2016, כאשר ההשפעה הנאמדת נשענת על התפתחות המשתנים באותן רשויות מקומיות על פני זמן, וזאת בניגוד לרגרסיות חתך רחב שמחלצות את גודל ההשפעה הנאמדת של משתנה מסוים על משתנה אחר בעיקר על סמך ההבדלים בין רשויות מקומיות.

האוכלוסייה הנחקרת כוללת 257 רשויות מקומיות ומועצות אזוריות שעבורן יש נתונים זמינים על כל המשתנים המשתתפים בעיבודים בשנים 2005 עד 2016 או בחלק מהן. הניתוח האמפירי יציג גם רגרסיות פאנל עבור 145 רשויות מקומיות ומועצות אזוריות עם נתונים מלאים לכל התקופה (להלן: פאנל מאוזן).

המעבר לניתוח מבוסס-פאנל חשוף פחות לסיכון של הטייה הנובעת מסיבתיות הפוכה או מהשמטת משתנים שאינם נצפים על ידי החוקר. עם זאת חובה להזהיר כי סיכון זה לא נעלם, ומחייב התמודדות הולמת כדי לזהות בצורה משכנעת את עוצמת הקשר הסיבתי בין משתנים. המודל הסטטיסטי לאמידת השפעת מענקי הממשלה על השירותים של הרשויות המקומיות הוא:

$$(2) Y_{i,t} = a_0 + a_1(\text{Equalization Grant})_{i,t} + a_2(\text{Other Grant})_{i,t} + \mathbf{X}_{i,t}\mathbf{b} + c_t + d_i + u_{i,t}$$

⁷ לוח 20 מראה כי מקדם גודל האוכלוסייה הוא שלילי ומובהק באופן עקבי כאשר המשתנה התלוי הוא ההוצאה לתלמיד (כולל בעלויות). לא ברור אם ממצא זה משקף יתרונות לגודל או השפעה של הרכב דמוגרפי (אוכלוסייה חלקי תלמידים).

כאשר, $Y_{i,t}$ מייצג את סך ההוצאה לתושב או אחד מרכיביה, וכן את סך ההכנסה לתושב או אחד מרכיביה ברשות מסויימת, i בשנה מסויימת t . כך למשל, ברגרסיה הראשונה נאמוד את השפעת מענקי הממשלה על סך ההוצאה לתושב בתקציב רגיל. המשתנים המסבירים המרכזיים הם מענק האיזון לתושב והשתתפות הממשלה בחינוך, רווחה ואחר (לתושב).⁸ הצגת המשתנים במונחים לתושב מניחה שמקדם גודל האוכלוסייה (משתנה מסביר) הוא בקירוב אחד ברגרסיה בעלת משתנה מוסבר הנקוב במונחים כספיים כמו סך ההוצאה. בעיבודים מוקדמים נמצא שאכן זהו המצב, ולכן העיבודים הסטטיסטיים נערכו במונחים לתושב. עוד נציין כי גובה מענקי הממשלה כמו השתתפות משרד החינוך נקבע לפי מאפיינים של תושבי הרשות כמו גודל אוכלוסיית הרשות והרכבה, המכתיבים את מספר התלמידים לפי שלבי חינוך. כלומר, המשתנה המסביר השתתפות משרד החינוך כבר כולל את גודל האוכלוסייה והרכבה, ויש לקחת זאת בחשבון בפירוש המקדמים של המשתנים הדמוגרפיים שיוצגו כעת.

$X_{i,t}$ מסמן וקטור של גורמים מפקחים, המשתנים מדי שנה ברמת הרשות. רשימת המשתנים המפקחים כוללת את משקל גילאי 0 ועד 19 באוכלוסייה, משקל גילאי 20-64, משקל גילאי 65 ויותר באוכלוסייה וגודל האוכלוסייה. באופן טבעי, רשימה זו חייבת לכלול גם משתנה המייצג את המצב הכלכלי של תושבי הרשות המקומיות. ואולם המדד החברתי-הכלכלי לפי רשות מקומית, שמחשבת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מתפרסם מדי מספר שנים ובפיגור של זמן. כך למשל, המדד החברתי-כלכלי האחרון הידוע בעת כתיבת שורות אלה הוא לשנת 2013, והתפרסם בפיגור של כשלוש שנים (נובמבר 2016). המדד החברתי-כלכלי הקודם התייחס לשנת 2008, והוא ראה אור באפריל 2013. כלומר, אין בידינו מדד חברתי-כלכלי שנתי שיקלוט את השפעת המצב הכלכלי על הכנסות הרשות, ודרכן על ההוצאה לתושב. חשוב לציין שגם הממשלה המרכזית אינה יודעת בזמן אמת את המצב הכלכלי של הרשויות המקומיות, ובשל כך נקבע גובה מענק האיזון על פי המדד הכלכלי הידוע, שאינו מייצג בהכרח את המצב האמיתי באותה עת. ההוצאה לתושב מושפעת מהמצב הכלכלי דרך היכולת לגבות מסים מקומיים. לכאורה, ככל שמשתפר המצב הכלכלי כך גדלות הכנסות הרשות. הקשר בין המצב הכלכלי להכנסות בממשל המקומי מורכב מזה של הממשל המרכזי בגלל הקשר הרופף בין הפעילות הכלכלית לבסיס המס. בעוד הפעילות הכלכלית משפיעה במישרין על הכנסות הממשלה המרכזית דרך ערוצים כמו מס הכנסה ומס ערך מוסף, ההשפעה על הכנסות הרשויות היא מורכבת יותר ובפיגור של זמן. שיפור במצב הכלכלי עשוי להרחיב את מספר הדירות והעסקים וכך להגדיל את הארנונה או את ההכנסות בתקציב הבלתי רגיל (היטלי השבחה ופיתוח) אבל התרחבות כזו אינה בהכרח מיידי, וזאת בניגוד לגידול בהכנסות מס הכנסה, המתרחש מיד עם התרחבות תשלומי השכר או הרווחים. משקל ההכנסות מארנונה אחרת עשוי לשמש אינדיקטור למצב הכלכלי של הרשות המקומית אם התרחבות העסקים

⁸ הערכים של חלק מן המשתנים בחלק מן הרשויות המקומיות הם אפס, ולכן לא ניתן להשתמש במונחים לוגריתמים.

מגיבה במהירות ובעוצמה גדולה יותר מאשר הכנסות מארנונת מגורים. נעשה שימוש בשני משתנים חלופיים כדי לייצג את המצב הכלכלי: (1) משקל ההכנסות מארנונה אחרת בכלל ההכנסות מארנונה; (2) ההכנסות בתב"ר לתושב.

בנוסף לרשימת המשתנים המפקחים, הרגרסיה כוללת השפעה קבועה לרשות והשפעה קבועה לשנה כדי לקלוט התפתחויות מצרפיות המשפיעות על המשתנים התקציביים של הרשויות. בשל הכללת השפעה קבועה לרשות המקומית לא ניתן לכלול גם משתנים כמו מגזר או סוג המועצה, שהם בהגדרה קבועים על פני זמן. בניית הרגישות נפצל את אוכלוסיית הרשויות המקומיות לפי מגזר ולפי סוג המועצה כדי לבחון אם קיימת השפעה דיפרנציאלית של המענקים בקבוצות שונות של רשויות מקומיות.

לפי המודל הכלכלי הקלאסי, השאת רווחת תושבי היישוב מחייבת לחלק את מענק האיזון (מענק בלתי מותנה) שמעבירה הממשלה לרשות המקומית בין המוצרים הציבוריים המקומיים ובין מוצרי צריכה פרטיים דרך צמצום המיסוי המקומי. כלומר, המקדם a_1 אמור להיות מספר חיובי בין אפס לאחד. במידה שקברניטי הרשות המקומית נהנים ממרחב תמרון בקביעת המיסוי המקומי ופועלים להשיא את רווחת התושבים הם יפעלו להרחבת המוצרים הציבוריים המקומיים יחד עם הפחתת הארנונה בעקבות קבלת מענק איזון. מבחינה פורמלית, רשות מקומית בישראל אינה רשאית לשנות את שיעורי הארנונה אלא לאחר קבלת אישור ממשרד הפנים וגם אינה מורשית להימצא בגירעון תקציבי.⁹ במקרה שרשויות מקומיות אינן נהנות מחופש בקביעת שיעור המס, והן מחויבות לשמור על איזון תקציבי בכל שנה, נצפה למקדם של אחד, שפירושו כי עלייה של שקל אחד במענק האיזון צפויה להגדיל את ההוצאה בשקל אחד. בפועל, רשויות מקומיות נהנות ממרחב תמרון מסויים בקביעת שיעור המס דרך שיעור הגבייה בפועל¹⁰ וגמישות מסוימת במתן הנחות, ובקביעת בסיס המס דרך סיווג הפעילות של משלמי הארנונה ומדידת שטח לחיוב. המקדם a_1 צפוי להיות נמוך ממש מאחד אם הרשויות נהנות בפועל מחופש בקביעת ההכנסות המקומיות, ומוצאות דרך לסטות מאיזון תקציבי.¹¹ מקדם מענק האיזון עשוי להיות נמוך מאחד גם בשל תנודתיות בגודלו. רשויות מקומיות ירצו להחליק את ההוצאה התקציבית אם חלק מן השינויים בגובה מענק האיזון נתפסים כזמניים. במקרה כזה, הגירעון התקציבי הוא שיספוג את השינויים במקום ההוצאה.

⁹ עשרות רשויות פונות למשרד הפנים מדי שנה בבקשה להעלות או להוריד את תעריפי הארנונה למגורים ושלא למגורים. בשנת 2018, 79 רשויות מקומיות (66 מהן לא-למגורים) ביקשו להעלות את הארנונה, ומתוכן 56 רשויות קיבלו אישור. באותה שנה, 58 רשויות ביקשו הפחתה בתעריפי הארנונה (41 מהן לא-למגורים), ומתוכן 20 זכו לאישור ממשרד הפנים. הנתונים נמסרו לי ביום 5 לאוקטובר 2018 על ידי סיוון להבי, מנהל אגף בכיר תקצוב ופיתוח ברשויות המקומיות, מינהל שלטון מקומי משרד הפנים.

¹⁰ בן בסט ודהן (2009; עמודים 37-38) חשפו שונות גדולה למדי בשיעורי הגבייה של ארנונה למגורים אפילו בתוך רשויות מאותו אשכול חברתי-כלכלי ומגזר.

¹¹ בן בסט, דהן וקלור (2013) מראים כי רשויות מקומיות רבות נקלעו למשבר תקציבי במהלך שנות האלפיים, שהתבטא בחוב גדול יחסית, מה שמלמד על האפקטיביות המוגבלת של הממשל המרכזי בשמירה על איזון תקציבי של הרשויות המקומיות.

גובה מענק האיזון לרשות מקומית נקבע לפי נוסחה מורכבת ביותר (19 עמודים נדרשו למשרד הפנים לתיאור הנוסחה בשנת 2016). ניתן לומר בתמצית כי מענק האיזון נקבע לפי ההפרש בין ההוצאה הנורמטיבית להכנסה הנורמטיבית.¹² חישוב ההוצאה הנורמטיבית לתושב מבוסס על הוצאה בסיסית שנאמדה לפי נתוני שנת 2002, הפוחתת עם גודל אוכלוסיית הרשות ועם העדפה ניכרת למועצה אזורית בהשוואה לרשות מקומית ועירייה והעדפה מסוימת לרשות יהודית.¹³ יש מקדמי תוספת להוצאה הבסיסית בשיעור לא-לינארי לפי מאפייני הרשות המקומית הכללים אשכול חברתי-כלכלי, שונות המדד חברתי-כלכלי, גילאי 0-18, גילאי +65, קו עימות ויו"ש ושיעור העולים. משרד הפנים קבע הוצאה נורמטיבית מרבית, הפוגעת למעשה ביישובים עם צרכים מרובים. חישוב ההכנסה הנורמטיבית לתושב הוא אפילו מורכב יותר, ותלוי (לא לינארית) באופן שלילי במאפיינים כמו אשכול חברתי-כלכלי, פריפריאליות הנפה הגיאוגרפית, גודל האוכלוסייה ושיעור העולים. נקבעה רצפה להכנסה הבסיסית, המרעה את מצבן של רשויות מקומיות בעלות פוטנציאל גבייה נמוך. רצפה זו גבוהה יותר למועצה אזורית, ובכך מקזזת חלקית את ההעדפה הבולטת שניתנת למועצה אזורית בחישוב ההוצאה הנורמטיבית.¹⁴ אם אין די במורכבות שתוארה עד כה, אז נוסף כי משרד הפנים נוהג לקבוע תקרה גם לגבי שיעור השינוי במענק האיזון משנה אחת לרעותה כדי למנוע חוסר יציבות תקציבית ברשויות.

נוסף על אספקת שירותים מקומיים כמו תאורת רחוב, גינון ציבורי ואיסוף אשפה, הרשויות המקומיות משמשות קבלן ביצוע באספקת שירותים ממלכתיים כמו חינוך ורווחה שעבורם הן זוכות למימון כמעט מלא מן הממשלה. לפיכך נצפה כי המקדם a_2 יהיה חיובי וקרוב לאחד (גידול של שקל אחד במענקים גורר בעקבותיו עלייה של שקל אחד בהוצאה השוטפת), ובכל מקרה גבוה יותר ממקדם מענק האיזון, a_1 . אם כך, מענקי הממשלה המיועדים למימון שירותים ממלכתיים, שהם גדולים בהרבה ממענק האיזון, צפויים להשפיע על ההוצאה השוטפת באופן חיובי. נצפה לפער בין שני המקדמים אלו ביחס לשירותי חינוך ורווחה אבל לא ביחס לשירותים מקומיים. חלק מן ההעברות הממשלתיות בגין השירותים הממלכתיים מותנות בהשתתפות עצמית של הרשות המקומית (שיטת המאטצ'ינג), ובשל כך המקדם הנאמד של מענקי הממשלה עשוי להיות אפילו גדול מאחד. כך למשל, העברה של 75 שקלים בגין רווחה המותנית בהשתתפות הרשות בסכום 25 שקלים, אם אכן הרשות המקומית מסוגלת להעמיד את סכום ההשתתפות העצמית, תוביל למקדם של 1.33 (עלייה של 100 בהעברות הממשלה גוררת בעקבותיה עלייה של 133 בהוצאות הרווחה). אמידה של מקדם ההעברות הממשלתיות לשירותים ממלכתיים שונים עשויה לחשוף את התגובה בפועל של הרשויות המקומיות לשיטת המאטצ'ינג.

¹² ההוצאה הבסיסית אינה כוללת הוצאות עבור פירעון מלוות חובה, פנסיה, השתתפות במועצות דתיות, קליטת עלייה והוצאות ביטחון מיוחדות.

¹³ בשנת 2016, ההוצאה הנורמטיבית המרבית לתושב משתנה לפי אשכול חברתי-כלכלי ולפי סוג המועצה: באשכול 1-4 5,662 ו-10,029 ברשות מקומית ובמועצה אזורית, בהתאמה. 5,520 ו-9,706 באשכול 5-10 ברשות מקומית ובמועצה אזורית, בהתאמה.

¹⁴ בשנת 2016, ההכנסה הבסיסית המינימלית הייתה 3,546 לרשות מקומית ועירייה ו-6,400 למועצה אזורית.

ההשערות לעיל לגבי סימן המקדמים וגודלם מניחות כי גובה מענק האיזון והשתנתו הם מקריים ובלתי תלויים במאפייני הרשות. ואולם, כאמור, מענק האיזון ניתן בהתאם לנוסחה התלויה במאפיינים של הרשויות המקומיות כמו הדירוג בסולם האשכול החברתי-כלכלי או מיקומה הגיאוגרפי, שפוטנציאלית אמורים להשפיע גם על ההוצאה ורכיביה. כך למשל, יתכן כי ההוצאה השוטפת תגדל בשל שיפור המצב הכלכלי של הרשות המקומית, שאינו קשור למענק האיזון, ושיפור כזה במצב הכלכלי עשוי לגרום להפחתת מענק האיזון או לביטולו, כפי שמתחייב מנוסחת מענק האיזון. העלייה בהוצאה יחד עם הירידה במענק, שתי התפתחויות הנובעות משיפור המצב הכלכלי, גורמת להטייה של מקדם מענק האיזון כלפי מטה. כלומר, המקדם הנאמד יגמד את ההשפעה האמיתית של מענק האיזון על ההוצאה של הרשות יחסית להשפעה האמיתית. ואולם, כפי שתואר קודם, המדד החברתי-כלכלי עליו מבוססת נוסחת מענק האיזון משתנה בתדירות נמוכה ובפיגור של זמן. גם המיקום הגיאוגרפי, שמשפיע על גובה מענק האיזון, הוא קבוע (ונכלל בהשפעה הקבועה לרשות). למעשה, שני הפרמטרים של נוסחת מענק האיזון משתנים מדי שנה הם גודל האוכלוסייה והרכבה, ושני משתנים אלו כלולים ברשימת המשתנים המפקחים. בשל כך, החשש להטייה של מקדם מענק האיזון בגלל השמטת משתנים נראה מוגבל למדי במקרה של ישראל.

סכנת ההטייה של מקדם מענק האיזון נובעת גם מסיביות הפוכה, אף כי זו נראית פחות חריפה במקרה הנוכחי משום שנוסחת מענק האיזון לא שונתה במהלך התקופה הנחקרת. אפשר שהממשל המרכזי יפעל להקטין את גובה מענק האיזון לרשויות בעלות הוצאה גבוהה, בעת שינוי מבנה הנוסחה של מענק האיזון. במקרה כזה, המקדם הנאמד צפוי להיות נמוך יחסית לגודלו האמיתי.

לוח 41 מציג את ההשפעה הנאמדת של מענק האיזון והעברות ממשלתיות בגין חינוך, רווחה ואחר על סוללה מגוונת של משתנים תקציביים עבור קבוצת הרשויות שקיבלו מענק איזון בשנת 2016¹⁵ כמובן, הערך של אמידת השפעת מענק איזון ברשויות נטולות מענק מוגבל בשל מיעוט התצפיות עם ערך חיובי במשתנה זה (בעיקר בשנים המוקדמות). תוצאות האמידה מלמדות שמענק האיזון משפיע באופן חיובי ומובהק על ההוצאה בתקציב הרגיל ועל הרכבה אבל הוא חסר השפעה מובהקת על ההכנסות העצמיות והגירעון התקציבי השוטף. מן המקדם הנאמד של מענק האיזון משתמע כי עלייה של מענק האיזון ב-100 שקלים מובילה לעלייה של סך ההוצאה בכ-70 שקלים. לכאורה, אומדן זה פירושו כי חלק ממענק האיזון מתועל להפחתת הכנסות עצמיות או לצמצום הגירעון בתקציב הרגיל. המקדם של מענק האיזון ברגרסיית ההכנסות העצמיות הוא, אמנם, בעל סימן שלילי וברגרסיית העודף התקציבי הוא חיובי, ואולם שני המקדמים אינם מובהקים. עם זאת, מקדם מענק האיזון ברגרסיית העודף התקציבי הופך להיות חיובי ומובהק כאשר האוכלוסייה הנחקרת מבוססת על פאנל מאוזן של רשויות מקומיות (לוח 42).

¹⁵ לוח 43 מציג אמידה זהה עבור כלל הרשויות המקומיות.

ניתן לראות כי ההשפעה של מענק האיזון על ההוצאה לחינוך לתושב היא חיובית ומובהקת (לוח 41). לפי המקדם של מענק האיזון ברגרסיית הוצאות החינוך לתושב, עלייה של מענק האיזון ב-100 שקלים גוררת בעקבותיה עלייה של כ-20 שקלים בהוצאות החינוך ברשויות מקבלות מענק איזון. השפעה זו מאבדת את מובהקותה כאשר היא נאמדת על בסיס פאנל מאוזן (לוח 42). לעומת זאת ההשפעה של מענק האיזון על הוצאות הרווחה היא מובהקת גבולית וקטנה יחסית; צפויה עלייה של כ-2 שקלים בהוצאות הרווחה בעקבות עלייה של 100 במענק האיזון (לוח 41). השפעה זו גדולה יותר ומובהקת כאשר היא נאמדת על בסיס פאנל מאוזן (לוח 42). באופן מפתיע, גם ההשפעה על שירותים מקומיים איננה מובהקת סטטיסטית ברמה המקובלת וקטנה בגודלה. לפי תוצאות הרגרסיות, ניתן לנבא כי עלייה של 100 במענק האיזון תביא לעלייה של כ-9 שקלים בהוצאה על שירותים מקומיים, וגם זה אינו מובטח בשל המובהקות הסטטיסטית הגבולית, אך היא הופכת למובהקת כאשר היא נאמדת על בסיס פאנל מאוזן (לוח 42).

ברגרסיית ההוצאה, המקדם של העברות הממשלה לרשויות בגין השתתפות משרד החינוך הוא חיובי, מובהק ומעט גבוה מאחד אבל אינו שונה באופן מובהק מאחד (לוח 41). מקדם זה גדול ממקדם מענק האיזון בשל האופי הייעודי של העברות אלו לעומת חופש התמרון הקיים במענק האיזון, וזאת בהתאם לדיון התיאורטי למעלה. עוד ניתן לראות כי העברות אלו אינן משפיעות כלל על הוצאות הרווחה ומשפיעות חיובית במעט על ההוצאה לשירותים מקומיים. יתכן, שהגידול בשירותים מקומיים מתחייב מהתרחבות מערכת החינוך (גורמי יצור משלימים).

נמצא שהשפעת העברות הממשלה לרשויות בגין הוצאות רווחה על סך ההוצאה לרווחה היא חיובית, מובהקת ומעט גבוהה מאחד אבל אינה שונה באופן מובהק מאחד (לוח 41). בהתאם לניבוי התיאורטי, מקדם זה גדול ממקדם מענק האיזון. העברות משרד הרווחה אינן זולגות בהשפעתן על הוצאות החינוך או ההוצאה לשירותים מקומיים, כפי שניתן היה לצפות.

מענקים אחרים שהממשלה מעבירה לרשויות, שכוללים סל מגוון העברות כמו מענק ייעודי ותוכניות הבראה משפיעים באופן חיובי ומובהק על סך ההוצאה ועל רכיביה (לוח 41).¹⁶ המקדם של מענקים אלה הוא בקירוב אחד ברגרסיית סך ההוצאה בתקציב הרגיל, ובעל השפעה משתמעת גדולה יותר ממענק האיזון על חינוך, רווחה ושירותים מקומיים. יתכן שהסיבה לכך היא ההתנייה הממשלתית הגלומה בחלק ממענקים אלה להקצות את המענקים האלה, או חלקם, ליעדים מוגדרים.

¹⁶ במהלך העבודה התברר לי משיחה עם ששי דקל ממשרד הפנים כי רכיב זה כולל לעתים גם מענקי איזון שנרשמות בטעות תחת קטיגוריה זו (7.5.2018).

באופן כללי, ניתן לומר שההשפעה של המשתנים המפקחים היא בסימן הנכון אבל איננה תמיד מובהקת. מקדם האשכול החברתי-כלכלי הוא שלילי אבל בלתי מובהק, וממצא זה אינו מפתיע לאור השונות הנמוכה על פני זמן במשתנה זה. לעומת זאת, המקדם של משקל ההכנסות מארנונה אחרת מתוך כלל ההכנסות מארנונה ומקדם ההכנסות העצמיות לתושב בתב"ר, שמשמשים כאינדיקטור למצב הכלכלי, נמצאות מובהקות בהשפעתן עם הסימן הנכון. אותם הדברים אמורים לגבי המקדם של משקל הקבוצה הצעירה בכלל האוכלוסייה (גילאי 0-19), שנמצא חיובי ומובהק. לעומת זאת, האוכלוסייה הקשישה אינה בעלת השפעה מובהקת. הסימן השלילי של מקדם גודל האוכלוסייה מרמז על יתרונות לגודל אבל הוא חסר מובהקות סטטיסטית.

לוחות 44-49 מציגים ניתוח רגישות של הממצאים לפי שורה של משתנים קבועים על פני זמן, שאותם לא ניתן לכלול ברגרסית פאנל הכוללת השפעות קבועות כמו מגזר, סוג המועצה ואשכול פריפריאלי. נראה כי המקדם של מענק האיזון שומר על הסימן, ולעתים גם על סדר גודל ההשפעה, אבל לא תמיד הוא שומר על מובהקות סטטיסטית.

לוחות 44-49 מצביעים על עקבות של תופעה מרכזית ומעניינת בפונקציית התגובה של הרשויות המקומיות ביחס לשיטת המאטצ'ינג. ההפרדה בלוחות אלה לשתי קטיגוריות של רשויות מאפשרת לראות תגובה שונה להעברות הממשלתיות בגין שירותים ממלכתיים. רשויות חזקות יותר, לפי האשכול החברתי-כלכלי או לפי מאפיין אחר כמו מגזר או קבלת מענק איזון, יכולות להעמיד משאבים עצמיים כדי לזכות במענקים ממשלתיים המותנים בהשתתפות עצמית, ולכן המקדם הנאמד של העברות ממשלתיות ברשויות אלה צפוי להיות גבוה יותר בהשוואה לרשויות חלשות, הנאלצות לוותר על מענקים אלה בשל מקורות מוגבלים. ניתן לראות כי המקדם של העברות ממשלתיות בגין חינוך ברגרסיות ההוצאה על חינוך ברשויות מאשכולות 6-10 גבוה יותר בהשוואה לרשויות מאשכולות 1-5 (לוח 45). אותה תמונה עולה כאשר משווים את המקדם ברשויות יהודיות (חזקות יותר) לעומת רשויות ממגזר המיעוטים (חלשות יותר) (לוח 47) או רשויות נטולות מענק (חזקות יותר) למקבלות מענק (חלשות יותר) (לוח 44). ההבדל במקדמים ברגרסיות ההוצאה על רווחה הוא אפילו בולט יותר ביחס להעברות הממשלה בגין הוצאות רווחה.

סיכום

בשנים 1995 עד 2016, המשקל של ההעברות השוטפות של הממשלה מכלל המקורות של הרשויות המקומיות פחת מ-40% בשנת 1995 ל-31% בשנת 2009, ומאז רשם עלייה מסויימת, ל-35% בסוף

התקופה הנחקרת (2016). תנועה הפוכה עשה המיסוי המקומי, שהמריא תחילה ונחת אחר כך אבל ברמה גבוהה יותר יחסית לתחילת התקופה הנחקרת. מחקר זה בחן כיצד הגיבו רשויות מקומיות לירידה והעלייה במענק איזון ובהעברות ממשלתיות בגין שירותים ממלכתיים כמו חינוך ורווחה.

באופן טבעי, התגובה להעברות ממשלתיות שנועדו לממן חינוך ורווחה שהרשויות המקומיות מפעילות עבור הממשל המרכזי שונה מן התגובה הצפויה בעקבות מענק איזון שמשרד הפנים מעביר כדי לפצות על נחיתות כלכלית ועלויות גבוהות יותר. עבודה זו מוצאת שמענק האיזון משפיע באופן חיובי ומובהק על ההוצאה בתקציב הרגיל ועל הרכבה אבל הוא חסר השפעה מובהקת על ההכנסות העצמיות והגירעון התקציבי השוטף. ממצאי האמידה מלמדים, שעלייה של מענק האיזון ב-100 שקלים גוררת בעקבותיה עלייה של סך ההוצאה בכ-70 שקלים.

ההשפעה של מענק האיזון אינה אחידה בעוצמת השפעתה על רכיבי שונים של הוצאות הרשויות המקומיות. לפי האמידה המרכזית שכוללת 257 רשויות, ההשפעה הגדולה ביותר היא על הוצאות החינוך, ולאחריהן ההוצאה על שירותים מקומיים ורווחה. עם זאת, ההשפעה על השירותים המקומיים תופסת את המקום הראשון, לפני החינוך, אם היא נאמדת על בסיס פאנל מאוזן של 145 רשויות. לפי ממצא זה, קיצוץ חד במענק האיזון, כפי שהיה בשנת 2003, מוביל לפגיעה ממשית בשירותי החינוך הניתנים לרשויות מקבלות מענק איזון, שהן חלשות מבחינה כלכלית. כלומר, צעד כזה פירושו הרחבת אי השוויון בשירותים בהווה ובעל פוטנציאל להרחבת אי השוויון גם בעתיד.

עבודה זו גם מוצאת עדויות לכך שחלק ממענק האיזון מופנה לצמצום הגירעון בתקציב הרגיל, ובמידה לא מובהקת גם להפחתת הכנסות עצמיות. מקדם מענק האיזון ברגרסיית העודף התקציבי הופך להיות חיובי ומובהק כאשר האוכלוסייה הנחקרת מבוססת על פאנל מאוזן של רשויות מקומיות. עלייה של 100 שקלים במענק האיזון מובילה לצמצום הגירעון התקציבי ב-18 שקלים. המשמעות עבור הממשל המרכזי היא ברורה. הפחתת מענק האיזון גם מגדילה את הסיכון למשבר כלכלי של הרשויות החלשות אם מתבססים על העדויות האמפיריות המוצגות בעבודה זו.

בהתאם לניבוי התיאורטי, ההשפעה של העברות הממשלה לרשויות בגין השתתפות משרד החינוך על ההוצאות בתקציב הרגיל היא גבוהה יותר מאשר מענק האיזון ושווה ליחידתית. עלייה של 100 שקלים בהשתתפות הממשלה בחינוך מגדילה את ההוצאה ב-100 שקלים, וכל התוספת מתועלת להוצאות החינוך של הרשות המקומית, כפי שניתן היה לצפות. תוצאה זו היא מפתיעה על רקע ההתניה הקיימת לגבי חלק מההעברות הממשלתיות בגין שירותי החינוך בהשתתפות עצמית של הרשות. התניה זו הייתה אמורה להוליד מקדם גבוה מאחד. השפעת התניה זו נחשפת אם מפרידים את הבחינה האמפירית לשתי קבוצות של רשויות: חזקות וחלשות. המקדם של העברות ממשלתיות בגין חינוך

ברשויות מאשכולות 6-10 גבוה יותר בהשוואה לרשויות מאשכולות 1-5 והוא גבוה ברשויות יהודיות לעומת רשויות ממגזר המיעוטים וגבוה ברשויות נטולות מענק בהשוואה מקבלות מענק.

תמונה דומה, אבל בעוצמה חזקה יותר, עולה מממצאי אמידת השפעת ההעברות הממשלתיות בגין שירותי רווחה על הוצאות הרווחה של הרשויות המקומיות. ההשפעה הנאמדת היא בקירוב יחידתית אבל המקדם הנאמד של העברות ממשלתיות ברשויות חזקות גבוה יותר באופן בולט בהשוואה לרשויות חלשות, הנאלצות אולי לוותר על העברות רווחה מותנות בשל משאביהן המוגבלים. מממצאים אלה משתמע כי מטופלי רווחה ברשויות חזקות נהנים משירותים ברמה גבוהה יותר ממטופלי רווחה ברשויות חלשות, וזאת, ככל הנראה, בשל שיטת המאטצ'ינג המקובלת בשירותי הרווחה. תוצאה זו עקבית עם עדויות ברמת השטח שתועדו גם בדוח מבקר המדינה לשנת 2006.

החשש מפני הטייה שיטתית בממצאים שהוצגו כאן, הנובעת מסיביות הפוכה או מהשמטת משתנים, הוא מנת חלקו של כל ניתוח אמפירי. עם זאת, השימוש שנעשה בעבודה זו בניתוח מבוסס-פאנל מקטין את הסיכון באופן ניכר בהשוואה לניתוח חתך-רוחב. חשש זה כמעט ולא קיים לגבי העברות ממשלתיות בגין שירותים ממלכתיים כי הם נקבעים לפי נוסחת קפיטציה שקופה וחשופה לביקורת בג"ץ. הסיכון של השמטת משתנים ביחס למענק האיזון אינו מתפוגג אבל הוא נראה קטן יחסית בעבודה זו משום שנוסחת מענק האיזון מבוססת על פרמטרים הכלולים ברשימת המשתנים המפקחים כמו גודל האוכלוסייה והרכבה. גורמים אחרים שעשויים להשפיע הן על גובה המענק והן על ההוצאה, כמו האשכול החברתי-כלכלי והאשכול הפריפריאלי, משתנים בתדירות נמוכה ובפיגור של זמן, ולכן פוטנציאל הסיכון בגינם הוא מוגבל במקרה של ישראל. גם החשש מסיביות הפוכה נראה נמוך משום שנוסחת מענק האיזון לא השתנתה במהלך התקופה הנחקרת. גם כאשר שונתה נוסחת מענק האיזון, הדיון הציבורי בשינויים התמקד בעוצמת הפיצוי שיש לתת בגין נחיתות כלכלית ועל הבדלים בעלויות, וכמעט לא עלה עניין גובה ההוצאה של הרשות המקומית. חשש זה מתאים יותר למדינה בה הבדלי השקפת העולם לגבי מידת המעורבות הממשלתית הרצויה ממלאים תפקיד מרכזי גם ברמה המקומית. זה לא המצב בישראל.

מקורות

בן בסט אבי ודהן מומי, "המשבר ברשויות המקומיות: יעילות מול ייצוגיות" בתוך הכלכלה הפוליטית של הרשויות המקומיות בעריכת בן בסט אבי ודהן מומי, 2009, המכון הישראלי לדמוקרטיה, ירושלים.

בן בסט אבי, דהן מומי ואסטבן קלור, "אפקטיביות הניהול המרכזי של הרשויות המקומיות" בתוך ייצוגיות ויעילות ברשויות המקומיות בעריכת בן בסט אבי, דהן מומי ואסטבן קלור, 2013, המכון הישראלי לדמוקרטיה, ירושלים.

דהן מומי, "אי השוויון בהכנסות בישראל: התפתחות יחודית", בתוך אורות וצללים בכלכלת השוק: המשק הישראלי 1995-2015, בעריכת אבי בן בסט, ראובן גרונאו ואסף זוסמן, הוצאת עם עובד. יפורסם בקרוב.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, חשבונות המגזר הממשלתי 1995-2016

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הרשויות המקומיות (קובץ לעיבוד), 2000-2016

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדד פריפריאליות 2004

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדד פריפריאליות 2015

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדד חברתי-כלכלי 2001 פרסום מס' 1222

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדד חברתי-כלכלי 2003 פרסום מס' 1281

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדד חברתי-כלכלי 2006 פרסום מס' 1401

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדד חברתי-כלכלי 2008 פרסום מס' 1530

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מדד חברתי-כלכלי 2013 פרסום מס' 1694

וועדת הבחירות המרכזית, תוצאות הבחירות לכנסת ה-15 2003

וועדת הבחירות המרכזית, תוצאות הבחירות לכנסת ה-16 2006

וועדת הבחירות המרכזית, תוצאות הבחירות לכנסת ה-17 2009

וועדת הבחירות המרכזית, תוצאות הבחירות לכנסת ה-18 2013

וועדת הבחירות המרכזית, תוצאות הבחירות לכנסת ה-19 2015

מבקר המדינה, 2007. דוח 57 לשנת 2006 ולחשבונות שנת הכספים 2005: ממצאי מעקב: תקצוב שירותי הרווחה לרשויות המקומיות - העדר שוויון.

Bradford, David F., and Wallace E. Oates. "The analysis of revenue sharing in a new approach to collective fiscal decisions." *The Quarterly Journal of Economics* 85.3 (1971): 416-439.

Bradford, D. F., & Oates, W. E. (1971). Towards a predictive theory of intergovernmental grants. *The American Economic Review*, 61(2), 440-448.

Gramlich, Edward. "Intergovernmental Grants: a Review of the Empirical Literature,[w:] The Political Economy of Fiscal Federalism, red." W. Oates, Mass: DC Heath, Lexington (1977).

Hines, James R., and Richard H. Thaler. "The flypaper effect." *Journal of economic perspectives* 9.4 (1995): 217-226.

Oates, Wallace E. "An essay on fiscal federalism." *Journal of economic literature* 37.3 (1999): 1120-1149.

Scott, Anthony D. "The evaluation of federal grants." *Economica* 19.76 (1952): 377-394.

לוח 1: הרכב מקורות המימון של הרשויות המקומיות (שוטף+הון)¹

גירעון /(+) עודף (-) שוטף	חשבון הון				חשבון שוטף								שנה
	העברות ממשלה	ממשק בית	מסי הון	מקורות	גירעון /(+) עודף (-) שוטף	העברות ממשלה	העברות ממשק בית	תשלומי חובה	הכנסה מרכוש	מכירות	מסי מקומיים	מקורות	
-0.13	0.31	0.46	0.23	1.00	0.13	0.40	0.04	0.00	0.03	0.06	0.33	1.000	1995
-0.23	0.39	0.40	0.21	1.00	0.11	0.41	0.04	0.00	0.03	0.06	0.34	1.000	1996
-0.12	0.38	0.41	0.21	1.00	0.10	0.40	0.04	0.00	0.03	0.06	0.36	1.000	1997
-0.18	0.37	0.42	0.21	1.00	0.10	0.40	0.04	0.00	0.03	0.06	0.36	1.000	1998
-0.85	0.36	0.42	0.22	1.00	0.09	0.41	0.04	0.00	0.03	0.06	0.36	1.000	1999
-1.15	0.36	0.42	0.22	1.00	0.09	0.40	0.04	0.00	0.03	0.06	0.38	1.000	2000
-1.12	0.39	0.42	0.19	1.00	0.09	0.41	0.04	0.00	0.03	0.06	0.37	1.000	2001
-1.07	0.43	0.40	0.17	1.00	0.12	0.38	0.04	0.00	0.03	0.06	0.38	1.000	2002
-1.10	0.45	0.38	0.17	1.00	0.13	0.36	0.04	0.00	0.02	0.06	0.38	1.000	2003
-5.19	0.39	0.35	0.26	1.00	0.10	0.36	0.04	0.00	0.03	0.06	0.41	1.000	2004
-5.68	0.32	0.39	0.29	1.00	0.09	0.37	0.04	0.00	0.03	0.06	0.42	1.000	2005
-7.37	0.28	0.41	0.31	1.00	0.11	0.34	0.04	0.00	0.03	0.05	0.42	1.000	2006
-4.37	0.28	0.37	0.35	1.00	0.10	0.34	0.03	0.00	0.03	0.05	0.44	1.000	2007
-3.22	0.31	0.37	0.32	1.00	0.11	0.33	0.03	0.00	0.03	0.06	0.43	1.000	2008
-7.96	0.28	0.40	0.32	1.00	0.12	0.31	0.03	0.00	0.03	0.06	0.44	1.000	2009
-5.50	0.25	0.39	0.36	1.00	0.13	0.32	0.03	0.00	0.03	0.06	0.43	1.000	2010
-4.91	0.32	0.33	0.34	1.00	0.12	0.33	0.03	0.00	0.03	0.06	0.43	1.000	2011
-2.79	0.34	0.38	0.28	1.00	0.14	0.32	0.03	0.00	0.03	0.06	0.42	1.000	2012
-1.76	0.34	0.36	0.30	1.00	0.16	0.33	0.03	0.00	0.02	0.05	0.41	1.000	2013
-2.56	0.31	0.37	0.32	1.00	0.17	0.33	0.03	0.00	0.02	0.05	0.41	1.000	2014
-4.03	0.33	0.36	0.31	1.00	0.16	0.34	0.02	0.00	0.01	0.05	0.41	1.000	2015
-2.51	0.33	0.39	0.28	1.00	0.15	0.35	0.02	0.00	0.01	0.05	0.41	1.000	2016
10,644	4,949	5,756	4,182	14,887	9,493	22,174	1,391	133	920	3,100	25,921	63,132	2016

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.
 1. שיעור ההוצאה השוטפת מתוך כלל ההוצאה שוטפת של הרשויות המקומיות, לפי מטרה

לוח 2: נתח הרשויות המקומיות בהוצאה השוטפת של המגזר הממשלתי

משקל הרשויות המקומיות בהוצאה השוטפת הממשלה רחבה, לפי מטרה										
סך הכל	שירותים כלליים	ביטחון	סדר ציבורי ¹	שירותים כלכליים	שמירה על הסביבה	שיכון ושירותים קהילתיים	בריאות	תרבות ודת	חינוך	ביטוח סוציאלי וסעד
1995	0.126	0.129	0.004	0.085	0.178	0.940	0.245	0.516	0.250	0.077
1996	0.126	0.133	0.004	0.081	0.201	0.938	0.269	0.510	0.247	0.079
1997	0.127	0.132	0.003	0.084	0.216	0.940	0.294	0.524	0.248	0.078
1998	0.127	0.131	0.004	0.082	0.229	0.941	0.337	0.533	0.250	0.077
1999	0.130	0.130	0.003	0.085	0.228	0.936	0.345	0.525	0.256	0.088
2000	0.128	0.125	0.003	0.098	0.205	0.923	0.452	0.541	0.252	0.090
2001	0.126	0.124	0.004	0.091	0.213	0.919	0.449	0.525	0.259	0.081
2002	0.126	0.140	0.003	0.085	0.215	0.918	0.501	0.511	0.262	0.081
2003	0.127	0.123	0.004	0.086	0.220	0.931	0.506	0.502	0.272	0.085
2004	0.129	0.120	0.004	0.082	0.241	0.922	0.496	0.504	0.268	0.090
2005	0.128	0.124	0.004	0.077	0.251	0.924	0.443	0.487	0.267	0.091
2006	0.129	0.127	0.004	0.081	0.254	0.934	0.408	0.472	0.273	0.089
2007	0.132	0.127	0.004	0.078	0.259	0.923	0.470	0.460	0.271	0.090
2008	0.135	0.145	0.004	0.076	0.283	0.932	0.593	0.458	0.266	0.088
2009	0.134	0.143	0.004	0.072	0.275	0.929	0.608	0.418	0.266	0.087
2010	0.135	0.146	0.004	0.072	0.275	0.931	0.602	0.401	0.262	0.090
2011	0.135	0.145	0.004	0.072	0.285	0.920	0.586	0.391	0.263	0.090
2012	0.136	0.140	0.005	0.071	0.293	0.910	0.609	0.410	0.261	0.091
2013	0.135	0.136	0.005	0.036	0.284	0.889	0.584	0.423	0.267	0.091
2014	0.138	0.147	0.005	0.041	0.301	0.914	0.574	0.408	0.273	0.091
2015	0.137	0.137	0.005	0.038	0.301	0.928	0.555	0.410	0.270	0.091
2016	0.138	0.132	0.005	0.035	0.299	0.917	0.527	0.401	0.279	0.093

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.

1. בשנת 2013, אחרי השריפות ביערות הכרמל, העבירו את איגודי הערים לכבאות, שהיו חלק מרשויות מקומיות, למשרד לביטחון פנים. ההוצאות של הרשות לכבאות והצלה, שעמדו בשנת 2012 על כ-550 מליון ₪, נרשמות בביצוע התקציב של הממשלה החל משנת 2013.

לוח 3: השימושים (חשבון שוטף) של הרשויות המקומיות לפי מטרה

פילוח הוצאות הרשויות המקומיות, לפי מטרה											
ביטוח סוציאלי וסעד	חינוך	תרבות ודת	בריאות	שיכון ושירותים קהילתיים	שמירה על הסביבה	שירותים כלכליים	סדר ציבורי	ביטחון	שירותים כלליים	סך הכל	
0.137	0.310	0.142	0.007	0.023	0.093	0.071	0.020	0.005	0.192	1.000	1995
0.145	0.312	0.141	0.007	0.023	0.091	0.072	0.020	0.005	0.185	1.000	1996
0.146	0.313	0.139	0.007	0.023	0.090	0.071	0.020	0.005	0.186	1.000	1997
0.148	0.311	0.138	0.007	0.024	0.090	0.073	0.020	0.005	0.184	1.000	1998
0.168	0.313	0.134	0.006	0.023	0.084	0.073	0.020	0.005	0.174	1.000	1999
0.180	0.310	0.129	0.006	0.033	0.080	0.064	0.025	0.005	0.168	1.000	2000
0.169	0.326	0.125	0.006	0.034	0.085	0.065	0.024	0.005	0.161	1.000	2001
0.168	0.330	0.118	0.006	0.035	0.085	0.066	0.023	0.005	0.165	1.000	2002
0.171	0.324	0.112	0.005	0.035	0.085	0.071	0.023	0.006	0.168	1.000	2003
0.176	0.321	0.110	0.005	0.036	0.086	0.075	0.023	0.006	0.161	1.000	2004
0.177	0.319	0.108	0.005	0.037	0.085	0.082	0.022	0.005	0.160	1.000	2005
0.173	0.321	0.108	0.005	0.036	0.086	0.083	0.023	0.006	0.158	1.000	2006
0.171	0.323	0.111	0.004	0.037	0.086	0.086	0.022	0.006	0.154	1.000	2007
0.167	0.323	0.110	0.004	0.037	0.086	0.093	0.022	0.006	0.152	1.000	2008
0.174	0.324	0.107	0.004	0.037	0.086	0.094	0.021	0.005	0.148	1.000	2009
0.180	0.323	0.108	0.004	0.036	0.086	0.092	0.021	0.005	0.144	1.000	2010
0.180	0.325	0.105	0.004	0.036	0.086	0.098	0.021	0.005	0.140	1.000	2011
0.181	0.330	0.105	0.003	0.037	0.086	0.100	0.021	0.005	0.131	1.000	2012
0.180	0.342	0.103	0.003	0.037	0.087	0.102	0.011	0.005	0.130	1.000	2013
0.178	0.344	0.100	0.003	0.037	0.091	0.100	0.012	0.006	0.129	1.000	2014
0.182	0.343	0.102	0.003	0.038	0.093	0.100	0.011	0.006	0.121	1.000	2015
0.184	0.355	0.099	0.003	0.037	0.092	0.098	0.011	0.006	0.114	1.000	2016

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.
הערה: שיעור ההוצאה השוטפת מתוך כלל ההוצאה שוטפת של הרשויות המקומיות, לפי מטרה

לוח 4: תיאור סטטיסטי

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005	2000	
8,002	7,766	7,555	7,526	7,060	6,742	6,551	6,003	5,579	סך ההוצאה בתקציב הרגיל (לתושב) מספר רשויות
(254)	(251)	(248)	(248)	(248)	(248)	(251)	(250)	(262)	
2,785	2,696	2,600	2,508	2,226	2,105	2,021	1,701	1,675	הוצאה לחינוך (לתושב) מספר רשויות
(254)	(251)	(248)	(248)	(248)	(248)	(251)	(250)	(262)	
4156	4049	3900	3789	3398	3211	3026	2493	1675	תקציב הבעלויות בחינוך (לתושב) מספר רשויות
(254)	(251)	(247)	(248)	(248)	(248)	(251)	(250)	(262)	
826	787	757	738	692	643	593	489	463	הוצאה לרווחה (לתושב) מספר רשויות
(254)	(251)	(247)	(248)	(248)	(248)	(251)	(250)	(262)	
387	375	380	350	338	329	315	225	-	שירותים מקומיים (לתושב) מספר רשויות
(255)	(254)	(255)	(255)	(255)	(254)	(253)	(249)	-	
2,144	1,972	1,856	2,164	1,820	1,618	1,629	1,264	1,549	סך ההוצאה בתקציב הבלתי רגיל (לתושב) מספר רשויות
(253)	(251)	(248)	(247)	(248)	(248)	(251)	(250)	(262)	
176	152	142	112	140	112	100	99	220	השתתפות בעלי נכסים (לתושב) מספר רשויות
(95)	(96)	(96)	(92)	(91)	(96)	(80)	(71)	(109)	
1,705	1,630	1,538	1,816	1,518	1,375	1,330	935	1,273	הוצאות הרשות לעבודות פיתוח (לתושב) מספר רשויות
(253)	(251)	(248)	(247)	(248)	(248)	(251)	(249)	(261)	
8,046	7,716	7,488	7,380	7,010	6,684	6,487	5,763	5,457	סך ההכנסות בתקציב הרגיל (לתושב) מספר רשויות
(254)	(251)	(248)	(248)	(248)	(248)	(251)	(250)	(262)	
4,067	3,995	3,985	3,887	3,835	3,715	3,601	2,911	2,444	הכנסות עצמיות (לתושב) מספר רשויות
(254)	(251)	(248)	(248)	(248)	(248)	(251)	(250)	(262)	
2,539	2,456	2,405	2,324	2,246	2,190	2,076	1,560	-	הכנסות מארנונה (לתושב) מספר רשויות
(248)	(250)	(246)	(247)	(244)	(244)	(244)	(245)	-	
1,150	1,111	1,079	1,044	1,004	989	946	813	-	הכנסות מארנונת מגורים (לתושב) מספר רשויות
(246)	(247)	(244)	(245)	(244)	(243)	(241)	(150)	-	
1,421	1,397	1,368	1,349	1,289	1,251	1,211	776	-	הכנסות מארנונה אחרת (לתושב) מספר רשויות
(244)	(243)	(240)	(236)	(235)	(235)	(230)	(139)	-	
320	326	311	330	320	299	295	286	-	הנחות ארנונה (לתושב) מספר רשויות
(253)	(247)	(240)	(247)	(246)	(246)	(247)	(247)	-	
3,852	3,660	3,450	3,367	3,125	2,937	2,827	2,815	2,901	מענקי

									הממשלה בתקציב הרגיל לתושב מספר רשויות
(254)	(251)	(248)	(248)	(248)	(248)	(251)	(250)	(262)	
1,055	1,047	978	975	992	1,007	946	998	1,453	מענק כלי לאיזון לתושב מספר רשויות
(200)	(200)	(198)	(204)	(205)	(203)	(206)	(234)	(237)	
2,218	2,032	1,948	2,010	1,775	1,796	1,652	1,406	1,575	סך ההכנסות בתקציב בלתי רגיל (לתושב) מספר רשויות
(253)	(251)	(248)	(248)	(248)	(248)	(250)	(250)	(262)	
926	797	690	767	750	731	687	529	708	מענקי ממשלה בתקציב בלתי רגיל (לתושב) מספר רשויות
(252)	(250)	(248)	(248)	(248)	(248)	(249)	(248)	(249)	
373	360	381	388	346	325	269	244	-	רכישות מים (לתושב) מספר רשויות
(74)	(75)	(84)	(82)	(89)	(92)	(136)	(194)	-	

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2000 עד 2016
הממוצע חושב רק עבור רשויות מקומיות שלהן המשתנה הוא בעל ערך חיובי.
בסוגריים מופיע מספר הרשויות המקומיות שנכללו בחישוב.

לוח 5: משקל ההכנסות העצמיות בסך ההכנסה בתקציב רגיל, לפי אשכול כלכלי-חברתי

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005	2000	
	0.48	0.48	0.50	0.49	0.51	0.51	0.52	0.50	0.43	כל הרשויות
	0.29	0.31	0.32	0.30	0.33	0.33	0.34	0.33	0.26	אשכול כלכלי-חברתי 1-3
	0.46	0.46	0.47	0.46	0.47	0.47	0.48	0.44	0.39	אשכול כלכלי-חברתי 4-5
	0.59	0.59	0.60	0.60	0.61	0.62	0.62	0.60	0.54	אשכול כלכלי-חברתי 6-7
	0.69	0.69	0.70	0.70	0.72	0.73	0.73	0.72	0.64	אשכול כלכלי-חברתי 8-10
	1.50	1.50	1.48	1.51	1.53	1.55	1.51	1.61	1.66	יחס 8-10 ל: 4-5

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2000 עד 2016 הערות:

- א. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ב. עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה.
- ג. ההכנסות העצמיות הן בניכוי הנחות ארנונה

לוח 6: משקל ההכנסות העצמיות בסך ההכנסה בתקציב רגיל, לפי אשכול פריפריאלי

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005	2000	
	0.50	0.50	0.51	0.51	0.52	0.53	0.53	0.51	0.44	כל הרשויות
	0.70	0.70	0.72	0.72	0.74	0.75	0.76	0.75	0.69	אשכול פריפריאלי 1-3 ^x
	0.57	0.57	0.58	0.58	0.59	0.60	0.60	0.59	0.52	אשכול פריפריאלי 4-5 ^x
	0.46	0.46	0.47	0.46	0.47	0.48	0.49	0.47	0.41	אשכול פריפריאלי 6-7 ^x
	0.42	0.43	0.44	0.43	0.44	0.45	0.45	0.41	0.34	אשכול פריפריאלי 8-10 ^x
	1.53	1.53	1.53	1.54	1.56	1.56	1.54	1.59	1.71	יחס 8-10 ל: 4-5

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2000 עד 2016 הערות:

- א. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.
- ב. עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה.
- ג. ההכנסות העצמיות הן בניכוי הנחות ארנונה

לוח 7: משקל ההכנסות העצמיות בסך ההכנסה בתקציב בלתי-רגיל, לפי אשכול כלכלי-חברתי

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005	2000	
	0.59	0.61	0.59	0.60	0.55	0.54	0.59	0.62	0.55	כל הרשויות
	0.44	0.47	0.46	0.50	0.40	0.38	0.49	0.52	0.43	אשכול כלכלי-חברתי 1-3
	0.51	0.55	0.53	0.54	0.50	0.48	0.51	0.56	0.50	אשכול כלכלי-חברתי 4-5
	0.65	0.67	0.65	0.66	0.62	0.64	0.64	0.67	0.60	אשכול כלכלי-חברתי 6-7
	0.81	0.79	0.79	0.75	0.75	0.74	0.76	0.79	0.74	אשכול כלכלי-חברתי 8-10
	1.59	1.44	1.50	1.39	1.52	1.54	1.49	1.42	1.48	יחס 8-10 ל: 4-5

הערות:

- א. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
 ב. עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה.
 ג. ההכנסות העצמיות הן בניכוי הנחות ארנונה

לוח 8: משקל ההכנסות העצמיות בסך ההכנסה בתקציב בלתי-רגיל, לפי אשכול פריפריאלי

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2005	2000	
	0.59	0.61	0.59	0.60	0.55	0.54	0.59	0.62	0.55	כל הרשויות
	0.45	0.48	0.53	0.55	0.44	0.42	0.48	0.54	0.43	אשכול פריפריאלי 1-3 ^x
	0.56	0.60	0.55	0.58	0.53	0.51	0.55	0.59	0.54	אשכול פריפריאלי 4-5 ^x
	0.71	0.69	0.64	0.62	0.59	0.62	0.64	0.69	0.61	אשכול פריפריאלי 6-7 ^x
	0.85	0.83	0.84	0.81	0.86	0.85	0.89	0.82	0.83	אשכול פריפריאלי 8-10 ^x
	1.52	1.38	1.52	1.40	1.63	1.68	1.60	1.38	1.54	יחס 8-10 ל: 4-5

הערות:

- א. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.
 ב. עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה.

לוח 9: סך ההוצאה לתושב בתקציב רגיל, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
7,532	7,295	7,198	7,145	6,813	6,462	6,356	6,276	6,301	6,188	6,037	5,839	כל הרשויות
8,256	8,145	8,073	7,908	7,637	7,290	7,125	7,016	6,980	6,880	6,694	6,401	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
5,770	5,575	5,589	5,429	5,206	5,102	5,065	5,035	4,548	4,586	4,445	4,354	רשויות יהודיות חרדי ^א
5,916	5,352	5,176	5,424	4,921	4,525	4,565	4,551	4,838	4,671	4,607	4,631	רשויות מיעוטים
6,883	6,575	6,437	6,432	6,041	5,755	5,659	5,603	5,609	5,498	5,386	5,225	עיריות ומועצות מקומיות
9,891	9,917	9,965	9,740	9,621	9,034	8,893	8,724	8,819	8,696	8,405	8,072	מועצות אזוריות
7,190	6,895	6,773	6,767	6,473	6,110	6,021	5,999	6,092	5,987	5,880	5,689	מקבלות מענק איזון ^ב
8,808	8,792	8,786	8,557	8,083	7,777	7,611	7,313	7,083	6,940	6,625	6,399	נטולות מענק איזון ^ב
5,999	5,543	5,409	5,527	5,136	4,723	4,716	4,695	4,828	4,672	4,642	4,615	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ^ג
8,094	7,853	7,658	7,573	7,348	7,068	6,875	6,848	6,673	6,661	6,629	6,337	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ג
8,557	8,504	8,544	8,292	7,994	7,553	7,388	7,347	7,494	7,254	6,997	6,648	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ג
7,826	7,681	7,576	7,562	7,152	6,919	6,844	6,573	6,518	6,507	6,183	6,030	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ג
8,664	8,285	8,346	8,382	8,140	7,575	7,494	7,526	7,483	7,449	7,295	6,998	אשכול פריפריאלי 1-3 ^ד
7,021	6,794	6,598	6,580	6,161	5,837	5,710	5,621	5,764	5,563	5,486	5,258	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
7,006	6,898	6,812	6,542	6,267	6,102	6,049	5,872	5,784	5,697	5,467	5,458	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
7,285	7,148	6,955	6,950	6,574	6,340	6,151	5,989	6,001	5,927	5,684	5,497	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
8,856	8,468	8,458	8,487	8,146	7,687	7,605	7,489	7,555	7,409	7,255	7,048	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
7,463	7,242	7,206	7,291	6,899	6,513	6,438	6,498	6,301	6,421	6,252	6,121	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
6,957	6,768	6,585	6,442	6,108	5,829	5,764	5,617	5,860	5,539	5,467	5,230	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
6,825	6,681	6,524	6,359	6,087	5,804	5,615	5,511	5,486	5,398	5,194	4,982	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

**לוח 10: רגרסיות חתך-רוחב^א
המשתנה המוסבר: ההוצאה לתושב בתקציב רגיל (במונחים לוגרתיים)**

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
-0.0288 (0.0630)	-0.0405 (0.0646)	-0.0611 (0.0666)	-0.0503 (0.0668)	-0.0921 (0.0624)	-0.0259 (0.0656)	-0.0309 (0.0640)	-0.0313 (0.0643)	-0.0662 (0.0680)	-0.0443 (0.0619)	-0.0200 (0.0631)	-0.0214 (0.0636)	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ב
-0.0431 (0.0703)	-0.0403 (0.0719)	-0.0449 (0.0745)	-0.0405 (0.0748)	-0.107 (0.0749)	-0.0596 (0.0747)	-0.0507 (0.0725)	-0.0602 (0.0735)	-0.0538 (0.0771)	-0.0568 (0.0703)	-0.0431 (0.0720)	-0.0586 (0.0726)	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ב
-0.0873 (0.0749)	-0.0975 (0.0763)	-0.103 (0.0790)	-0.0632 (0.0791)	-0.134* (0.0791)	-0.0858 (0.0789)	-0.0608 (0.0764)	-0.0961 (0.0775)	-0.115 (0.0825)	-0.0978 (0.0757)	-0.101 (0.0775)	-0.0971 (0.0785)	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ב
-0.0985** (0.0380)	-0.0812** (0.0389)	-0.102** (0.0400)	-0.0965** (0.0401)	-0.111*** (0.0398)	-0.111*** (0.0396)	-0.123*** (0.0386)	-0.132*** (0.0388)	-0.0820* (0.0422)	-0.123*** (0.0385)	-0.120*** (0.0393)	-0.116*** (0.0398)	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ב
-0.177*** (0.0465)	-0.149*** (0.0476)	-0.168*** (0.0489)	-0.204*** (0.0491)	-0.200*** (0.0488)	-0.177*** (0.0487)	-0.174*** (0.0474)	-0.193*** (0.0475)	-0.171*** (0.0521)	-0.194*** (0.0476)	-0.211*** (0.0485)	-0.165*** (0.0490)	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ב
-0.0824 (0.0627)	-0.0593 (0.0641)	-0.0827 (0.0659)	-0.0798 (0.0662)	-0.0766 (0.0657)	-0.0666 (0.0658)	-0.0892 (0.0638)	-0.107* (0.0640)	-0.0489 (0.0695)	-0.0805 (0.0634)	-0.0770 (0.0647)	-0.0508 (0.0656)	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ב
-0.00304 (0.00383)	-0.00400 (0.00395)	-0.00538 (0.00402)	-0.00706* (0.00409)	-0.00980** (0.00408)	-0.00911** (0.00404)	-0.00936** (0.00390)	-0.0112*** (0.00395)	-0.0110** (0.00429)	-0.0111*** (0.00393)	-0.00890** (0.00402)	-0.00913** (0.00411)	שיעור גילאי 0-19
0.00887 (0.00677)	0.00858 (0.00690)	0.00489 (0.00701)	0.00152 (0.00714)	-0.00325 (0.00698)	-0.00176 (0.00698)	-0.000394 (0.00694)	-0.00206 (0.00692)	0.00204 (0.00722)	0.00388 (0.00646)	0.000621 (0.00644)	0.000449 (0.00652)	שיעור גילאי 65+
-0.145*** (0.0431)	-0.134*** (0.0441)	-0.147*** (0.0453)	-0.127*** (0.0454)	-0.142*** (0.0450)	-0.139*** (0.0446)	-0.146*** (0.0439)	-0.101** (0.0441)	-0.118** (0.0477)	-0.104** (0.0435)	-0.106** (0.0445)	-0.0947** (0.0450)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.256*** (0.0425)	-0.247*** (0.0435)	-0.271*** (0.0447)	-0.284*** (0.0448)	-0.297*** (0.0444)	-0.294*** (0.0441)	-0.284*** (0.0433)	-0.286*** (0.0435)	-0.266*** (0.0472)	-0.284*** (0.0432)	-0.277*** (0.0442)	-0.286*** (0.0447)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.262*** (0.0467)	-0.258*** (0.0478)	-0.271*** (0.0492)	-0.281*** (0.0494)	-0.284*** (0.0489)	-0.299*** (0.0486)	-0.312*** (0.0477)	-0.313*** (0.0479)	-0.326*** (0.0521)	-0.318*** (0.0476)	-0.332*** (0.0486)	-0.340*** (0.0491)	רבעון עשירי של גודל האוכלוסייה
0.269*** (0.0603)	0.337*** (0.0607)	0.376*** (0.0619)	0.303*** (0.0613)	0.383*** (0.0603)	0.396*** (0.0599)	0.337*** (0.0586)	0.347*** (0.0589)	0.241*** (0.0628)	0.251*** (0.0575)	0.282*** (0.0590)	0.235*** (0.0598)	רשימות יהודיות לא- חבריות
0.0808 (0.0950)	0.147 (0.0959)	0.191* (0.0976)	0.150 (0.0966)	0.204** (0.0948)	0.280** (0.0948)	0.249*** (0.0911)	0.278*** (0.0912)	0.114 (0.0967)	0.165* (0.0878)	0.131 (0.0894)	0.0950 (0.0905)	רשימות יהודיות חבריות
0.283*** (0.0442)	0.312*** (0.0449)	0.319*** (0.0460)	0.309*** (0.0460)	0.348*** (0.0456)	0.322*** (0.0450)	0.320*** (0.0430)	0.296*** (0.0431)	0.354*** (0.0478)	0.353*** (0.0434)	0.317*** (0.0442)	0.321*** (0.0446)	מועצות אזוריות
8.944*** (0.192)	8.874*** (0.199)	8.947*** (0.205)	9.086*** (0.210)	9.167*** (0.212)	9.025*** (0.209)	9.057*** (0.207)	9.137*** (0.212)	9.168*** (0.227)	9.142*** (0.209)	9.040*** (0.215)	9.050*** (0.220)	קבוע
224 0.550	224 0.588	224 0.599	224 0.569	224 0.615	224 0.636	224 0.632	224 0.633	224 0.571	224 0.639	224 0.615	224 0.586	מספר תצפיות מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשיות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשיות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***; מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors).
- המיון של רשיות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשיות לפי אשכול פריפריאלי 2015.
- הרשיות החרדיות כוללת את: אלעד, ביתר עילית, בני ברק, מודיעין עילית, נתיבות, עמנואל, קריית יערים, רכסים.

לוח 11: ההוצאה בתקציב הרגיל ללא תש' חריגים, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
6,576	6,380	6,322	6,187	5,924	5,618	5,500	5,391	5,363	5,181	5,089	4,953	כל הרשויות
7,288	7,134	7,102	6,957	6,668	6,359	6,215	6,076	6,000	5,812	5,704	5,546	רשויות יהודיות לא- חרדי ¹
4,398	4,380	4,308	4,216	3,945	3,849	3,815	3,917	3,587	3,498	3,374	3,269	רשויות יהודיות חרדי ¹
4,896	4,565	4,442	4,327	4,136	3,814	3,758	3,707	3,880	3,700	3,655	3,575	רשויות מיעוטים
5,880	5,650	5,550	5,436	5,190	4,910	4,789	4,705	4,715	4,540	4,428	4,300	עיריות ומועצות מקומיות
9,015	8,933	9,026	8,815	8,493	8,095	7,986	7,790	7,631	7,424	7,404	7,241	מועצות אזוריות
6,237	5,998	5,932	5,798	5,575	5,288	5,173	5,109	5,130	4,971	4,922	4,794	מקבלות מענק איזון ²
7,832	7,792	7,765	7,625	7,213	6,837	6,706	6,430	6,226	5,957	5,707	5,541	נטולות מענק איזון ³
4,981	4,697	4,591	4,458	4,253	3,946	3,866	3,818	3,870	3,707	3,659	3,601	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ¹
7,023	6,760	6,667	6,514	6,304	6,042	5,889	5,745	5,700	5,596	5,575	5,381	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ²
7,630	7,521	7,553	7,380	7,045	6,704	6,558	6,418	6,401	6,122	6,017	5,836	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ³
6,900	6,784	6,721	6,646	6,337	6,025	5,926	5,814	5,693	5,514	5,306	5,188	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ⁴
7,463	7,248	7,269	7,150	6,948	6,557	6,489	6,371	6,283	6,129	6,126	5,999	אשכול פריפריאלי 1-3 ¹
6,158	5,926	5,813	5,672	5,361	5,070	4,926	4,821	4,901	4,688	4,562	4,433	אשכול פריפריאלי 4-5 ¹
6,258	6,119	6,071	5,889	5,626	5,375	5,260	5,204	5,013	4,866	4,774	4,602	אשכול פריפריאלי 6-7 ¹
6,245	6,100	6,003	5,929	5,663	5,422	5,253	5,060	5,144	4,920	4,715	4,602	אשכול פריפריאלי 8-10 ¹
7,832	7,596	7,576	7,452	7,193	6,845	6,726	6,646	6,529	6,364	6,322	6,083	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
6,587	6,395	6,390	6,261	5,996	5,719	5,698	5,556	5,394	5,251	5,165	5,095	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
6,078	5,887	5,800	5,640	5,340	5,022	4,912	4,794	4,902	4,680	4,657	4,541	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
5,878	5,708	5,600	5,472	5,238	4,958	4,753	4,652	4,697	4,501	4,299	4,185	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 12: רגרסיות חתך-רוחב^א

המשתנה המוסבר: ההוצאה לתושב בתקציב רגיל למעט תשלומים חריגים^ב (במונחים לוגרתיים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
0.00178 (0.0655)	-0.00808 (0.0675)	-0.0173 (0.0696)	-0.0171 (0.0703)	-0.0334 (0.0695)	-0.0142 (0.0694)	0.00187 (0.0669)	-0.00836 (0.0666)	-0.00512 (0.0612)	0.00758 (0.0605)	0.0310 (0.0628)	-0.00652 (0.0617)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^א
0.0210 (0.0729)	0.0299 (0.0748)	0.0276 (0.0776)	0.0306 (0.0784)	-0.00651 (0.0782)	0.000523 (0.0789)	0.0188 (0.0757)	0.00315 (0.0760)	0.0279 (0.0692)	0.0201 (0.0686)	0.0358 (0.0715)	-0.00850 (0.0702)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^א
-0.00547 (0.0779)	0.00438 (0.0797)	0.00257 (0.0826)	0.0227 (0.0832)	-0.00745 (0.0828)	-0.0140 (0.0836)	0.0205 (0.0800)	0.0161 (0.0803)	0.0164 (0.0744)	0.0128 (0.0741)	0.0143 (0.0772)	-0.0119 (0.0762)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^א
-0.0754* (0.0400)	-0.0786* (0.0411)	-0.0837*** (0.0422)	-0.0886** (0.0426)	-0.105** (0.0421)	-0.0995** (0.0424)	-0.111*** (0.0409)	-0.112*** (0.0407)	-0.104*** (0.0384)	-0.119*** (0.0380)	-0.132*** (0.0396)	-0.150*** (0.0390)	אשכול פריפריאלי 4-5 ^א
-0.155*** (0.0486)	-0.157*** (0.0499)	-0.158*** (0.0513)	-0.180*** (0.0519)	-0.184*** (0.0513)	-0.173*** (0.0518)	-0.184*** (0.0498)	-0.175*** (0.0495)	-0.193*** (0.0471)	-0.201*** (0.0467)	-0.202*** (0.0485)	-0.222*** (0.0478)	אשכול פריפריאלי 6-7 ^א
-0.0889 (0.0649)	-0.0865 (0.0666)	-0.0826 (0.0685)	-0.0919 (0.0692)	-0.0951 (0.0684)	-0.0758 (0.0694)	-0.0915 (0.0664)	-0.113* (0.0660)	-0.0882 (0.0622)	-0.101 (0.0616)	-0.100 (0.0641)	-0.113* (0.0633)	אשכול פריפריאלי 8-10 ^א
0.000495 (0.00400)	-0.000262 (0.00413)	-0.00220 (0.00421)	-0.00441 (0.00430)	-0.00716* (0.00426)	-0.00752* (0.00427)	-0.00626 (0.00407)	-0.00920** (0.00408)	-0.00860** (0.00385)	-0.00820** (0.00384)	-0.00657 (0.00400)	-0.00804** (0.00398)	שיעור גילאי 0-19
0.00777 (0.00703)	0.00786 (0.00719)	0.00257 (0.00730)	-0.00114 (0.00748)	-0.00466 (0.00727)	-0.00492 (0.00736)	-0.00194 (0.00723)	-0.00692 (0.00714)	-0.00301 (0.00648)	-0.00198 (0.00630)	-0.00325 (0.00639)	-0.00446 (0.00631)	שיעור גילאי +65
-0.153*** (0.0455)	-0.147*** (0.0467)	-0.157*** (0.0480)	-0.151*** (0.0484)	-0.158*** (0.0478)	-0.157*** (0.0480)	-0.152*** (0.0467)	-0.142*** (0.0464)	-0.137*** (0.0435)	-0.136*** (0.0432)	-0.147*** (0.0449)	-0.126*** (0.0443)	רבעון שני של גודל האנולוסיה
-0.274*** (0.0448)	-0.274*** (0.0460)	-0.291*** (0.0472)	-0.294*** (0.0477)	-0.310*** (0.0470)	-0.333*** (0.0473)	-0.330*** (0.0459)	-0.333*** (0.0457)	-0.286*** (0.0430)	-0.303*** (0.0427)	-0.301*** (0.0445)	-0.287*** (0.0439)	רבעון שלישי של גודל האנולוסיה
-0.269*** (0.0491)	-0.271*** (0.0505)	-0.284*** (0.0519)	-0.281*** (0.0525)	-0.282*** (0.0518)	-0.307*** (0.0521)	-0.334*** (0.0505)	-0.332*** (0.0502)	-0.298*** (0.0474)	-0.312*** (0.0471)	-0.338*** (0.0490)	-0.325*** (0.0482)	רבעון עליון של גודל האנולוסיה
0.317*** (0.0624)	0.349*** (0.0631)	0.385*** (0.0644)	0.386*** (0.0642)	0.395*** (0.0629)	0.425*** (0.0633)	0.393*** (0.0612)	0.388*** (0.0609)	0.304*** (0.0563)	0.320*** (0.0562)	0.330*** (0.0586)	0.338*** (0.0579)	רשויות יהודיות לא-חברתיות
0.0422 (0.112)	0.104 (0.113)	0.142 (0.116)	0.182 (0.116)	0.173 (0.113)	0.249*** (0.114)	0.247*** (0.110)	0.295*** (0.109)	0.168* (0.0996)	0.196** (0.0983)	0.170* (0.102)	0.177* (0.101)	רשויות יהודיות חברתיות
0.303*** (0.0458)	0.322*** (0.0467)	0.335*** (0.0479)	0.332*** (0.0482)	0.349*** (0.0476)	0.349*** (0.0476)	0.343*** (0.0449)	0.330*** (0.0446)	0.340*** (0.0429)	0.347*** (0.0423)	0.345*** (0.0439)	0.361*** (0.0431)	מועצות אזוריות
8.591*** (0.202)	8.554*** (0.210)	8.648*** (0.215)	8.741*** (0.222)	8.855*** (0.222)	8.789*** (0.222)	8.720*** (0.218)	8.865*** (0.220)	8.851*** (0.205)	8.794*** (0.205)	8.718*** (0.214)	8.778*** (0.214)	קבוע
216	216	216	216	216	216	216	216	216	216	216	216	מספר תצפיות
0.585	0.603	0.610	0.611	0.629	0.648	0.663	0.661	0.659	0.679	0.667	0.676	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- למעט תשלומים חריגים כמו פירעון מלוות חובה
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 13: סך ההוצאה בתקציב הבלתי רגיל לתושב, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	כל הרשויות
2,023	1,825	1,883	2,168	1,882	1,651	1,627	1,540	1,541	1,413	1,234	1,250	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
2,334	2,222	2,283	2,630	2,279	2,055	2,003	1,847	1,763	1,661	1,453	1,396	רשויות יהודיות חרדי ^א
1,452	1,312	1,646	1,604	1,355	1,104	939	1,173	910	899	810	1,024	רשויות מיעוטים
1,303	879	891	1,061	936	693	757	803	1,081	863	744	914	עיריות ומועצות מקומיות
1,718	1,450	1,426	1,734	1,382	1,168	1,143	1,076	1,183	1,089	947	1,024	מועצות אזוריות
3,102	3,150	3,502	3,703	3,653	3,364	3,342	3,182	2,810	2,562	2,250	2,052	מקבלות מענק איזון ^ב
1,892	1,606	1,614	1,917	1,698	1,441	1,450	1,376	1,389	1,241	1,129	1,223	נטולות מענק איזון ^ב
2,497	2,619	2,862	3,080	2,550	2,417	2,271	2,135	2,094	2,043	1,618	1,350	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ^ג
1,369	1,060	1,044	1,165	1,054	749	837	885	904	845	777	956	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ג
2,017	1,621	1,610	2,080	1,695	1,623	1,666	1,480	1,435	1,355	1,230	1,352	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ג
2,692	2,693	2,852	2,952	2,867	2,506	2,369	2,360	2,117	1,847	1,668	1,508	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ג
2,109	2,038	2,152	2,689	2,020	1,879	1,764	1,501	1,832	1,732	1,337	1,227	אשכול פריפריאלי 1-3 ^ד
2,682	2,413	2,600	2,783	2,722	2,325	2,279	2,111	2,025	1,974	1,601	1,711	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
1,759	1,510	1,470	1,720	1,429	1,200	1,127	1,224	1,181	1,003	976	1,030	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
1,624	1,597	1,637	2,114	1,565	1,594	1,689	1,491	1,543	1,299	1,159	1,112	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
1,894	1,741	1,816	2,135	1,758	1,489	1,470	1,194	1,465	1,506	1,262	1,032	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
2,654	2,558	2,738	3,141	2,978	2,504	2,308	2,193	1,987	1,822	1,575	1,659	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
2,107	1,783	1,761	2,223	1,776	1,650	1,861	1,739	1,578	1,530	1,324	1,237	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
1,666	1,407	1,424	1,515	1,321	1,286	1,325	1,167	1,387	1,104	1,119	1,104	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
1,646	1,509	1,550	1,745	1,387	1,133	1,025	1,060	1,205	1,189	923	986	

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 14: רגרסיות חתך-רוחב^א

המשתנה המוסבר: ההוצאה לתושב בתקציב בלתי-רגיל (במונחים לוגרתיים)

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^א	0.0991 (0.187)	-0.0309 (0.175)	-0.0843 (0.174)	0.157 (0.190)	-0.110 (0.199)	0.377* (0.192)	0.0367 (0.203)	-0.0880 (0.203)	0.0821 (0.194)	-0.0978 (0.195)	-0.0830 (0.204)	0.0413 (0.180)	
אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^ב	0.194 (0.206)	0.188 (0.193)	0.248 (0.193)	0.262 (0.211)	0.0522 (0.222)	0.493** (0.216)	0.116 (0.228)	0.0867 (0.230)	0.241 (0.216)	0.0526 (0.219)	0.0873 (0.230)	0.123 (0.203)	
אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^ג	0.165 (0.220)	0.251 (0.205)	0.247 (0.205)	0.378* (0.223)	0.0743 (0.235)	0.637*** (0.228)	0.235 (0.240)	0.116 (0.242)	0.354 (0.232)	0.348 (0.235)	0.153 (0.247)	0.136 (0.219)	
אשכול פריריאלי 4-5 ^א	-0.289*** (0.110)	-0.252** (0.103)	-0.282*** (0.102)	-0.125 (0.111)	-0.220* (0.117)	-0.358*** (0.113)	-0.351*** (0.119)	-0.303** (0.119)	-0.372*** (0.118)	-0.453*** (0.118)	-0.221* (0.124)	-0.397*** (0.110)	
אשכול פריריאלי 6-7 ^ב	-0.432*** (0.134)	-0.437*** (0.126)	-0.440*** (0.125)	-0.271** (0.137)	-0.382*** (0.143)	-0.485*** (0.139)	-0.307** (0.147)	-0.337** (0.146)	-0.338** (0.145)	-0.674*** (0.147)	-0.305** (0.154)	-0.503*** (0.154)	
אשכול פריריאלי 8-10 ^ג	-0.172 (0.181)	-0.314* (0.170)	-0.224 (0.169)	-0.0417 (0.184)	0.0268 (0.193)	-0.183 (0.188)	-0.220 (0.197)	-0.273 (0.197)	-0.226 (0.194)	-0.485** (0.195)	-0.0660 (0.204)	-0.309* (0.181)	
שיעור גילאי 0-19	0.00727 (0.0111)	0.0320*** (0.0105)	0.00706 (0.0103)	0.00136 (0.0114)	0.00679 (0.0120)	0.0297** (0.0116)	0.0310** (0.0122)	0.0221* (0.0123)	0.0168 (0.0119)	0.0289** (0.0122)	0.0202 (0.0128)	0.0181 (0.0115)	
שיעור גילאי 65+	0.000444 (0.0195)	0.0202 (0.0182)	0.00410 (0.0179)	-0.0251 (0.0199)	-0.0267 (0.0205)	0.0274 (0.0201)	0.0388* (0.0216)	0.0536*** (0.0215)	0.0307 (0.0202)	0.0536*** (0.0200)	0.0143 (0.0205)	-0.00159 (0.0182)	
רבעון שני של גודל האוכלוסייה	-0.0499 (0.125)	-0.119 (0.117)	-0.256** (0.116)	-0.113 (0.127)	-0.188 (0.132)	-0.234* (0.128)	-0.141 (0.136)	-0.0439 (0.136)	-0.150 (0.134)	-0.0303 (0.135)	-0.127 (0.142)	-0.268** (0.125)	
רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה	-0.244** (0.123)	-0.301*** (0.115)	-0.476*** (0.114)	-0.474*** (0.124)	-0.449*** (0.130)	-0.375*** (0.126)	-0.258* (0.134)	-0.287** (0.134)	-0.181 (0.132)	-0.292** (0.133)	-0.305** (0.139)	-0.313** (0.123)	
רבעון עליון של גודל האוכלוסייה	-0.253* (0.135)	-0.119 (0.126)	-0.241* (0.126)	-0.235* (0.137)	-0.265* (0.143)	-0.349** (0.139)	-0.293** (0.148)	-0.254* (0.147)	-0.163 (0.146)	-0.0449 (0.147)	-0.267* (0.154)	-0.182 (0.136)	
רשויות יהודיות לא-חרדיות	0.457** (0.181)	0.809*** (0.167)	0.686*** (0.165)	0.639*** (0.178)	0.811*** (0.185)	0.562*** (0.179)	0.685*** (0.190)	0.458** (0.190)	0.347* (0.176)	0.618*** (0.185)	0.636*** (0.195)	0.437** (0.173)	
רשויות יהודיות חרדיות	0.266 (0.275)	0.187 (0.254)	0.709*** (0.250)	0.370 (0.270)	0.446 (0.279)	0.532* (0.272)	0.187 (0.283)	0.347 (0.282)	0.0817 (0.270)	0.241 (0.271)	0.207 (0.283)	0.192 (0.250)	
מועצות אזוריות	0.232* (0.128)	0.254** (0.119)	0.565*** (0.118)	0.356** (0.128)	0.553*** (0.133)	0.508*** (0.128)	0.600*** (0.133)	0.641*** (0.132)	0.633*** (0.131)	0.576*** (0.133)	0.561*** (0.139)	0.362*** (0.123)	
קבוע	6.964*** (0.557)	5.448*** (0.529)	6.659*** (0.525)	7.130*** (0.586)	6.814*** (0.623)	5.268*** (0.600)	5.161*** (0.646)	5.539*** (0.657)	5.971*** (0.629)	5.209*** (0.644)	5.631*** (0.681)	6.199*** (0.612)	
מספר תצפיות	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	
מקדם ההסבר (R ²)	0.244	0.398	0.479	0.345	0.371	0.440	0.363	0.314	0.324	0.360	0.278	0.254	

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***; מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריריאלי 2015.

לוח 15: הוצאות חינוך לתושב, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
2,655	2,555	2,484	2,398	2,208	2,042	1,973	1,900	1,857	1,755	1,686	1,620	כל הרשויות
2,877	2,801	2,735	2,647	2,446	2,283	2,215	2,126	2,062	1,941	1,879	1,805	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
1,812	1,771	1,691	1,624	1,382	1,299	1,265	1,244	1,132	1,129	1,073	996	רשויות יהודיות חרדי ^א
2,201	2,030	1,950	1,866	1,712	1,526	1,450	1,409	1,440	1,376	1,286	1,240	רשויות מיעוטים
2,273	2,154	2,072	1,992	1,831	1,675	1,603	1,544	1,504	1,427	1,347	1,288	עיריות ומועצות מקומיות
4,046	4,014	3,985	3,877	3,582	3,377	3,320	3,192	3,140	2,949	2,920	2,826	מועצות אזוריות
2,580	2,466	2,396	2,312	2,137	1,982	1,914	1,860	1,828	1,733	1,663	1,592	מקבלות מענק איזון ^ב
2,938	2,887	2,815	2,722	2,473	2,268	2,194	2,047	1,964	1,838	1,774	1,723	נטולות מענק איזון ^ב
2,214	2,049	1,965	1,879	1,709	1,538	1,467	1,422	1,420	1,363	1,285	1,237	אשכול כלכלי-חברתי 1-3 ^ג
2,746	2,638	2,585	2,509	2,336	2,233	2,146	2,024	1,945	1,852	1,782	1,714	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^ג
3,056	3,016	2,938	2,847	2,634	2,439	2,376	2,328	2,295	2,155	2,108	2,017	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^ג
2,689	2,614	2,554	2,464	2,253	2,060	2,004	1,915	1,842	1,716	1,633	1,573	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^ג
2,904	2,829	2,764	2,703	2,542	2,362	2,293	2,202	2,126	2,037	1,963	1,880	אשכול פריפריאלי 1-3 ^ד
2,638	2,528	2,457	2,359	2,140	1,952	1,883	1,823	1,833	1,721	1,640	1,601	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
2,520	2,411	2,344	2,237	2,039	1,938	1,870	1,790	1,704	1,604	1,582	1,484	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
2,331	2,212	2,127	2,052	1,897	1,723	1,649	1,591	1,534	1,434	1,332	1,275	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
2,767	2,670	2,609	2,539	2,360	2,178	2,129	2,074	2,043	1,943	1,865	1,758	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
2,963	2,884	2,806	2,735	2,508	2,368	2,297	2,205	2,104	1,977	1,905	1,844	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
2,628	2,500	2,415	2,309	2,108	1,922	1,867	1,800	1,801	1,700	1,645	1,606	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
2,316	2,218	2,159	2,063	1,903	1,747	1,648	1,567	1,521	1,440	1,368	1,312	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 16: רגרסיות חתך-רוחב^א
המשתנה המוסבר: הוצאות חינוך לתושב (במונחים לוגרמים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
0.0122 (0.0917)	0.0304 (0.0948)	0.0306 (0.0957)	0.0160 (0.0961)	0.00207 (0.0970)	0.0196 (0.0967)	0.00255 (0.0951)	0.00177 (0.0957)	-0.0409 (0.0946)	-0.0420 (0.0924)	-0.0515 (0.0949)	-0.0648 (0.0944)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^א
0.0396 (0.102)	0.0663 (0.106)	0.0609 (0.107)	0.0378 (0.108)	0.0262 (0.109)	0.00575 (0.110)	-0.00786 (0.108)	0.00675 (0.109)	-0.0135 (0.107)	-0.0419 (0.105)	-0.0409 (0.108)	-0.0632 (0.108)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^א
0.0440 (0.109)	0.0750 (0.112)	0.0872 (0.113)	0.0696 (0.114)	0.0445 (0.116)	0.00489 (0.116)	0.00159 (0.114)	-0.00250 (0.115)	-0.0416 (0.115)	-0.0718 (0.115)	-0.0999 (0.116)	-0.0984 (0.116)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^א
0.0123 (0.0554)	0.00487 (0.0571)	0.00681 (0.0574)	-0.000812 (0.0576)	-0.0258 (0.0581)	-0.0397 (0.0584)	-0.0309 (0.0574)	-0.0264 (0.0577)	0.00120 (0.0587)	-0.0201 (0.0574)	-0.0116 (0.0591)	-0.0176 (0.0590)	אשכול פריריאלי 4-5 ^א
-0.0629 (0.0677)	-0.0865 (0.0699)	-0.0890 (0.0702)	-0.112 (0.0706)	-0.141** (0.0713)	-0.114 (0.0718)	-0.117* (0.0704)	-0.122* (0.0707)	-0.124* (0.0724)	-0.141** (0.0710)	-0.110 (0.0729)	-0.143* (0.0727)	אשכול פריריאלי 6-7 ^א
0.0527 (0.0913)	0.0170 (0.0942)	0.00567 (0.0947)	0.00604 (0.0951)	-0.00408 (0.0960)	-0.00464 (0.0971)	-0.00916 (0.0947)	0.00996 (0.0953)	0.0287 (0.0967)	0.00525 (0.0946)	0.00229 (0.0973)	-0.0144 (0.0973)	אשכול פריריאלי 8-10 ^א
0.00434 (0.00558)	0.00352 (0.00579)	0.00285 (0.00578)	-0.00152 (0.00588)	-0.00346 (0.00596)	-0.00210 (0.00595)	-0.00224 (0.00579)	-0.00271 (0.00588)	-0.00339 (0.00596)	-0.00574 (0.00587)	-0.00557 (0.00605)	-0.00482 (0.00610)	שיעור גילאי 0-19
-0.0122 (0.00986)	-0.0121 (0.0101)	-0.0142 (0.0101)	-0.0214** (0.0103)	-0.0235** (0.0102)	-0.0224** (0.0103)	-0.0224** (0.0103)	-0.0232** (0.0103)	-0.0212** (0.0101)	-0.0241** (0.00964)	-0.0234** (0.00968)	-0.0222** (0.00968)	שיעור גילאי 65+
0.00440 (0.0628)	0.00886 (0.0647)	0.00218 (0.0650)	0.0239 (0.0652)	0.00692 (0.0657)	0.0205 (0.0658)	0.0135 (0.0652)	-0.00420 (0.0656)	-0.0405 (0.0663)	-0.0493 (0.0649)	-0.0472 (0.0669)	-0.0287 (0.0668)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.0923 (0.0619)	-0.107* (0.0639)	-0.114* (0.0642)	-0.114* (0.0644)	-0.143** (0.0649)	-0.159** (0.0651)	-0.167*** (0.0644)	-0.192*** (0.0648)	-0.172*** (0.0657)	-0.163** (0.0644)	-0.168** (0.0664)	-0.133** (0.0663)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.0713 (0.0680)	-0.0710 (0.0702)	-0.0554 (0.0706)	-0.0503 (0.0710)	-0.0601 (0.0714)	-0.0720 (0.0717)	-0.110 (0.0709)	-0.152** (0.0712)	-0.159** (0.0725)	-0.150** (0.0710)	-0.156** (0.0731)	-0.131* (0.0729)	רבעון עריון של גודל האוכלוסייה
0.196** (0.0878)	0.220** (0.0891)	0.221** (0.0889)	0.236*** (0.0882)	0.241*** (0.0882)	0.301*** (0.0884)	0.312*** (0.0871)	0.312*** (0.0877)	0.252*** (0.0873)	0.245*** (0.0858)	0.265*** (0.0887)	0.270*** (0.0887)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
-0.282** (0.138)	-0.214 (0.141)	-0.223 (0.140)	-0.158 (0.139)	-0.237* (0.139)	-0.180 (0.140)	-0.150 (0.135)	-0.121 (0.136)	-0.222 (0.134)	-0.156 (0.131)	-0.167 (0.134)	-0.226* (0.134)	רשויות יהודיות חרדיות
0.465*** (0.0643)	0.496*** (0.0659)	0.530*** (0.0661)	0.550*** (0.0661)	0.555*** (0.0666)	0.566*** (0.0664)	0.581*** (0.0639)	0.578*** (0.0642)	0.628*** (0.0665)	0.619*** (0.0648)	0.661*** (0.0665)	0.671*** (0.0662)	מועצות אזוריות
7.544*** (0.280)	7.494*** (0.293)	7.491*** (0.294)	7.674*** (0.302)	7.718*** (0.309)	7.533*** (0.308)	7.504*** (0.308)	7.503*** (0.315)	7.539*** (0.316)	7.629*** (0.312)	7.544*** (0.322)	7.461*** (0.327)	קבוע
224 0.422	224 0.443	224 0.462	224 0.471	224 0.480	224 0.502	224 0.522	224 0.523	224 0.518	224 0.517	224 0.531	224 0.536	מספר תצפיות מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***, מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- ב. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול פריריאלי 2015.

לוח 17: הוצאות חינוך לתושב כולל בעלויות, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
3,978	3,852	3,730	3,634	3,357	3,121	2,973	2,852	2,788	2,535	2,474	2,361	כל הרשויות
4,353	4,258	4,139	4,021	3,724	3,484	3,353	3,226	3,150	2,837	2,791	2,684	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
4,268	4,147	3,915	3,840	3,420	3,162	3,087	2,875	2,589	2,530	2,413	2,256	רשויות יהודיות חרדי ^א
2,960	2,754	2,641	2,598	2,392	2,172	1,968	1,876	1,894	1,767	1,674	1,554	רשויות מיעוטים
3,339	3,189	3,069	2,986	2,735	2,512	2,363	2,257	2,194	1,980	1,907	1,793	עיריות ומועצות מקומיות
6,286	6,250	6,123	5,978	5,606	5,324	5,179	5,004	4,939	4,544	4,524	4,417	מועצות אזוריות
3,958	3,812	3,693	3,599	3,334	3,108	2,958	2,848	2,782	2,553	2,481	2,362	מקבלות מענק איזון ^ב
4,050	3,999	3,869	3,765	3,442	3,171	3,029	2,868	2,812	2,469	2,446	2,360	נטולות מענק איזון ^ב
3,390	3,175	3,025	2,951	2,723	2,477	2,287	2,175	2,130	1,996	1,907	1,775	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ^ג
4,301	4,168	4,068	3,956	3,677	3,440	3,288	3,088	3,007	2,804	2,752	2,632	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ג
4,644	4,587	4,485	4,371	4,064	3,827	3,685	3,621	3,520	3,122	3,091	2,980	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ג
3,626	3,548	3,417	3,329	3,025	2,805	2,711	2,598	2,571	2,272	2,202	2,123	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ג
4,276	4,177	4,044	3,985	3,783	3,498	3,371	3,221	3,117	2,917	2,851	2,707	אשכול פריפריאלי 1-3 ^ד
4,032	3,901	3,773	3,669	3,370	3,087	2,901	2,788	2,812	2,558	2,482	2,405	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
4,006	3,850	3,746	3,599	3,208	3,114	2,970	2,873	2,686	2,332	2,305	2,159	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
3,032	2,911	2,807	2,731	2,544	2,328	2,244	2,128	2,093	1,887	1,824	1,734	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
4,102	3,975	3,890	3,781	3,463	3,261	3,112	3,022	2,894	2,589	2,503	2,354	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
4,431	4,337	4,197	4,126	3,799	3,571	3,372	3,247	3,113	2,898	2,830	2,723	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
4,022	3,874	3,718	3,629	3,386	3,107	3,004	2,876	2,912	2,598	2,554	2,460	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
3,443	3,312	3,202	3,090	2,863	2,627	2,481	2,342	2,307	2,126	2,077	1,979	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 18: רגרסיות חתך-רוחב^א

המשתנה המוסבר: הוצאות חינוך לתושב כולל בעלויות (במונחים לוגרתיים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
-0.0154 (0.0981)	0.0115 (0.0987)	0.0352 (0.101)	0.0378 (0.103)	-0.00428 (0.104)	0.0178 (0.104)	-0.0101 (0.105)	-0.0277 (0.105)	-0.0450 (0.103)	-0.0340 (0.0950)	-0.0339 (0.0950)	-0.0601 (0.0942)	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ב
-0.0493 (0.109)	-0.0115 (0.110)	0.0212 (0.113)	0.0271 (0.115)	-0.00233 (0.117)	0.0255 (0.119)	-0.0189 (0.119)	-0.00733 (0.120)	0.00191 (0.116)	-0.0331 (0.103)	-0.0210 (0.108)	-0.0534 (0.107)	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ב
-0.136 (0.117)	-0.104 (0.117)	-0.0800 (0.120)	-0.0614 (0.122)	-0.102 (0.123)	-0.0630 (0.126)	-0.102 (0.125)	-0.101 (0.126)	-0.0869 (0.111)	-0.109 (0.111)	-0.122 (0.117)	-0.135 (0.116)	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ב
0.00689 (0.0593)	0.00540 (0.0595)	0.0112 (0.0608)	-0.00866 (0.0619)	-0.0386 (0.0620)	-0.0578 (0.0631)	-0.0631 (0.0632)	-0.0472 (0.0632)	-0.0374 (0.0638)	-0.0607 (0.0565)	-0.0546 (0.0592)	-0.0499 (0.0589)	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ב
-0.0703 (0.0724)	-0.0885 (0.0727)	-0.0804 (0.0742)	-0.119 (0.0757)	-0.179** (0.0760)	-0.178** (0.0774)	-0.164** (0.0774)	-0.154** (0.0774)	-0.185** (0.0786)	-0.213*** (0.0697)	-0.194*** (0.0730)	-0.233*** (0.0725)	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ב
-0.116 (0.0975)	-0.142 (0.0979)	-0.133 (0.100)	-0.149 (0.102)	-0.168 (0.102)	-0.181* (0.105)	-0.150 (0.104)	-0.143 (0.104)	-0.169 (0.105)	-0.188** (0.0928)	-0.177** (0.0973)	-0.197** (0.0969)	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ב
0.0263*** (0.00597)	0.0263*** (0.00603)	0.0266*** (0.00611)	0.0246*** (0.00630)	0.0222*** (0.00636)	0.0241*** (0.00642)	0.0177*** (0.00636)	0.0176*** (0.00643)	0.0192*** (0.00647)	0.0155*** (0.00576)	0.0161*** (0.00605)	0.0154*** (0.00607)	שיעור גילאי 0-19
0.0255** (0.0105)	0.0269** (0.0105)	0.0271** (0.0106)	0.0242** (0.0110)	0.0210* (0.0109)	0.0229** (0.0111)	0.0149 (0.0113)	0.0150 (0.0113)	0.0212* (0.0109)	0.0145 (0.00946)	0.0149 (0.00968)	0.0164* (0.00964)	שיעור גילאי 65+
0.0515 (0.0673)	0.0529 (0.0675)	0.0465 (0.0690)	0.0768 (0.0702)	0.0738 (0.0703)	0.0808 (0.0713)	0.0554 (0.0719)	0.0437 (0.0720)	0.0318 (0.0722)	0.0322 (0.0640)	0.0509 (0.0672)	0.0646 (0.0668)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
0.00669 (0.0663)	-0.0183 (0.0666)	-0.0306 (0.0680)	-0.0124 (0.0692)	-0.00898 (0.0693)	-0.0309 (0.0703)	-0.0183 (0.0709)	-0.0485 (0.0710)	-0.0230 (0.0714)	-0.0295 (0.0634)	-0.0185 (0.0666)	-0.0139 (0.0661)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.0302 (0.0727)	-0.0472 (0.0730)	-0.0439 (0.0746)	-0.0309 (0.0761)	-0.00993 (0.0761)	-0.0221 (0.0773)	-0.0397 (0.0779)	-0.0711 (0.0779)	-0.0651 (0.0787)	-0.0495 (0.0697)	-0.0307 (0.0731)	-0.0273 (0.0726)	רבעון רביעי של גודל האוכלוסייה
0.273*** (0.0938)	0.317*** (0.0926)	0.314*** (0.0939)	0.322*** (0.0945)	0.366*** (0.0939)	0.376*** (0.0953)	0.438*** (0.0957)	0.458*** (0.0959)	0.447*** (0.0947)	0.431*** (0.0842)	0.462*** (0.0887)	0.499*** (0.0883)	רשויות יהודיות לא-חברתיות
0.105 (0.148)	0.178 (0.146)	0.172 (0.148)	0.233 (0.149)	0.248* (0.148)	0.240 (0.151)	0.399*** (0.149)	0.390*** (0.148)	0.312** (0.146)	0.387*** (0.129)	0.391*** (0.134)	0.402*** (0.134)	רשויות יהודיות חברתיות
0.481*** (0.0687)	0.504*** (0.0685)	0.521*** (0.0699)	0.525*** (0.0708)	0.551*** (0.0710)	0.579*** (0.0716)	0.638*** (0.0701)	0.643*** (0.0701)	0.646*** (0.0721)	0.661*** (0.0636)	0.691*** (0.0665)	0.716*** (0.0659)	מועצות אזוריות
6.712*** (0.300)	6.623*** (0.305)	6.555*** (0.311)	6.620*** (0.325)	6.670*** (0.331)	6.485*** (0.333)	6.709*** (0.340)	6.660*** (0.346)	6.536*** (0.343)	6.679*** (0.306)	6.565*** (0.323)	6.515*** (0.326)	קבוע
223	223	223	223	223	223	223	223	223	223	223	223	מספר תצפיות
0.482	0.503	0.504	0.491	0.501	0.518	0.529	0.535	0.531	0.589	0.588	0.610	מקדם החסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה.
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 19: הוצאות חינוך לתלמיד כולל בעלויות, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
												כל הרשויות
20,289	19,700	19,173	18,617	17,360	15,883	15,003	14,443	14,159	12,833	12,420	11,754	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
23,650	23,241	22,744	22,086	20,711	18,982	18,072	17,453	17,034	15,336	14,840	14,067	רשויות יהודיות חרדי ^א
15,483	14,721	14,248	14,099	12,854	12,357	11,970	11,338	11,019	10,778	10,449	10,198	רשויות מיעוטים
12,261	11,228	10,617	10,269	9,315	8,353	7,483	7,084	7,326	6,789	6,574	6,125	עיריות ומועצות מקומיות
17,288	16,413	15,834	15,291	14,066	12,807	11,986	11,513	11,247	10,098	9,677	9,048	מועצות אזוריות
31,079	31,521	31,178	30,574	29,204	26,943	25,849	24,978	24,630	22,668	22,281	21,484	מקבלות מענק איזון ^ב
19,927	19,237	18,686	18,152	16,962	15,484	14,640	14,112	13,849	12,690	12,215	11,551	נטולות מענק איזון ^ב
21,629	21,411	20,972	20,335	18,831	17,358	16,342	15,664	15,306	13,362	13,174	12,503	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ^ג
13,290	12,233	11,632	11,269	10,378	9,448	8,645	8,224	8,091	7,507	7,234	6,850	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ג
22,794	21,755	21,367	20,554	19,233	17,490	16,412	15,465	15,020	13,907	13,409	12,750	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ג
26,066	26,258	25,705	25,126	23,690	21,574	20,674	20,012	19,422	17,498	17,134	16,121	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ג
20,272	19,872	19,328	18,809	17,332	16,160	15,412	15,203	15,259	13,397	12,820	12,179	אשכול פריפריאלי ^ד 1-3
22,377	22,235	21,614	21,298	20,349	18,474	17,660	16,989	16,675	15,563	15,140	14,163	אשכול פריפריאלי ^ד 4-5
19,650	19,016	18,514	17,904	16,499	14,960	13,912	13,406	13,328	11,984	11,510	11,171	אשכול פריפריאלי ^ד 6-7
19,880	18,775	18,293	17,470	15,951	14,998	14,250	13,721	13,127	11,569	11,285	10,468	אשכול פריפריאלי ^ד 8-10
18,059	17,440	16,979	16,484	15,418	14,182	13,448	12,928	12,599	11,222	10,799	10,097	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
23,356	22,884	22,167	21,474	19,974	18,214	17,338	16,989	16,366	14,866	14,248	13,153	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
18,821	18,336	17,947	17,689	16,666	15,431	14,434	13,925	13,930	12,824	12,366	11,851	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
20,068	19,318	18,730	18,156	16,990	15,353	14,573	13,897	13,767	12,176	11,858	11,355	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
18,848	18,208	17,797	17,138	15,832	14,561	13,682	12,990	12,644	11,536	11,263	10,729	

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 20: רגרסיות חתך-רוחב^א

המשתנה המוסבר: הוצאות חינוך לתלמיד כולל בעלויות (במונחים לוגרתיים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
0.00172 (0.0770)	0.0278 (0.0784)	0.0456 (0.0800)	0.0387 (0.0793)	-0.0105 (0.0805)	-0.00443 (0.0799)	-0.000511 (0.0783)	0.000314 (0.0811)	0.0410 (0.0799)	0.0851 (0.0765)	0.0964 (0.0797)	0.0483 (0.0778)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^א
-0.00298 (0.0858)	0.0499 (0.0872)	0.0666 (0.0893)	0.0688 (0.0886)	0.0170 (0.0908)	0.0254 (0.0908)	0.0367 (0.0886)	0.0606 (0.0925)	0.122 (0.0905)	0.129 (0.0870)	0.162* (0.0909)	0.101 (0.0889)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^א
-0.199** (0.0915)	-0.140 (0.0926)	-0.128 (0.0947)	-0.107 (0.0938)	-0.165* (0.0958)	-0.131 (0.0959)	-0.113 (0.0932)	-0.0613 (0.0975)	0.0127 (0.0969)	0.0195 (0.0936)	0.0325 (0.0979)	0.00345 (0.0961)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^א
0.0654 (0.0466)	0.0678 (0.0474)	0.0616 (0.0481)	0.0439 (0.0476)	0.00916 (0.0483)	-0.00855 (0.0483)	-0.0456 (0.0473)	-0.0453 (0.0489)	-0.0315 (0.0497)	-0.0431 (0.0477)	-0.0484 (0.0497)	-0.0347 (0.0488)	אשכול פריריאלי 4-5 ^א
-0.0306 (0.0569)	-0.0559 (0.0578)	-0.0635 (0.0587)	-0.0990* (0.0583)	-0.154*** (0.0592)	-0.150** (0.0593)	-0.164*** (0.0579)	-0.183*** (0.0599)	-0.205*** (0.0612)	-0.228*** (0.0588)	-0.222*** (0.0613)	-0.256*** (0.0600)	אשכול פריריאלי 6-7 ^א
0.00232 (0.0765)	-0.0175 (0.0778)	-0.0203 (0.0790)	-0.0402 (0.0784)	-0.0540 (0.0795)	-0.0551 (0.0800)	-0.0873 (0.0778)	-0.0998 (0.0805)	-0.103 (0.0815)	-0.114 (0.0783)	-0.119 (0.0816)	-0.139* (0.0802)	אשכול פריריאלי 8-10 ^א
-0.0108** (0.00468)	-0.0103** (0.00479)	-0.00966** (0.00482)	-0.0115** (0.00484)	-0.0137*** (0.00494)	-0.0104** (0.00490)	-0.0126*** (0.00476)	-0.00834* (0.00497)	-0.00992** (0.00503)	-0.0111** (0.00486)	-0.00818 (0.00509)	-0.00972* (0.00503)	שיעור גילאי 0-19
-0.00593 (0.00827)	-0.00492 (0.00838)	-0.00619 (0.00841)	-0.01000 (0.00846)	-0.0123 (0.00845)	-0.00926 (0.00848)	-0.0141* (0.00847)	-0.00933 (0.00870)	-0.0135 (0.00849)	-0.0167** (0.00799)	-0.0140* (0.00815)	-0.0139* (0.00799)	שיעור גילאי 65+
-0.187*** (0.0529)	-0.181*** (0.0538)	-0.181*** (0.0546)	-0.152*** (0.0540)	-0.141** (0.0548)	-0.139** (0.0545)	-0.143*** (0.0538)	-0.151*** (0.0558)	-0.114** (0.0562)	-0.0933* (0.0540)	-0.0941* (0.0564)	-0.0769 (0.0553)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.195*** (0.0522)	-0.200*** (0.0530)	-0.204*** (0.0538)	-0.187*** (0.0533)	-0.188*** (0.0540)	-0.204*** (0.0539)	-0.182*** (0.0531)	-0.210*** (0.0550)	-0.185*** (0.0556)	-0.173*** (0.0535)	-0.169*** (0.0559)	-0.163*** (0.0548)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.222*** (0.0572)	-0.218*** (0.0582)	-0.207*** (0.0591)	-0.193*** (0.0586)	-0.188*** (0.0594)	-0.191*** (0.0592)	-0.183*** (0.0584)	-0.214*** (0.0604)	-0.180*** (0.0613)	-0.146** (0.0589)	-0.123** (0.0615)	-0.111* (0.0602)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
0.531*** (0.0738)	0.539*** (0.0738)	0.560*** (0.0744)	0.559*** (0.0728)	0.599*** (0.0732)	0.614*** (0.0730)	0.643*** (0.0717)	0.671*** (0.0743)	0.588*** (0.0737)	0.549*** (0.0711)	0.551*** (0.0745)	0.580*** (0.0731)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
0.411*** (0.116)	0.445*** (0.116)	0.456*** (0.117)	0.510*** (0.114)	0.531*** (0.115)	0.573*** (0.115)	0.663*** (0.111)	0.636*** (0.115)	0.609*** (0.113)	0.687*** (0.109)	0.666*** (0.113)	0.713*** (0.111)	רשויות יהודיות חרדיות
0.435*** (0.0540)	0.460*** (0.0545)	0.477*** (0.0553)	0.478*** (0.0545)	0.520*** (0.0553)	0.528*** (0.0548)	0.520*** (0.0526)	0.510*** (0.0544)	0.546*** (0.0561)	0.564*** (0.0536)	0.581*** (0.0558)	0.629*** (0.0545)	מועצות אזוריות
9.983*** (0.236)	9.867*** (0.243)	9.795*** (0.246)	9.864*** (0.249)	9.908*** (0.257)	9.651*** (0.255)	9.694*** (0.254)	9.437*** (0.267)	9.502*** (0.267)	9.475*** (0.259)	9.280*** (0.272)	9.283*** (0.271)	קבוע
222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	222	מספר תצפיות
0.636	0.667	0.679	0.685	0.700	0.710	0.736	0.728	0.722	0.738	0.726	0.747	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***; מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריריאלי 2015.

לוח 21: הוצאות רווחה לתושב בתקציב רגיל, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
817	771	744	727	698	646	603	573	550	529	520	505	כל הרשויות
831	793	774	756	730	685	643	614	595	574	557	542	רשויות יהודיות לא-חרדי ¹
1,074	1,043	1,000	982	974	908	845	831	739	738	710	661	רשויות יהודיות חרדי ²
749	679	634	619	579	509	469	433	416	388	404	391	רשויות מיעוטים
827	775	748	732	700	644	599	567	544	521	513	496	עיריות ומועצות מקומיות
785	757	733	711	692	651	616	596	573	559	548	538	מועצות אזוריות
835	781	750	734	704	647	602	571	551	531	525	511	מקבלות מענק איזון ³
753	734	723	700	679	640	607	580	547	523	504	484	נטולות מענק איזון ³
811	750	706	691	655	580	536	500	472	444	452	444	אשכול כלכלי-חברתי ¹ 1-3
1,047	980	957	939	913	846	793	751	730	715	686	661	אשכול כלכלי-חברתי ² 4-5
819	786	762	740	708	673	624	598	583	555	544	524	אשכול כלכלי-חברתי ³ 6-7
565	547	536	523	506	479	458	444	418	408	401	392	אשכול כלכלי-חברתי ⁴ 8-10
886	818	779	764	733	669	617	590	568	543	556	545	אשכול פריפריאלי ¹ 1-3
840	795	769	748	714	662	616	579	556	535	510	491	אשכול פריפריאלי ² 4-5
695	668	652	639	626	584	550	526	499	482	474	457	אשכול פריפריאלי ³ 6-7
786	760	741	722	688	644	616	594	576	557	543	532	אשכול פריפריאלי ⁴ 8-10
795	727	702	689	658	608	564	547	517	479	470	456	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
789	745	710	697	677	620	585	551	522	516	535	519	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
809	772	746	721	691	639	591	559	545	528	514	503	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
870	836	812	794	762	709	666	629	610	589	563	543	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

**לוח 22: רגרסיות חתך-רוחב^א
המשתנה המוסבר: הוצאות רווחה לתושב (במונחים לוגרתיים)**

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
-0.0175 (0.0819)	-0.0603 (0.0910)	-0.0383 (0.0948)	-0.0237 (0.0977)	-0.0372 (0.0955)	0.0533 (0.0968)	0.0334 (0.0982)	0.0434 (0.101)	0.125 (0.107)	0.223** (0.104)	0.225** (0.111)	0.189 (0.116)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^א
0.313*** (0.0915)	0.341*** (0.101)	0.323*** (0.106)	0.325*** (0.110)	-0.352*** (0.108)	-0.227** (0.111)	-0.263** (0.111)	-0.247** (0.116)	-0.146 (0.121)	-0.0553 (0.118)	0.00245 (0.127)	-0.0351 (0.133)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^א
0.749*** (0.0977)	0.779*** (0.108)	0.762*** (0.113)	0.750*** (0.116)	-0.763*** (0.114)	-0.637*** (0.117)	-0.639*** (0.118)	-0.616*** (0.122)	-0.564*** (0.131)	-0.418*** (0.127)	-0.351** (0.137)	-0.384*** (0.144)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^א
-0.0574 (0.0496)	-0.0482 (0.0550)	-0.0282 (0.0570)	-0.0405 (0.0588)	-0.0382 (0.0574)	-0.0288 (0.0586)	-0.00641 (0.0594)	-0.0252 (0.0612)	-0.0356 (0.0669)	-0.0275 (0.0648)	-0.0856 (0.0695)	-0.0793 (0.0729)	אשכול פרירפראלי 4-5 ^א
-0.0865 (0.0605)	-0.0540 (0.0672)	-0.0417 (0.0696)	-0.0437 (0.0719)	-0.0329 (0.0703)	-0.0212 (0.0720)	0.0132 (0.0727)	0.00971 (0.0748)	0.00507 (0.0824)	-0.0175 (0.0800)	-0.0645 (0.0857)	-0.0559 (0.0897)	אשכול פרירפראלי 6-7 ^א
0.00639 (0.0818)	0.0296 (0.0907)	0.0462 (0.0940)	0.0219 (0.0971)	0.00911 (0.0949)	-0.0104 (0.0976)	0.0348 (0.0981)	0.0419 (0.101)	0.0586 (0.110)	0.0406 (0.107)	0.00725 (0.115)	0.0327 (0.120)	אשכול פרירפראלי 8-10 ^א
-0.00719 (0.00505)	-0.00825 (0.00564)	0.00978* (0.00579)	-0.00705 (0.00605)	-0.00733 (0.00592)	-0.00273 (0.00601)	-0.00477 (0.00603)	-0.00465 (0.00626)	0.00226 (0.00674)	0.00906 (0.00660)	0.0138* (0.00710)	0.0130* (0.00751)	שיעור גילאי 0-19
0.0216** (0.00899)	0.0258** (0.00994)	0.0206** (0.0102)	0.0276** (0.0107)	0.0297*** (0.0103)	0.0388*** (0.0105)	0.0410*** (0.0109)	0.0438*** (0.0111)	0.0560*** (0.0116)	0.0607*** (0.0110)	0.0661*** (0.0115)	0.0612*** (0.0120)	שיעור גילאי +65
0.0794 (0.0561)	0.124** (0.0622)	0.103 (0.0644)	0.122* (0.0664)	0.122* (0.0648)	0.114* (0.0660)	0.131* (0.0674)	0.107 (0.0694)	0.115 (0.0755)	0.183** (0.0732)	0.227*** (0.0786)	0.212** (0.0824)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
0.0773 (0.0554)	0.134** (0.0615)	0.122* (0.0637)	0.122* (0.0657)	0.109* (0.0641)	0.101 (0.0653)	0.0977 (0.0666)	0.0853 (0.0687)	0.110 (0.0751)	0.147** (0.0728)	0.153* (0.0783)	0.153* (0.0819)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
0.0397 (0.0611)	0.0783 (0.0678)	0.0701 (0.0704)	0.0682 (0.0727)	0.0533 (0.0709)	0.0284 (0.0724)	0.0256 (0.0738)	-0.0129 (0.0759)	-0.00548 (0.0832)	0.0271 (0.0806)	0.0197 (0.0865)	0.0251 (0.0905)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
0.216*** (0.0786)	0.234*** (0.0856)	0.291*** (0.0882)	0.292*** (0.0898)	0.320*** (0.0869)	0.309*** (0.0886)	0.309*** (0.0900)	0.317*** (0.0929)	0.281*** (0.0962)	0.310*** (0.0967)	0.294*** (0.104)	0.340*** (0.109)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
0.465*** (0.124)	0.527*** (0.135)	0.572*** (0.139)	0.557*** (0.141)	0.601*** (0.137)	0.639*** (0.140)	0.639*** (0.140)	0.689*** (0.144)	0.606*** (0.153)	0.648*** (0.148)	0.619*** (0.158)	0.585*** (0.165)	רשויות יהודיות חרדיות
0.0414 (0.0572)	0.0879 (0.0630)	0.0720 (0.0653)	0.0425 (0.0670)	0.0606 (0.0654)	0.0333 (0.0663)	0.0685 (0.0657)	0.0793 (0.0676)	0.0758 (0.0745)	0.0347 (0.0726)	0.000130 (0.0777)	0.0182 (0.0812)	מועצות אזוריות
6.766*** (0.254)	6.663*** (0.285)	6.685*** (0.295)	6.504*** (0.311)	6.458*** (0.307)	6.076*** (0.311)	6.062*** (0.321)	5.993*** (0.336)	5.560*** (0.356)	5.098*** (0.350)	4.861*** (0.378)	4.879*** (0.402)	קבוע
224	224	224	224	224	224	224	224	224	224	224	224	מספר תצפיות
0.492	0.459	0.445	0.441	0.462	0.466	0.464	0.464	0.460	0.487	0.441	0.409	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** , מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- ב. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול פרירפראלי 2015.

לוח 23: שירותים מקומיים לתושב בתקציב רגיל, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
1,544	1,494	1,496	1,463	1,412	1,352	1,287	1,239	1,142	1,098	1,083	1,022	כל הרשויות
1,900	1,843	1,858	1,819	1,759	1,690	1,612	1,554	1,311	1,366	1,333	1,246	רשויות יהודיות לא- חרדי ¹
791	773	760	731	711	697	680	659	621	609	588	647	רשויות יהודיות חרדי ¹
700	666	634	618	587	544	508	481	775	470	500	495	רשויות מיעוטים
1,243	1,202	1,173	1,146	1,094	1,044	998	951	925	876	859	821	עיריות ומועצות מקומיות
2,575	2,496	2,598	2,549	2,501	2,407	2,274	2,222	1,885	1,858	1,850	1,712	מועצות אזוריות
1,204	1,160	1,150	1,121	1,094	1,045	999	959	945	900	903	873	מקבלות מענק איזון ²
2,770	2,698	2,741	2,699	2,561	2,460	2,324	2,246	1,852	1,814	1,731	1,563	נטולות מענק איזון ³
738	705	679	663	640	597	560	535	530	498	531	535	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ²
1,462	1,414	1,397	1,365	1,329	1,261	1,212	1,138	1,107	1,075	1,072	1,013	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ²
2,341	2,245	2,319	2,269	2,184	2,121	1,979	1,926	1,648	1,580	1,557	1,425	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ²
1,743	1,725	1,694	1,662	1,600	1,526	1,500	1,454	1,382	1,342	1,258	1,197	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ²
2,023	1,940	2,009	1,976	1,930	1,857	1,741	1,687	1,436	1,390	1,411	1,331	אשכול פריפריאלי 1-3 ¹
1,177	1,130	1,109	1,083	1,046	995	954	908	891	842	840	785	אשכול פריפריאלי 4-5 ¹
1,480	1,459	1,403	1,364	1,301	1,248	1,206	1,180	1,107	1,095	1,023	974	אשכול פריפריאלי 6-7 ¹
1,551	1,526	1,522	1,483	1,398	1,330	1,282	1,201	1,214	1,139	1,085	1,040	אשכול פריפריאלי 8-10 ¹
2,419	2,324	2,385	2,341	2,244	2,177	2,046	1,996	1,676	1,648	1,623	1,546	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
1,219	1,183	1,189	1,159	1,145	1,087	1,055	991	932	908	889	833	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
1,158	1,126	1,089	1,055	1,018	963	919	882	895	846	873	817	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
1,333	1,298	1,274	1,254	1,203	1,142	1,093	1,048	1,032	963	920	869	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 24: רגסיות חתך-רוחב^א

המשתנה המוסבר: הוצאות שירותים מקומיים לתושב (במונחים לוגרתיים)

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
אשכול כלכלי-חברתי ¹	0.0747 (0.100)	0.0907 (0.100)	0.107 (0.104)	0.0945 (0.106)	0.0493 (0.106)	0.0737 (0.106)	0.105 (0.106)	0.0535 (0.105)	0.157 (0.102)	0.115 (0.100)	0.101 (0.102)	0.0379 (0.0968)	
אשכול כלכלי-חברתי ²	0.201* (0.111)	0.227** (0.111)	0.264** (0.116)	0.247** (0.118)	0.188 (0.119)	0.215* (0.120)	0.244** (0.120)	0.196 (0.119)	0.337*** (0.115)	0.260** (0.114)	0.227* (0.116)	0.141 (0.110)	
אשכול כלכלי-חברתי ³	0.154 (0.119)	0.195 (0.119)	0.229* (0.123)	0.239* (0.125)	0.202 (0.126)	0.213* (0.127)	0.274** (0.126)	0.236* (0.126)	0.352*** (0.124)	0.285** (0.122)	0.245* (0.125)	0.176 (0.119)	
אשכול פריפריאלי 4-5	-0.0865 (0.0606)	-0.0976 (0.0605)	-0.109* (0.0624)	-0.116* (0.0635)	-0.132** (0.0635)	-0.136** (0.0639)	-0.131** (0.0642)	-0.133** (0.0634)	-0.132** (0.0635)	-0.152** (0.0623)	-0.165** (0.0637)	0.187*** (0.0606)	
אשכול פריפריאלי 6-7	-0.119 (0.0740)	-0.121 (0.0740)	-0.166** (0.0764)	-0.182** (0.0778)	-0.197** (0.0779)	-0.196** (0.0785)	0.217*** (0.0786)	-0.186** (0.0775)	-0.183** (0.0783)	-0.193** (0.0771)	0.213*** (0.0786)	0.207*** (0.0747)	
אשכול פריפריאלי 8-10	-0.0720 (0.0993)	-0.0604 (0.0992)	-0.0552 (0.102)	-0.0815 (0.104)	-0.106 (0.104)	-0.111 (0.106)	-0.107 (0.105)	-0.132 (0.104)	-0.0670 (0.104)	-0.0767 (0.102)	-0.0908 (0.104)	-0.0751 (0.0995)	
שיעור גילאי 0-19	-0.00596 (0.00598)	-0.00296 (0.00600)	-0.00390 (0.00613)	-0.00685 (0.00630)	-0.0113* (0.00632)	-0.0110* (0.00633)	-0.0107* (0.00628)	0.0137** (0.00626)	0.0151** (0.00627)	-0.0101 (0.00623)	-0.00826 (0.00638)	-0.0108* (0.00612)	
שיעור גילאי +65	0.0121 (0.0106)	0.0167 (0.0106)	0.00948 (0.0108)	0.00154 (0.0112)	-0.0101 (0.0110)	-0.00905 (0.0111)	-0.0114 (0.0114)	-0.0146 (0.0112)	-0.0103 (0.0107)	-0.00621 (0.0104)	-0.0110 (0.0103)	-0.0135 (0.00984)	
רבעון שני של גודל האוכלוסייה	0.282*** (0.0691)	0.281*** (0.0690)	0.281*** (0.0711)	0.300*** (0.0723)	0.280*** (0.0722)	0.272*** (0.0725)	0.257*** (0.0732)	0.285*** (0.0723)	0.280*** (0.0721)	0.261*** (0.0709)	0.298*** (0.0725)	0.336*** (0.0690)	
רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה	0.457*** (0.0673)	0.432*** (0.0673)	0.464*** (0.0694)	0.480*** (0.0706)	0.459*** (0.0705)	0.477*** (0.0709)	0.499*** (0.0716)	0.504*** (0.0707)	0.419*** (0.0709)	0.448*** (0.0698)	0.391*** (0.0714)	0.427*** (0.0679)	
רבעון עליון של גודל האוכלוסייה	0.391*** (0.0750)	0.380*** (0.0750)	0.388*** (0.0775)	0.367*** (0.0789)	0.328*** (0.0788)	0.344*** (0.0793)	0.359*** (0.0799)	0.364*** (0.0788)	0.303*** (0.0793)	0.355*** (0.0780)	0.361*** (0.0797)	0.398*** (0.0757)	
רשויות יהודיות לא-חרדיות	0.650*** (0.0953)	0.617*** (0.0938)	0.682*** (0.0962)	0.705*** (0.0967)	0.744*** (0.0960)	0.765*** (0.0965)	0.782*** (0.0971)	0.791*** (0.0960)	0.506*** (0.0913)	0.689*** (0.0932)	0.675*** (0.0956)	0.663*** (0.0910)	
רשויות יהודיות חרדיות	0.403** (0.170)	0.375** (0.168)	0.454*** (0.173)	0.454*** (0.174)	0.482*** (0.172)	0.565*** (0.174)	0.615*** (0.173)	0.629*** (0.171)	0.490*** (0.166)	0.569*** (0.163)	0.467*** (0.166)	0.550*** (0.158)	
מועצות אזריות	0.219*** (0.0695)	0.234*** (0.0690)	0.231*** (0.0711)	0.233*** (0.0719)	0.267*** (0.0718)	0.252*** (0.0718)	0.247*** (0.0708)	0.273*** (0.0698)	0.334*** (0.0704)	0.323*** (0.0695)	0.308*** (0.0708)	0.319*** (0.0672)	
קבוע	6.945*** (0.304)	6.758*** (0.307)	6.795*** (0.315)	6.953*** (0.327)	7.176*** (0.331)	7.077*** (0.331)	7.006*** (0.338)	7.126*** (0.339)	7.194*** (0.334)	6.857*** (0.333)	6.862*** (0.342)	7.031*** (0.330)	
מספר תצפיות	221	221	221	221	221	221	221	221	221	221	221	221	
מקדם ההסבר (R ²)	0.664	0.666	0.673	0.669	0.670	0.681	0.694	0.705	0.678	0.706	0.665	0.677	

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors).
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 25: הכנסה לתושב בתקציב הרגיל, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
7,960	7,662	7,498	7,389	7,131	6,760	6,612	6,506	6,322	6,242	6,051	5,740	כל הרשויות
8,860	8,680	8,556	8,347	8,102	7,736	7,532	7,406	6,886	7,045	6,832	6,417	רשויות יהודיות לא-חרדי ¹
5,720	5,343	5,308	5,255	5,106	4,984	4,965	5,035	4,459	4,460	4,347	4,251	רשויות יהודיות חרדי ²
5,960	5,370	5,088	5,227	4,921	4,504	4,482	4,403	5,191	4,473	4,328	4,248	רשויות מיעוטים
6,877	6,514	6,324	6,227	5,969	5,667	5,565	5,479	5,434	5,365	5,188	4,940	עירויות ומועצות מקומיות
11,793	11,726	11,656	11,505	11,248	10,633	10,320	10,146	9,469	9,349	9,109	8,575	מועצות אזוריות
7,197	6,862	6,682	6,620	6,426	6,049	5,954	5,903	5,940	5,873	5,721	5,417	מקבלות מענק איזון ³
10,812	10,651	10,552	10,264	9,768	9,420	9,074	8,762	7,753	7,623	7,287	6,950	נטולות מענק איזון ³
6,015	5,499	5,283	5,322	5,088	4,655	4,624	4,579	4,615	4,492	4,386	4,275	אשכול כלכלי-חברתי 1-3 ¹
8,087	7,823	7,557	7,406	7,257	6,952	6,771	6,703	6,517	6,536	6,446	6,106	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ²
10,150	10,044	9,959	9,776	9,384	8,944	8,609	8,569	8,041	7,838	7,586	7,007	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ³
7,851	7,585	7,514	7,331	7,088	6,817	6,774	6,455	6,391	6,415	6,066	5,837	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ³
10,049	9,625	9,500	9,535	9,294	8,668	8,406	8,391	7,756	7,760	7,612	7,083	אשכול פריפריאלי 1-3 ³
7,040	6,741	6,517	6,416	6,106	5,783	5,675	5,579	5,657	5,483	5,345	5,044	אשכול פריפריאלי 4-5 ¹
7,040	6,880	6,783	6,496	6,269	6,098	6,079	5,872	5,768	5,696	5,380	5,346	אשכול פריפריאלי 6-7 ¹
7,238	7,023	6,839	6,647	6,465	6,239	6,020	5,826	5,802	5,802	5,546	5,273	אשכול פריפריאלי 8-10 ¹
10,484	9,979	9,747	9,750	9,479	8,994	8,717	8,549	7,969	7,816	7,620	7,145	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
7,489	7,211	7,151	7,140	6,882	6,457	6,405	6,411	6,137	6,316	6,115	5,831	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
6,951	6,709	6,518	6,308	6,026	5,730	5,677	5,550	5,744	5,460	5,313	5,109	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
6,755	6,597	6,440	6,226	6,004	5,724	5,538	5,418	5,361	5,321	5,104	4,836	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 26: רגרסיות חתך-רוחב^א
המשתנה המוסבר: סך הכנסה לתושב בתקציב רגיל (במונחים לוגרתיים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
-0.0543 (0.0740)	-0.0546 (0.0748)	-0.0697 (0.0760)	-0.0626 (0.0757)	-0.103 (0.0762)	-0.0359 (0.0750)	-0.0298 (0.0747)	-0.0513 (0.0738)	-0.0305 (0.0695)	-0.0601 (0.0637)	-0.0349 (0.0647)	-0.0154 (0.0643)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ³
-0.0360 (0.0827)	-0.0188 (0.0834)	-0.0151 (0.0851)	-0.0106 (0.0849)	-0.0764 (0.0861)	-0.0182 (0.0856)	-0.00236 (0.0848)	-0.0375 (0.0844)	0.0112 (0.0787)	-0.0416 (0.0725)	-0.0199 (0.0739)	-0.0241 (0.0735)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ²
-0.113 (0.0880)	-0.117 (0.0884)	-0.103 (0.0901)	-0.0785 (0.0896)	-0.138 (0.0907)	-0.0924 (0.0903)	-0.0530 (0.0891)	-0.120 (0.0888)	-0.0826 (0.0843)	-0.118 (0.0778)	-0.107 (0.0794)	-0.0821 (0.0793)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ¹
-0.110** (0.0446)	-0.102** (0.0451)	-0.118** (0.0455)	-0.119*** (0.0454)	-0.125*** (0.0456)	-0.121*** (0.0453)	-0.120*** (0.0450)	-0.130*** (0.0444)	-0.0852** (0.0432)	-0.119*** (0.0396)	-0.135*** (0.0403)	-0.134*** (0.0402)	אשכול פריריאלי 4-5 ¹
-0.187*** (0.0546)	-0.160*** (0.0552)	-0.177*** (0.0557)	-0.206*** (0.0556)	-0.205*** (0.0560)	-0.177*** (0.0557)	-0.165*** (0.0552)	-0.183*** (0.0544)	-0.147*** (0.0533)	-0.180*** (0.0490)	-0.226*** (0.0497)	-0.169*** (0.0495)	אשכול פריריאלי 6-7 ¹
-0.103 (0.0741)	-0.0896 (0.0747)	-0.106 (0.0756)	-0.105 (0.0753)	-0.0878 (0.0758)	-0.0659 (0.0757)	-0.0854 (0.0747)	-0.105 (0.0737)	-0.0458 (0.0715)	-0.0732 (0.0656)	-0.0917 (0.0666)	-0.0716 (0.0666)	אשכול פריריאלי 8-10 ¹
-0.00138 (0.00454)	-0.00156 (0.00462)	-0.00271 (0.00463)	-0.00578 (0.00467)	-0.00978** (0.00471)	-0.00854* (0.00463)	-0.00781* (0.00457)	-0.0109** (0.00455)	-0.0138*** (0.00436)	-0.0121*** (0.00405)	-0.0103** (0.00413)	-0.00844** (0.00416)	שיעור גילאי 0-19
0.0156* (0.00798)	0.0168** (0.00801)	0.0118 (0.00801)	0.00607 (0.00811)	-0.00103 (0.00804)	9.16e-05 (0.00800)	0.000826 (0.00811)	-0.00174 (0.00794)	-0.000708 (0.00738)	0.00168 (0.00664)	-0.00225 (0.00659)	0.000127 (0.00658)	שיעור גילאי 65+
-0.190*** (0.0505)	-0.176*** (0.0509)	-0.175*** (0.0515)	-0.165*** (0.0512)	-0.180*** (0.0515)	-0.188*** (0.0509)	-0.182*** (0.0510)	-0.145*** (0.0503)	-0.165*** (0.0486)	-0.128*** (0.0447)	-0.123*** (0.0455)	-0.121*** (0.0454)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.303*** (0.0498)	-0.289*** (0.0503)	-0.298*** (0.0508)	-0.315*** (0.0506)	-0.337*** (0.0508)	-0.344*** (0.0503)	-0.324*** (0.0503)	-0.319*** (0.0497)	-0.283*** (0.0483)	-0.308*** (0.0444)	-0.304*** (0.0452)	-0.287*** (0.0450)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.314*** (0.0548)	-0.298*** (0.0554)	-0.295*** (0.0560)	-0.303*** (0.0559)	-0.317*** (0.0561)	-0.333*** (0.0557)	-0.337*** (0.0556)	-0.342*** (0.0549)	-0.330*** (0.0534)	-0.331*** (0.0490)	-0.332*** (0.0499)	-0.326*** (0.0497)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
0.246*** (0.0709)	0.303*** (0.0703)	0.359*** (0.0707)	0.302*** (0.0695)	0.363*** (0.0693)	0.375*** (0.0687)	0.339*** (0.0684)	0.368*** (0.0676)	0.183*** (0.0623)	0.275*** (0.0593)	0.318*** (0.0606)	0.274*** (0.0605)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
0.0652 (0.112)	0.100 (0.111)	0.153 (0.111)	0.145 (0.110)	0.190* (0.109)	0.255** (0.109)	0.234** (0.106)	0.300*** (0.105)	0.151 (0.0989)	0.175* (0.0905)	0.183** (0.0916)	0.150 (0.0915)	רשויות יהודיות חרדיות
0.335*** (0.0517)	0.362*** (0.0518)	0.368*** (0.0523)	0.368*** (0.0518)	0.395*** (0.0521)	0.375*** (0.0513)	0.365*** (0.0499)	0.349*** (0.0492)	0.425*** (0.0482)	0.392*** (0.0445)	0.369*** (0.0451)	0.374*** (0.0449)	מועצות אזוריות
8.887*** (0.228)	8.771*** (0.233)	8.807*** (0.235)	9.005*** (0.240)	9.182*** (0.244)	9.020*** (0.240)	8.981*** (0.243)	9.115*** (0.244)	9.279*** (0.230)	9.177*** (0.215)	9.078*** (0.220)	8.947*** (0.223)	קבוע
224	224	224	224	224	224	224	224	224	224	224	224	מספר תצפיות
0.530	0.568	0.585	0.569	0.592	0.614	0.600	0.613	0.611	0.664	0.660	0.632	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה.

הערות:

- א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- ב. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול פריריאלי 2015.

לוח 27: סך ההכנסה לתושב בתקציב בלתי-רגיל, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
												כל הרשויות
2,089	1,867	1,994	2,018	1,820	1,833	1,671	1,623	1,451	1,387	1,342	1,381	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
2,472	2,285	2,464	2,432	2,203	2,308	2,074	1,955	1,680	1,609	1,604	1,538	רשויות יהודיות חרדי ^א
1,316	1,316	1,649	1,445	1,467	1,306	923	1,222	806	884	790	1,052	רשויות מיעוטים
1,218	880	846	1,042	895	697	746	833	982	903	764	1,036	עיריות ומועצות מקומיות
1,778	1,523	1,496	1,521	1,297	1,383	1,221	1,145	1,101	1,077	1,053	1,125	מועצות אזוריות
3,182	3,077	3,749	3,767	3,664	3,417	3,256	3,306	2,684	2,479	2,357	2,282	מקבלות מענק איזון ^ב
1,919	1,666	1,704	1,758	1,695	1,571	1,447	1,432	1,343	1,218	1,189	1,312	נטולות מענק איזון ^ב
2,701	2,595	3,044	2,960	2,275	2,782	2,480	2,313	1,842	1,999	1,894	1,630	אשכול כלכלי-חברתי ^ג 1-3
1,311	1,048	1,006	1,123	1,045	801	823	927	848	871	782	1,055	אשכול כלכלי-חברתי ^ג 4-5
1,892	1,717	1,741	1,958	1,521	1,819	1,587	1,515	1,434	1,220	1,357	1,463	אשכול כלכלי-חברתי ^ג 6-7
2,812	2,550	2,986	2,914	2,812	2,575	2,387	2,457	1,956	1,819	1,734	1,663	אשכול כלכלי-חברתי ^ג 8-10
2,502	2,335	2,430	2,223	2,006	2,377	2,064	1,680	1,691	1,762	1,626	1,396	אשכול פריפריאלי ^ד 1-3
2,646	2,300	2,697	2,815	2,495	2,460	2,210	2,217	1,910	1,879	1,653	1,856	אשכול פריפריאלי ^ד 4-5
1,686	1,577	1,559	1,512	1,441	1,344	1,230	1,289	1,121	1,014	1,023	1,161	אשכול פריפריאלי ^ד 6-7
1,918	1,747	1,673	1,996	1,624	1,839	1,758	1,430	1,473	1,258	1,389	1,234	אשכול פריפריאלי ^ד 8-10
2,255	1,903	2,153	1,659	1,664	1,801	1,565	1,519	1,312	1,552	1,490	1,136	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
2,708	2,503	2,780	3,014	2,658	2,942	2,404	2,391	1,864	1,687	1,698	1,902	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
2,179	1,866	1,972	2,004	1,745	1,774	1,833	1,795	1,523	1,553	1,482	1,348	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
1,706	1,504	1,491	1,433	1,412	1,272	1,358	1,170	1,345	1,084	1,178	1,160	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
1,744	1,563	1,686	1,568	1,418	1,285	1,090	1,127	1,077	1,226	1,020	1,089	

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 28: רגרסיות חתך-רוחב^א

המשתנה המוסבר: סך ההכנסה לתושב בתקציב בלתי-רגיל (במונחים לוגרתיים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
0.00507 (0.197)	-0.0617 (0.173)	0.0225 (0.172)	-0.151 (0.203)	-0.189 (0.183)	0.275 (0.198)	0.122 (0.207)	-0.131 (0.193)	0.0471 (0.199)	-0.107 (0.193)	-0.101 (0.199)	-0.00397 (0.180)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^א
0.147 (0.220)	0.0965 (0.192)	0.324* (0.192)	-0.0406 (0.227)	0.0442 (0.206)	0.385* (0.226)	0.273 (0.234)	0.0878 (0.220)	0.165 (0.224)	0.0960 (0.220)	0.158 (0.226)	0.0871 (0.205)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^א
0.216 (0.234)	0.185 (0.204)	0.499** (0.204)	0.0450 (0.241)	0.107 (0.218)	0.589** (0.238)	0.422* (0.246)	0.204 (0.231)	0.235 (0.241)	0.437* (0.236)	0.229 (0.243)	0.152 (0.221)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10
0.315*** (0.118)	-0.171* (0.103)	-0.297*** (0.102)	-0.0987 (0.121)	-0.187* (0.109)	-0.298** (0.119)	-0.304** (0.124)	0.366*** (0.115)	-0.302** (0.123)	0.469*** (0.119)	-0.223* (0.123)	0.321*** (0.111)	אשכול פריראלי 4-5 ^א
-0.349** (0.144)	-0.343*** (0.126)	-0.542*** (0.125)	-0.220 (0.148)	-0.337** (0.134)	-0.348** (0.147)	-0.294* (0.152)	0.453*** (0.141)	-0.276* (0.152)	0.717*** (0.148)	-0.285* (0.152)	0.476*** (0.138)	אשכול פריראלי 6-7 ^א
-0.140 (0.194)	-0.180 (0.170)	-0.276 (0.169)	-0.100 (0.200)	0.0201 (0.180)	-0.117 (0.198)	-0.0850 (0.204)	-0.271 (0.190)	-0.169 (0.202)	0.538*** (0.197)	0.0114 (0.202)	-0.346* (0.184)	אשכול פריראלי 8-10 ^א
0.000155 (0.0119)	0.0259** (0.0105)	0.0111 (0.0104)	-0.00148 (0.0124)	0.00693 (0.0112)	0.0234* (0.0122)	0.0337*** (0.0126)	0.0184 (0.0118)	0.0204 (0.0125)	0.0294** (0.0123)	0.0194 (0.0127)	0.0186 (0.0116)	שיעור גילאי 0-19
-0.0164 (0.0210)	0.0206 (0.0183)	0.00917 (0.0180)	-0.0268 (0.0216)	-0.0252 (0.0192)	0.00884 (0.0211)	0.0423* (0.0224)	0.0454** (0.0207)	0.0313 (0.0211)	0.0508** (0.0202)	0.0125 (0.0203)	0.00950 (0.0184)	שיעור גילאי +65
0.0820 (0.134)	-0.151 (0.117)	-0.106 (0.116)	-0.107 (0.137)	-0.214* (0.124)	-0.188 (0.135)	-0.244* (0.141)	0.0283 (0.131)	-0.147 (0.139)	0.0603 (0.136)	-0.105 (0.140)	-0.262** (0.127)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.225* (0.132)	-0.338*** (0.115)	-0.408*** (0.114)	-0.401*** (0.135)	-0.361*** (0.121)	-0.434*** (0.132)	-0.309** (0.138)	-0.268** (0.129)	-0.189 (0.137)	-0.202 (0.134)	-0.266* (0.138)	0.356*** (0.125)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.115 (0.145)	-0.179 (0.127)	-0.180 (0.126)	-0.158 (0.149)	-0.237* (0.134)	-0.291** (0.146)	-0.358** (0.153)	-0.193 (0.142)	-0.234 (0.152)	0.121 (0.148)	-0.236 (0.152)	-0.182 (0.138)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
0.617*** (0.190)	0.821*** (0.164)	0.741*** (0.162)	0.828*** (0.189)	0.800*** (0.169)	0.723*** (0.184)	0.620*** (0.192)	0.420*** (0.179)	0.491*** (0.181)	0.500*** (0.183)	0.644*** (0.189)	0.372** (0.172)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
0.298 (0.296)	0.172 (0.255)	0.773*** (0.251)	0.324 (0.293)	0.484* (0.260)	0.531* (0.286)	0.163 (0.293)	0.379 (0.272)	0.120 (0.282)	0.156 (0.273)	0.0990 (0.280)	0.0904 (0.254)	רשויות יהודיות חרדיות
0.254* (0.137)	0.294** (0.119)	0.499*** (0.118)	0.490*** (0.139)	0.642*** (0.125)	0.465*** (0.135)	0.513*** (0.138)	0.615*** (0.128)	0.652*** (0.137)	0.632*** (0.134)	0.483*** (0.138)	0.442*** (0.125)	מועצות אזוריות
7.212*** (0.598)	5.706*** (0.531)	6.333*** (0.526)	7.162*** (0.637)	6.748*** (0.581)	5.619*** (0.632)	5.040*** (0.669)	5.835*** (0.634)	5.678*** (0.657)	5.180*** (0.650)	5.689*** (0.673)	6.209*** (0.621)	קבוע
223	223	223	223	223	223	223	223	223	223	223	223	מספר תצפיות
0.256	0.392	0.511	0.313	0.419	0.418	0.343	0.329	0.312	0.355	0.281	0.240	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריראלי 2015.

לוח 29: הכנסות עצמיות לתושב, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
4,294	4,195	4,171	4,081	3,997	3,880	3,797	3,731	3,411	3,395	3,205	3,055	כל הרשויות
5,451	5,331	5,299	5,204	5,078	4,946	4,797	4,695	4,059	4,253	4,032	3,815	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
2,082	2,044	2,031	1,926	1,906	1,837	1,796	1,850	1,713	1,680	1,599	1,463	רשויות יהודיות חרדי ^א
1,613	1,562	1,553	1,482	1,496	1,412	1,494	1,504	2,039	1,462	1,339	1,354	רשויות מיעוטים
3,505	3,412	3,386	3,293	3,240	3,158	3,134	3,076	2,927	2,916	2,715	2,606	עיריות ומועצות מקומיות
7,108	6,985	6,965	6,888	6,693	6,453	6,159	6,066	5,134	5,102	4,951	4,653	מועצות אזוריות
3,197	3,110	3,105	3,020	3,006	2,880	2,847	2,829	2,672	2,687	2,534	2,410	מקבלות מענק איזון ^ב
8,310	8,166	8,071	7,964	7,624	7,541	7,273	7,032	6,114	5,985	5,661	5,412	נטולות מענק איזון ^ב
1,876	1,814	1,807	1,716	1,725	1,626	1,654	1,672	1,518	1,552	1,464	1,449	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ^ג
3,898	3,811	3,720	3,596	3,579	3,418	3,395	3,299	3,084	3,082	2,979	2,778	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ג
6,412	6,313	6,295	6,227	5,980	5,848	5,578	5,514	4,830	4,674	4,502	4,162	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ג
5,526	5,363	5,378	5,302	5,213	5,140	5,065	4,909	4,690	4,759	4,310	4,258	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ג
5,168	5,049	5,048	5,041	4,941	4,742	4,552	4,495	3,711	3,698	3,579	3,280	אשכול פריפריאלי 1-3 ^ד
3,359	3,269	3,221	3,114	3,025	2,929	2,903	2,841	2,743	2,711	2,554	2,442	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
4,180	4,107	4,099	3,950	3,844	3,782	3,779	3,757	3,523	3,588	3,237	3,227	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
5,295	5,171	5,133	4,996	5,006	4,934	4,797	4,616	4,601	4,486	4,295	4,147	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
5,979	5,818	5,717	5,695	5,516	5,426	5,165	5,039	4,160	4,240	3,948	3,679	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
3,269	3,197	3,285	3,188	3,150	2,990	3,019	3,007	2,726	2,767	2,624	2,586	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
3,494	3,448	3,436	3,280	3,217	3,119	3,114	3,054	3,054	2,922	2,768	2,649	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
4,208	4,102	4,046	3,957	3,909	3,785	3,713	3,655	3,565	3,510	3,350	3,194	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 30: רגרסיות חתך-רוחב^א
המשתנה המוסבר: הכנסות עצמיות לתושב (במונחים לוגרתיים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
-0.151 (0.102)	-0.161 (0.102)	-0.183* (0.104)	-0.171* (0.103)	-0.210** (0.105)	-0.142 (0.0994)	-0.0418 (0.100)	-0.113 (0.0994)	0.00452 (0.101)	-0.128 (0.0894)	-0.126 (0.0916)	-0.144 (0.0946)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^א
-0.0223 (0.113)	-0.00269 (0.113)	-0.00115 (0.116)	0.0243 (0.116)	-0.0329 (0.119)	0.0395 (0.113)	0.148 (0.113)	0.0569 (0.114)	0.224* (0.114)	0.0409 (0.102)	0.0450 (0.105)	0.0310 (0.108)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^ב
0.00177 (0.121)	0.000301 (0.120)	0.0142 (0.123)	0.0683 (0.122)	0.0148 (0.125)	0.0866 (0.120)	0.215* (0.119)	0.115 (0.120)	0.263** (0.122)	0.0990 (0.109)	0.0682 (0.112)	0.0940 (0.117)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10
-0.0445 (0.0613)	-0.0441 (0.0614)	-0.0681 (0.0623)	-0.0762 (0.0619)	-0.0795 (0.0629)	-0.0979 (0.0601)	-0.102* (0.0603)	-0.0916 (0.0599)	-0.0531 (0.0627)	-0.0184 (0.0557)	-0.0550 (0.0571)	-0.0554 (0.0591)	אשכול פריריאלי 4 ^א
-0.0352 (0.0750)	-0.00654 (0.0751)	-0.0349 (0.0762)	-0.0774 (0.0759)	-0.0719 (0.0772)	-0.0609 (0.0739)	-0.0485 (0.0740)	-0.00798 (0.0734)	0.0138 (0.0774)	0.0678 (0.0688)	0.00626 (0.0704)	0.0415 (0.0729)	אשכול פריריאלי 6-7 ^ב
0.0705 (0.101)	0.0941 (0.101)	0.0774 (0.103)	0.0524 (0.102)	0.0853 (0.104)	0.0921 (0.0999)	0.0593 (0.0997)	0.0501 (0.0990)	0.129 (0.103)	0.147 (0.0917)	0.149 (0.0940)	0.157 (0.0976)	אשכול פריריאלי 8-10 ^ב
0.0144** (0.00619)	-0.0156** (0.00623)	0.0169*** (0.00628)	0.0171*** (0.00632)	0.0242*** (0.00645)	0.0215*** (0.00612)	0.0166*** (0.00609)	0.0243*** (0.00611)	0.0310*** (0.00630)	0.0332*** (0.00566)	0.0303*** (0.00583)	0.0306*** (0.00610)	שיעור גילאי 0-19
0.0237** (0.0109)	0.0231** (0.0109)	0.0178 (0.0109)	0.0157 (0.0110)	0.00313 (0.0110)	0.00454 (0.0106)	0.0100 (0.0108)	0.000644 (0.0107)	-0.000747 (0.0107)	-0.00265 (0.00932)	-0.0101 (0.00934)	-0.00791 (0.00968)	שיעור גילאי +65
0.257*** (0.0693)	-0.236*** (0.0693)	-0.236*** (0.0704)	-0.224*** (0.0699)	-0.242*** (0.0709)	-0.269*** (0.0675)	-0.229*** (0.0683)	-0.199*** (0.0679)	-0.147** (0.0706)	-0.163** (0.0628)	-0.142** (0.0644)	-0.130* (0.0668)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
0.333*** (0.0684)	-0.305*** (0.0684)	-0.315*** (0.0695)	-0.332*** (0.0690)	-0.343*** (0.0700)	-0.343*** (0.0667)	-0.276*** (0.0675)	-0.269*** (0.0671)	-0.183*** (0.0701)	-0.253*** (0.0623)	-0.223*** (0.0640)	-0.212*** (0.0662)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
0.277*** (0.0751)	-0.275*** (0.0753)	-0.280*** (0.0765)	-0.274*** (0.0761)	-0.284*** (0.0772)	-0.299*** (0.0737)	-0.252*** (0.0744)	-0.232*** (0.0739)	-0.156** (0.0775)	-0.211*** (0.0688)	-0.155** (0.0706)	-0.147** (0.0730)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
0.836*** (0.0974)	0.813*** (0.0958)	0.836*** (0.0966)	0.826*** (0.0949)	0.827*** (0.0955)	0.827*** (0.0910)	0.661*** (0.0917)	0.643*** (0.0912)	0.406*** (0.0904)	0.481*** (0.0833)	0.584*** (0.0858)	0.514*** (0.0889)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
0.506*** (0.153)	0.514*** (0.151)	0.516*** (0.152)	0.496*** (0.149)	0.543*** (0.150)	0.559*** (0.144)	0.409*** (0.142)	0.459*** (0.141)	0.455*** (0.144)	0.372*** (0.127)	0.373*** (0.130)	0.274** (0.135)	רשויות יהודיות חרדיות
0.358*** (0.0709)	0.355*** (0.0705)	0.354*** (0.0715)	0.336*** (0.0707)	0.354*** (0.0717)	0.315*** (0.0679)	0.269*** (0.0669)	0.277*** (0.0664)	0.345*** (0.0700)	0.346*** (0.0624)	0.346*** (0.0639)	0.351*** (0.0660)	מועצות אזוריות
8.018*** (0.310)	8.046*** (0.315)	8.154*** (0.319)	8.161*** (0.325)	8.568*** (0.334)	8.388*** (0.317)	8.183*** (0.324)	8.593*** (0.327)	8.779*** (0.333)	8.968*** (0.300)	8.782*** (0.310)	8.787*** (0.327)	קבוע
225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	מספר תצפיות
0.739	0.740	0.735	0.739	0.731	0.760	0.727	0.721	0.723	0.760	0.751	0.729	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***, מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- ב. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול פריריאלי 2015.

לוח 31: הכנסות לתושב מארנונה, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
2,738	2,668	2,577	2,504	2,389	2,344	2,236	2,154	1,883	1,884	1,741	1,649	כל הרשויות
3,607	3,517	3,386	3,315	3,146	3,088	2,940	2,841	2,306	2,500	2,313	2,189	רשויות יהודיות לא-חרדי ¹
898	903	865	840	805	809	819	838	728	708	700	642	רשויות יהודיות חרדי ¹
709	682	690	606	621	603	588	538	972	469	420	407	רשויות מיעוטים
2,100	2,047	2,006	1,910	1,865	1,819	1,756	1,677	1,554	1,534	1,415	1,348	עיריות ומועצות מקומיות
5,037	4,908	4,637	4,648	4,279	4,235	3,968	3,876	3,074	3,147	2,918	2,739	מועצות אזוריות
1,793	1,742	1,709	1,644	1,578	1,542	1,462	1,407	1,290	1,291	1,197	1,161	מקבלות מענק איזון ²
6,053	5,916	5,624	5,522	5,234	5,158	4,956	4,777	3,966	3,965	3,649	3,364	נטולות מענק איזון ³
856	824	834	752	751	724	733	675	573	571	532	506	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ²
2,426	2,387	2,290	2,238	2,130	2,031	1,956	1,826	1,707	1,687	1,610	1,528	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ²
4,539	4,403	4,175	4,137	3,890	3,875	3,594	3,547	2,875	2,917	2,646	2,467	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ²
3,428	3,354	3,301	3,175	3,059	3,010	2,923	2,816	2,646	2,622	2,422	2,341	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ²
3,554	3,448	3,232	3,219	2,999	2,962	2,811	2,723	2,092	2,146	1,930	1,805	אשכול פריפריאלי 1-3 ¹
1,885	1,839	1,807	1,722	1,663	1,628	1,543	1,477	1,390	1,379	1,288	1,216	אשכול פריפריאלי 4-5 ¹
2,624	2,571	2,523	2,418	2,337	2,270	2,174	2,116	1,951	1,925	1,800	1,742	אשכול פריפריאלי 6-7 ¹
3,478	3,396	3,366	3,235	3,151	3,091	3,006	2,850	2,737	2,687	2,531	2,411	אשכול פריפריאלי 8-10 ¹
4,061	3,925	3,701	3,636	3,444	3,424	3,285	3,107	2,392	2,469	2,228	2,050	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
1,763	1,715	1,707	1,678	1,556	1,500	1,450	1,422	1,278	1,303	1,212	1,184	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
2,199	2,176	2,099	1,991	1,908	1,867	1,738	1,729	1,610	1,573	1,478	1,428	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
2,746	2,679	2,635	2,550	2,484	2,420	2,316	2,216	2,129	2,071	1,935	1,838	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

**לוח 32: רגרסיות חתך-רוחב^א
המשתנה המוסבר: הכנסות לתושב מארנונה (במונחים לוגרתיים)**

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
-0.0221 (0.120)	-0.0252 (0.122)	-0.0831 (0.126)	-0.0983 (0.124)	-0.0908 (0.124)	-0.0830 (0.124)	-0.0746 (0.129)	-0.0635 (0.135)	0.0598 (0.133)	-0.0182 (0.124)	-0.0184 (0.126)	0.0336 (0.127)	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ב
0.123 (0.134)	0.128 (0.136)	0.0628 (0.141)	0.0559 (0.139)	0.0552 (0.140)	0.0828 (0.141)	0.106 (0.145)	0.120 (0.154)	0.247 (0.150)	0.166 (0.141)	0.149 (0.143)	0.207 (0.145)	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ב
0.129 (0.143)	0.133 (0.145)	0.0780 (0.150)	0.0681 (0.147)	0.0558 (0.148)	0.0750 (0.149)	0.129 (0.154)	0.129 (0.163)	0.254 (0.162)	0.151 (0.152)	0.139 (0.155)	0.216 (0.157)	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ב
-0.0946 (0.0740)	-0.0793 (0.0750)	-0.0366 (0.0769)	-0.0656 (0.0760)	-0.0378 (0.0756)	-0.0297 (0.0763)	-0.0545 (0.0790)	-0.0345 (0.0831)	-0.0188 (0.0836)	-0.0139 (0.0782)	-0.00586 (0.0795)	-0.0360 (0.0804)	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
-0.0229 (0.0895)	0.0131 (0.0907)	0.0355 (0.0931)	-0.00153 (0.0921)	0.0537 (0.0917)	0.0683 (0.0928)	0.0368 (0.0958)	0.0621 (0.101)	0.0717 (0.102)	0.0726 (0.0957)	0.0834 (0.0971)	0.0473 (0.0981)	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
0.117 (0.119)	0.131 (0.121)	0.182 (0.124)	0.159 (0.123)	0.196 (0.122)	0.229* (0.124)	0.182 (0.128)	0.180 (0.134)	0.230* (0.135)	0.239* (0.126)	0.248* (0.128)	0.204 (0.130)	אשכול פריפריאלי 8- 10 ^ד
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	שיעור גילאי 0- 19
0.0285*** (0.00740)	0.0316*** (0.00754)	0.0374*** (0.00767)	0.0390*** (0.00768)	0.0432*** (0.00767)	0.0433*** (0.00769)	0.0343*** (0.00791)	0.0414*** (0.00837)	0.0502*** (0.00843)	0.0458*** (0.00800)	0.0438*** (0.00818)	0.0404*** (0.00831)	שיעור גילאי +65
0.00881 (0.0131)	0.00673 (0.0133)	-0.00314 (0.0135)	-0.00569 (0.0136)	-0.0142 (0.0134)	-0.0176 (0.0135)	-0.00582 (0.0144)	-0.0158 (0.0150)	-0.0175 (0.0145)	-0.0164 (0.0133)	-0.0155 (0.0133)	-0.00936 (0.0134)	רבעון שני של גודל האנלוגייה
-0.160* (0.0844)	-0.159* (0.0855)	-0.165* (0.0877)	-0.183** (0.0865)	-0.230*** (0.0860)	-0.261*** (0.0866)	-0.237*** (0.0901)	-0.205** (0.0948)	-0.140 (0.0950)	-0.137 (0.0889)	-0.118 (0.0904)	-0.101 (0.0915)	רבעון שלישי של גודל האנלוגייה
-0.222*** (0.0823)	-0.216** (0.0834)	-0.269*** (0.0856)	-0.271*** (0.0844)	-0.295*** (0.0839)	-0.318*** (0.0845)	-0.324*** (0.0880)	-0.297*** (0.0926)	-0.225** (0.0933)	-0.264*** (0.0873)	-0.248*** (0.0889)	-0.244*** (0.0898)	רבעון עליון של גודל האנלוגייה
-0.123 (0.0902)	-0.121 (0.0914)	-0.136 (0.0939)	-0.138 (0.0929)	-0.164* (0.0922)	-0.173* (0.0931)	-0.177* (0.0968)	-0.175* (0.102)	-0.0492 (0.103)	-0.106 (0.0963)	-0.0768 (0.0980)	-0.0725 (0.0990)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
1.004*** (0.115)	0.979*** (0.115)	0.997*** (0.117)	1.055*** (0.114)	0.985*** (0.112)	0.962*** (0.113)	0.935*** (0.118)	0.961*** (0.124)	0.729*** (0.119)	0.877*** (0.115)	0.937*** (0.118)	0.907*** (0.119)	רשויות יהודיות חרדיות
0.573*** (0.206)	0.641*** (0.206)	0.619*** (0.210)	0.698*** (0.205)	0.633*** (0.202)	0.674*** (0.205)	0.575*** (0.211)	0.769*** (0.221)	0.725*** (0.216)	0.664*** (0.201)	0.739*** (0.204)	0.694*** (0.207)	מועצות אזוריות
0.359*** (0.0846)	0.377*** (0.0852)	0.404*** (0.0875)	0.423*** (0.0860)	0.388*** (0.0855)	0.407*** (0.0858)	0.331*** (0.0872)	0.330*** (0.0916)	0.468*** (0.0932)	0.433*** (0.0877)	0.434*** (0.0889)	0.417*** (0.0897)	קבוע
7.808*** (0.374)	7.911*** (0.385)	8.220*** (0.394)	8.238*** (0.398)	8.505*** (0.402)	8.508*** (0.402)	8.081*** (0.426)	8.324*** (0.454)	8.555*** (0.451)	8.372*** (0.429)	8.152*** (0.440)	7.934*** (0.450)	מספר תצפיות
215	215	215	215	215	215	215	215	215	215	215	215	מקדם ההסבר (R ²)
0.767	0.769	0.759	0.780	0.775	0.776	0.751	0.750	0.772	0.794	0.793	0.789	

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors).
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 33: הכנסות לתושב מארנונה אחרת, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
1,325	1,344	1,317	1,265	1,197	1,190	1,115	1,071	1,023	1,038	953	924	כל הרשויות
1,641	1,666	1,628	1,576	1,487	1,483	1,395	1,338	1,285	1,298	1,197	1,160	רשויות יהודיות לא-חרדי ¹
631	649	626	604	580	577	583	579	570	542	497	492	רשויות יהודיות חרדי ¹
236	232	246	192	197	177	140	137	107	133	103	102	רשויות מיעוטים
1,211	1,234	1,206	1,151	1,099	1,095	1,027	991	941	945	859	828	עיריות ומועצות מקומיות
1,762	1,764	1,743	1,702	1,575	1,556	1,452	1,375	1,338	1,392	1,313	1,292	מועצות אזוריות
947	966	950	905	846	828	774	747	699	714	681	666	מקבלות מענק איזון ²
2,356	2,373	2,318	2,247	2,155	2,177	2,046	1,953	1,906	1,919	1,696	1,629	נטולות מענק איזון ³
472	575	570	492	461	463	460	418	377	351	381	363	אשכול כלכלי-חברתי ¹
1,220	1,233	1,194	1,138	1,072	1,039	939	924	836	848	811	797	אשכול כלכלי-חברתי ²
1,816	1,824	1,751	1,731	1,642	1,598	1,499	1,414	1,413	1,483	1,319	1,241	אשכול כלכלי-חברתי ³
1,547	1,530	1,535	1,479	1,403	1,440	1,362	1,320	1,270	1,270	1,136	1,124	אשכול כלכלי-חברתי ⁴
1,158	1,272	1,235	1,153	1,113	1,102	1,073	1,061	1,031	1,062	912	897	אשכול פריפריאלי ¹
1,258	1,278	1,221	1,203	1,114	1,118	1,003	959	904	922	868	850	אשכול פריפריאלי ²
1,258	1,222	1,205	1,157	1,092	1,055	995	942	896	901	864	821	אשכול פריפריאלי ³
1,795	1,742	1,784	1,698	1,632	1,644	1,569	1,489	1,430	1,427	1,311	1,256	אשכול פריפריאלי ⁴
1,124	1,234	1,197	1,119	1,067	1,075	1,065	1,006	1,008	1,081	956	945	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
778	748	747	723	690	605	581	552	506	519	565	488	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
1,445	1,482	1,408	1,356	1,255	1,295	1,117	1,112	1,038	1,035	971	965	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
1,673	1,632	1,640	1,593	1,523	1,505	1,440	1,365	1,300	1,286	1,145	1,110	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 34: רגרסיות חתך-רוחב^א

המשתנה המוסבר: הכנסות לתושב מארנונה אחרת (במונחים לוגרתיים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
-0.309 (0.344)	-0.350 (0.347)	-0.496 (0.354)	-0.460 (0.352)	-0.157 (0.374)	-0.388 (0.357)	-0.533 (0.345)	-0.441 (0.367)	-0.423 (0.348)	-0.304 (0.354)	-0.416 (0.415)	-0.332 (0.407)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5
-0.101 (0.400)	-0.170 (0.404)	-0.270 (0.414)	-0.178 (0.412)	0.0481 (0.443)	-0.302 (0.426)	-0.343 (0.407)	-0.242 (0.436)	-0.176 (0.418)	-0.115 (0.425)	-0.112 (0.498)	0.00287 (0.486)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7
-0.543 (0.409)	-0.594 (0.412)	-0.625 (0.422)	-0.557 (0.420)	-0.324 (0.450)	-0.650 (0.435)	-0.697* (0.416)	-0.533 (0.446)	-0.476 (0.431)	-0.417 (0.440)	-0.523 (0.516)	-0.269 (0.506)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10
-0.417* (0.213)	-0.403* (0.214)	-0.367* (0.216)	-0.387* (0.216)	-0.408* (0.230)	-0.234 (0.222)	-0.352 (0.214)	-0.355 (0.227)	-0.393* (0.219)	-0.276 (0.223)	-0.434 (0.263)	-0.353 (0.260)	אשכול פריריאלי 4- 5
-0.202 (0.242)	-0.216 (0.244)	-0.201 (0.247)	-0.243 (0.246)	-0.217 (0.262)	-0.0458 (0.255)	-0.128 (0.243)	-0.178 (0.257)	-0.197 (0.251)	-0.140 (0.257)	-0.186 (0.301)	-0.280 (0.298)	אשכול פריריאלי 6- 7
-0.0115 (0.318)	-0.0690 (0.319)	-0.00731 (0.323)	-0.0500 (0.322)	-0.0105 (0.342)	0.178 (0.334)	0.0334 (0.318)	-0.0668 (0.337)	-0.0297 (0.323)	0.0808 (0.330)	-0.0419 (0.389)	-0.0762 (0.385)	אשכול פריריאלי 8- 10
0.0496** (0.0229)	0.0517** (0.0229)	0.0575** (0.0231)	0.0579** (0.0237)	0.0624** (0.0254)	0.0900*** (0.0243)	0.0702*** (0.0216)	0.0691*** (0.0232)	0.0535** (0.0239)	0.0642** (0.0246)	-0.0448 (0.0286)	-0.0399 (0.0281)	שיעור גילאי 0-19
0.0221 (0.0358)	0.0233 (0.0355)	0.00871 (0.0360)	0.0101 (0.0373)	0.00891 (0.0394)	-0.0287 (0.0381)	-0.000587 (0.0364)	-0.00575 (0.0381)	0.0164 (0.0365)	0.000555 (0.0365)	0.0304 (0.0414)	0.0470 (0.0405)	שיעור גילאי 65+
-0.0666 (0.242)	-0.117 (0.243)	-0.0201 (0.245)	-0.0799 (0.244)	0.0975 (0.259)	-0.233 (0.250)	-0.157 (0.244)	-0.110 (0.260)	-0.152 (0.249)	-0.233 (0.255)	-0.0626 (0.302)	-0.0521 (0.301)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
0.242 (0.235)	0.249 (0.235)	0.226 (0.238)	0.170 (0.236)	0.216 (0.251)	0.0999 (0.242)	0.0708 (0.236)	0.120 (0.250)	0.135 (0.238)	0.0527 (0.244)	0.275 (0.289)	0.205 (0.285)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
0.538** (0.239)	0.505** (0.240)	0.497** (0.242)	0.465* (0.241)	0.535** (0.256)	0.401 (0.247)	0.396 (0.241)	0.377 (0.256)	0.413* (0.244)	0.326 (0.250)	0.422 (0.295)	0.308 (0.292)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
1.307*** (0.353)	1.333*** (0.349)	1.367*** (0.351)	1.435*** (0.346)	1.217*** (0.363)	1.373*** (0.348)	1.520*** (0.340)	1.640*** (0.360)	1.666*** (0.348)	1.382*** (0.357)	1.662*** (0.425)	1.555*** (0.422)	רשויות יהודיות לא- חרדיות
0.907 (0.638)	1.051* (0.626)	0.889 (0.625)	1.097* (0.614)	1.105* (0.641)	1.522** (0.622)	1.250** (0.583)	1.465** (0.615)	1.272** (0.574)	1.035* (0.581)	0.900 (0.681)	1.040 (0.671)	רשויות יהודיות חרדיות
0.617*** (0.216)	0.589*** (0.216)	0.561** (0.218)	0.575*** (0.217)	0.587** (0.231)	0.706*** (0.223)	0.587*** (0.207)	0.446** (0.220)	0.487** (0.218)	0.558** (0.222)	0.320 (0.261)	0.334 (0.258)	מועצות אזוריות
7.303*** (1.105)	7.427*** (1.117)	7.809*** (1.137)	7.699*** (1.177)	7.711*** (1.275)	9.110*** (1.215)	8.161*** (1.113)	7.975*** (1.204)	7.095*** (1.217)	7.795*** (1.252)	6.574*** (1.462)	6.218*** (1.436)	קבוע
115	115	115	115	115	115	115	115	115	115	115	115	מספר תצפיות
0.606	0.609	0.587	0.622	0.604	0.645	0.661	0.647	0.680	0.651	0.590	0.592	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors).
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריריאלי 2015.

לוח 35: מענק האיזון לתושב, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
798	784	745	765	784	786	747	698	820	811	868	852	כל הרשויות
569	564	554	561	581	591	574	550	653	638	681	690	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
1,203	1,115	1,079	1,282	1,167	1,229	1,143	1,058	1,152	1,179	1,449	1,447	רשויות יהודיות חרדי ^א
1,244	1,219	1,116	1,145	1,174	1,156	1,074	974	1,126	1,132	1,198	1,126	רשויות מיעוטים
802	783	736	750	757	759	701	649	769	767	823	794	עיריות ומועצות מקומיות
785	787	779	819	882	888	920	876	1,009	974	1,038	1,067	מועצות אזוריות
1,014	996	945	969	993	996	943	878	1,028	1,015	1,080	1,056	מקבלות מענק איזון ^ב
-	0	3	12	11	11	24	31	54	56	85	99	נטולות מענק איזון ^ב
1,162	1,122	1,038	1,087	1,090	1,100	1,021	923	1,094	1,088	1,166	1,121	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ^ג
985	978	959	984	1,000	991	944	923	1,063	1,085	1,137	1,134	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ג
657	658	627	625	668	659	657	613	713	681	734	729	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ג
201	199	198	197	211	231	214	202	261	241	280	280	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ג
1,248	1,248	1,187	1,214	1,235	1,230	1,163	1,093	1,293	1,309	1,389	1,355	אשכול פריפריאלי 1-3 ^ד
816	781	732	750	759	764	716	672	793	765	825	813	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
498	491	476	495	535	546	542	489	557	539	578	562	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
82	79	87	99	108	110	111	103	120	119	141	155	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
1,288	1,277	1,204	1,236	1,251	1,237	1,147	1,072	1,261	1,261	1,377	1,327	רבעון אוכלוסייה ראשון
895	889	864	910	941	958	935	841	1,000	1,004	1,074	1,067	רבעון אוכלוסייה שני
678	662	618	631	653	659	624	597	708	684	722	722	רבעון אוכלוסייה שלישי
354	331	317	311	320	324	316	306	346	330	340	332	רבעון אוכלוסייה רביעי

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

**לוח 36: רגרסיות חתך-רוחב^א
המשתנה המוסבר: מענק איזון לתושב (בשקלים)**

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
116.6 (142.2)	132.0 (138.6)	161.3 (133.6)	191.6 (138.9)	216.1 (138.3)	194.0 (137.2)	129.3 (125.6)	146.2 (118.0)	29.74 (128.4)	130.8 (126.4)	160.1 (136.6)	150.6 (134.6)	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ג
-99.29 (159.7)	-89.68 (155.3)	-91.00 (150.3)	-96.09 (156.6)	-60.29 (157.3)	-95.69 (157.6)	-153.0 (143.8)	-179.9 (136.2)	-316.5** (146.6)	-266.7* (145.3)	-241.6 (157.5)	-260.2* (155.2)	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ג
-451.2*** (170.7)	-440.4*** (165.3)	-425.3*** (159.8)	-422.8** (165.8)	-412.5** (166.1)	-415.3** (166.5)	-479.0*** (150.9)	-468.2*** (143.4)	-638.5*** (157.6)	-561.6*** (156.6)	-535.3*** (170.1)	-533.9*** (168.3)	אשכול כלכלי- חברתי 8-10
-210.7** (87.95)	-235.5*** (85.48)	-230.5*** (82.03)	-223.6*** (85.25)	-221.9*** (84.90)	-221.9*** (84.82)	-208.4*** (77.63)	-190.9*** (73.00)	-251.6*** (81.57)	-276.0*** (80.53)	-274.7*** (87.16)	-267.0*** (86.14)	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
-396.2*** (109.4)	-398.2*** (106.4)	-383.4*** (102.1)	-384.8*** (106.2)	-342.8*** (105.9)	-356.1*** (106.1)	-292.6*** (96.71)	-306.0*** (90.88)	-404.6*** (102.4)	-438.2*** (101.2)	-483.1*** (109.5)	-498.9*** (108.1)	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
-424.2*** (142.6)	-422.8*** (138.5)	-389.3*** (133.1)	-346.4** (138.3)	-323.1** (138.0)	-334.7** (138.7)	-296.0** (126.0)	-306.2** (118.6)	-427.2*** (132.6)	-443.4*** (130.9)	-449.5*** (141.6)	-427.4*** (140.2)	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
-12.35 (9.075)	-16.00* (8.875)	-11.13 (8.440)	-5.960 (8.882)	-5.268 (8.860)	1.302 (8.777)	-5.112 (8.031)	-4.666 (7.562)	-1.085 (8.281)	3.421 (8.256)	4.018 (8.956)	9.476 (8.946)	שיעור גילאי 0-19
-40.72*** (15.57)	-43.95*** (15.04)	-42.70*** (14.31)	-40.48*** (15.07)	-39.72*** (14.84)	-33.96** (14.90)	-37.36*** (14.00)	-30.04** (13.07)	-24.19* (13.89)	-12.46 (13.45)	-10.86 (14.24)	-2.850 (14.10)	שיעור גילאי +65
-358.3*** (101.3)	-353.3*** (98.39)	-311.0*** (94.39)	-301.8*** (97.98)	-295.5*** (97.52)	-259.6*** (97.13)	-209.4** (89.51)	-218.1** (84.18)	-238.2** (93.75)	-216.4** (92.61)	-242.7** (100.3)	-210.1** (99.19)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-527.4*** (98.09)	-522.7*** (95.41)	-506.7*** (91.50)	-519.1*** (95.06)	-516.3*** (94.60)	-502.4*** (94.37)	-452.8*** (86.78)	-402.6*** (81.65)	-465.2*** (91.55)	-483.9*** (90.49)	-537.7*** (98.08)	-504.9*** (96.83)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-667.6*** (108.9)	-666.4*** (106.0)	-636.0*** (101.8)	-676.1*** (106.0)	-665.7*** (105.4)	-656.7*** (105.2)	-598.0*** (96.67)	-556.3*** (90.80)	-675.3*** (101.9)	-706.1*** (100.7)	-808.9*** (109.0)	-804.9*** (107.7)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
-139.1 (137.4)	-168.7 (131.2)	-66.34 (125.0)	-81.51 (128.2)	-150.4 (126.5)	-67.61 (126.2)	-67.15 (115.8)	-33.68 (109.0)	125.5 (116.1)	66.26 (118.9)	46.94 (129.2)	163.2 (127.9)	רשויות יהודיות לא-חברתיות
415.9* (234.8)	396.4* (225.4)	393.3* (214.3)	521.3** (220.0)	347.0 (216.5)	372.3* (217.1)	394.7*** (196.8)	411.0** (184.0)	423.9** (199.4)	460.8** (196.1)	729.5*** (211.6)	787.9*** (209.3)	רשויות יהודיות חברתיות
13.49 (103.0)	42.59 (99.55)	31.99 (95.45)	62.39 (98.78)	124.9 (98.40)	107.2 (97.44)	197.7** (87.30)	217.8*** (81.92)	196.5** (92.61)	166.6* (91.91)	189.3* (99.25)	212.9** (97.87)	מועצות אזוריות
2,420*** (453.4)	2,577*** (446.4)	2,224*** (427.4)	2,016*** (453.5)	2,000*** (456.9)	1,647*** (451.8)	1,833*** (425.9)	1,657*** (404.2)	1,694*** (435.8)	1,444*** (436.1)	1,501*** (474.8)	1,107** (477.2)	קבוע
224	224	224	224	224	224	224	224	224	224	224	224	מספר תצפיות
0.547	0.559	0.548	0.554	0.555	0.553	0.559	0.553	0.569	0.589	0.587	0.582	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה.

הערות:

- א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***, מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors).
- ב. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 37: העברות ממשלה לתושב למעט מענק איזון, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
2,780	2,650	2,547	2,465	2,326	2,080	2,056	2,041	2,030	1,969	1,897	1,794	כל הרשויות
2,776	2,713	2,632	2,549	2,384	2,161	2,134	2,094	2,061	2,056	1,990	1,843	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
2,497	2,224	2,207	2,095	2,103	1,992	2,109	2,226	1,644	1,637	1,350	1,386	רשויות יהודיות חרדי ^א
2,825	2,559	2,396	2,320	2,221	1,905	1,872	1,899	2,008	1,818	1,758	1,737	רשויות מיעוטים
2,452	2,295	2,174	2,095	1,977	1,738	1,714	1,717	1,734	1,635	1,565	1,499	עיריות ומועצות מקומיות
3,948	3,913	3,875	3,783	3,568	3,294	3,272	3,193	3,084	3,158	3,079	2,846	מועצות אזוריות
2,858	2,702	2,598	2,511	2,385	2,144	2,138	2,145	2,151	2,087	2,008	1,891	מקבלות מענק איזון ^ב
2,497	2,460	2,361	2,298	2,110	1,842	1,751	1,660	1,587	1,539	1,493	1,439	נטולות מענק איזון ^ב
2,838	2,574	2,449	2,363	2,272	1,943	1,949	1,981	2,011	1,822	1,749	1,707	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ^ג
3,049	2,931	2,774	2,656	2,569	2,439	2,390	2,391	2,342	2,302	2,240	2,087	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ג
3,042	3,010	2,947	2,884	2,681	2,430	2,389	2,371	2,327	2,353	2,255	2,091	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ג
2,064	1,994	1,929	1,865	1,681	1,445	1,424	1,327	1,338	1,336	1,291	1,228	אשכול כלכלי- חברתי 8-10 ^ג
3,425	3,323	3,178	3,123	3,007	2,679	2,683	2,700	2,630	2,601	2,524	2,358	אשכול פריפריאלי 1-3 ^ד
2,768	2,609	2,516	2,415	2,275	2,034	2,013	2,005	2,056	1,931	1,848	1,719	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
2,353	2,221	2,149	2,063	1,892	1,713	1,673	1,611	1,560	1,549	1,508	1,503	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
1,874	1,759	1,688	1,600	1,449	1,288	1,211	1,171	1,190	1,162	1,085	1,062	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
3,066	2,905	2,833	2,804	2,698	2,361	2,453	2,477	2,442	2,298	2,178	2,093	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
3,239	3,063	2,956	2,852	2,729	2,515	2,435	2,456	2,358	2,371	2,323	2,138	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
2,687	2,557	2,412	2,289	2,127	1,861	1,861	1,821	1,899	1,839	1,753	1,669	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
2,190	2,128	2,038	1,962	1,795	1,628	1,517	1,457	1,463	1,419	1,388	1,321	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 38: רגסיות חתך-רוחב^א

המשתנה המוסבר: העברות ממשלה לתושב למעט מענק איזון (במונחים לוגרתיים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
0.0217 (0.0913)	0.00880 (0.0943)	-0.00500 (0.0955)	-0.0412 (0.0968)	-0.0785 (0.0974)	0.0465 (0.101)	-0.00770 (0.102)	-0.00390 (0.107)	-0.0939 (0.110)	-0.0543 (0.106)	-0.00914 (0.107)	0.0691 (0.108)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5
-0.101 (0.102)	-0.102 (0.105)	-0.0965 (0.106)	-0.112 (0.108)	-0.213* (0.110)	-0.138 (0.115)	-0.188 (0.116)	-0.216* (0.122)	-0.279** (0.125)	-0.215* (0.120)	-0.159 (0.122)	-0.120 (0.123)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7
-0.266** (0.108)	-0.250** (0.111)	-0.243** (0.112)	-0.257** (0.114)	0.365*** (0.115)	0.357*** (0.121)	0.387*** (0.121)	0.456*** (0.128)	0.551*** (0.133)	0.491*** (0.129)	0.430*** (0.131)	-0.342** (0.132)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10
-0.0818 (0.0554)	-0.122** (0.0570)	-0.0966* (0.0574)	-0.116** (0.0582)	-0.125** (0.0586)	-0.0997 (0.0612)	-0.110* (0.0619)	-0.117* (0.0650)	-0.0794 (0.0689)	-0.113* (0.0663)	-0.131* (0.0672)	-0.114* (0.0679)	אשכול פריריאלי 4-5
0.186*** (0.0682)	0.242*** (0.0703)	0.218*** (0.0708)	0.241*** (0.0719)	0.271*** (0.0724)	0.231*** (0.0759)	0.260*** (0.0764)	0.287*** (0.0802)	0.243*** (0.0856)	0.278*** (0.0825)	0.296*** (0.0836)	-0.206** (0.0843)	אשכול פריריאלי 6-7
-0.143 (0.0909)	-0.237** (0.0936)	-0.209** (0.0944)	-0.239** (0.0957)	0.257*** (0.0964)	-0.210** (0.101)	-0.247** (0.102)	-0.247** (0.107)	-0.199* (0.113)	-0.239** (0.109)	0.310*** (0.110)	-0.239** (0.112)	אשכול פריריאלי 8-10
0.00109 (0.00567)	0.00139 (0.00587)	0.00210 (0.00586)	-0.00335 (0.00601)	-0.00671 (0.00606)	-0.00712 (0.00628)	-0.00721 (0.00635)	-0.00793 (0.00668)	-0.0108 (0.00692)	-0.00657 (0.00674)	0.000385 (0.00685)	-0.00185 (0.00699)	שיעור גילאי 0-19
-0.0128 (0.00980)	-0.00978 (0.0100)	-0.0133 (0.0100)	0.0224** (0.0103)	0.0242** (0.0102)	0.0276** (0.0107)	0.0277** (0.0111)	0.0271** (0.0116)	0.0262** (0.0116)	-0.0195* (0.0110)	-0.00750 (0.0109)	-0.0138 (0.0110)	שיעור גילאי +65
0.0498 (0.0632)	0.0666 (0.0651)	0.0418 (0.0655)	0.0451 (0.0663)	0.0274 (0.0667)	0.0797 (0.0695)	0.00912 (0.0708)	0.0355 (0.0743)	0.0380 (0.0784)	0.0634 (0.0755)	0.0863 (0.0765)	0.0784 (0.0774)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.0622 (0.0621)	-0.0398 (0.0640)	-0.0772 (0.0644)	-0.0810 (0.0653)	-0.132** (0.0657)	-0.131* (0.0685)	-0.176** (0.0696)	0.196*** (0.0732)	-0.133* (0.0776)	-0.113 (0.0748)	-0.111 (0.0759)	-0.0799 (0.0766)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.0505 (0.0684)	0.00476 (0.0705)	-0.0138 (0.0710)	0.00565 (0.0721)	-0.0518 (0.0725)	-0.0132 (0.0757)	-0.122 (0.0769)	-0.165** (0.0807)	-0.121 (0.0858)	-0.124 (0.0826)	-0.0907 (0.0838)	-0.0714 (0.0846)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
0.0267 (0.0872)	0.0723 (0.0883)	0.127 (0.0883)	0.125 (0.0884)	0.153* (0.0882)	0.130 (0.0920)	0.160* (0.0933)	0.173* (0.0981)	0.116 (0.0988)	0.175* (0.0987)	0.181* (0.100)	0.0706 (0.102)	רשויות יהודיות לא- חרדיות
-0.0974 (0.146)	-0.0892 (0.149)	-0.0611 (0.148)	-0.0252 (0.149)	0.00742 (0.148)	0.0991 (0.155)	0.133 (0.155)	0.184 (0.162)	-0.0967 (0.167)	-0.0122 (0.160)	-0.122 (0.161)	-0.110 (0.163)	רשויות יהודיות חרדיות
0.451*** (0.0646)	0.485*** (0.0661)	0.501*** (0.0665)	0.517*** (0.0671)	0.545*** (0.0675)	0.578*** (0.0699)	0.574*** (0.0691)	0.554*** (0.0725)	0.571*** (0.0776)	0.558*** (0.0751)	0.561*** (0.0759)	0.561*** (0.0765)	מועצות אזוריות
7.985*** (0.284)	7.859*** (0.297)	7.777*** (0.298)	8.040*** (0.308)	8.188*** (0.314)	8.013*** (0.324)	8.072*** (0.338)	8.108*** (0.358)	8.249*** (0.365)	7.947*** (0.357)	7.543*** (0.364)	7.587*** (0.374)	קבוע
218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	מספר תצפיות
0.461	0.464	0.469	0.472	0.507	0.521	0.526	0.523	0.478	0.501	0.506	0.465	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***; מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors).
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- המיון של רשויות לפי אשכול פריריאלי 2015.

לוח 39: הגירעון לתושב בתקציב רגיל, לפי מאפיינים סוציו-כלכליים (מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
29	-23	-72	-146	-44	-50	-58	-80	-170	-88	-123	-232	כל הרשויות
28	-32	-52	-128	-56	-56	-30	-56	-77	-36	-56	-157	רשויות יהודיות לא-חרדי ^א
-50	-232	-281	-174	-100	-118	-100	-1	-88	-126	-98	-103	רשויות יהודיות חרדי ^א
42	23	-94	-185	-10	-27	-116	-146	-386	-203	-278	-418	רשויות מעוטות
15	-38	-98	-195	-62	-66	-83	-103	-212	-116	-181	-284	עיריות ומועצות מקומיות
81	31	19	26	19	9	33	-1	-22	9	82	-49	מועצות אזוריות
7	-32	-95	-146	-49	-66	-84	-100	-215	-122	-165	-293	מקבלות מענק איזון ^ב
110	8	11	-147	-25	10	39	-10	-9	32	28	-12	נטולות מענק איזון ^ב
14	-44	-131	-204	-54	-75	-108	-120	-356	-186	-241	-365	אשכול כלכלי- חברתי 1-3 ^ג
-3	-25	-99	-154	-88	-115	-129	-145	-164	-132	-206	-254	אשכול כלכלי- חברתי 4-5 ^ג
32	18	-26	-43	-20	26	21	0	-41	16	42	-127	אשכול כלכלי- חברתי 6-7 ^ג
88	-43	-8	-186	-7	-34	2	-48	-57	-24	-60	-139	אשכול כלכלי- חברתי 8-10
25	-2	-110	-133	-52	-104	-150	-192	-249	-181	-162	-342	אשכול פריפריאלי 1-3 ^ד
17	-48	-83	-176	-61	-57	-52	-53	-228	-95	-149	-252	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
36	-19	-29	-46	3	-3	31	0	-16	0	-89	-114	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
69	-6	-12	-254	-48	37	16	-9	-42	24	-2	-89	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
112	11	-138	-190	-19	-36	-90	-146	-196	-164	-192	-414	רבעון תחתון של גודל האוכלוסייה
27	-27	-57	-163	-31	-65	-43	-96	-335	-97	-141	-310	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-13	-52	-69	-165	-105	-92	-95	-66	-129	-98	-146	-146	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-6	-23	-26	-73	-20	-9	-3	-19	-48	-2	-22	-81	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. רשות מוגדרת חרדית אם אחוז ההצבעות החרדיות מסך ההצבעות ברשות גדול מחצי, ואם ברשות רוב יהודי.
- ב. רשות מוגדרת מקבלת מענק אם בשנת 2016 קיבלה מענק איזון.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ד. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

**לוח 40: רגרסיות חתך-רוחב^א
המשתנה המוסבר: הגירעון לתושב בתקציב רגיל (בשקלים)**

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
-20.75 (55.55)	80.33 (54.41)	78.39 (61.07)	58.69 (119.1)	71.59 (63.68)	120.7* (62.96)	14.58 (75.52)	-22.28 (79.83)	78.36 (176.9)	8.872 (82.73)	-90.22 (116.6)	42.83 (127.6)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^א
-1.663 (62.86)	129.2** (61.41)	148.5** (69.19)	154.7 (135.4)	153.0** (73.00)	285.9*** (72.96)	148.5* (86.90)	104.0 (92.63)	151.5 (203.4)	129.8 (95.67)	78.20 (135.2)	139.3 (148.0)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^א
38.44 (68.04)	69.74 (66.14)	169.4** (74.41)	67.11 (144.9)	176.2** (77.95)	196.0** (77.84)	98.20 (92.69)	15.26 (98.98)	91.36 (221.3)	65.19 (104.2)	-4.863 (147.5)	143.9 (162.2)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10
48.86 (35.41)	-19.39 (34.57)	6.048 (38.65)	-70.42 (75.34)	8.518 (40.28)	59.87 (40.17)	112.6** (48.27)	127.9** (51.07)	3.371 (115.2)	65.89 (54.04)	0.364 (76.24)	-0.323 (83.70)	אשכול פריפריאלי 4-5 ^א
52.37 (43.04)	36.02 (42.08)	57.30 (47.04)	80.03 (91.84)	66.06 (49.17)	117.1** (49.13)	166.7*** (58.74)	183.8*** (62.03)	160.4 (141.7)	135.4** (66.45)	30.87 (93.57)	107.7 (102.5)	אשכול פריפריאלי 6-7 ^א
114.7** (56.74)	57.38 (55.38)	44.61 (61.95)	-180.4 (120.8)	1.513 (64.67)	175.2*** (64.92)	180.2** (77.41)	176.7** (81.93)	90.92 (185.3)	140.9 (86.87)	100.3 (122.5)	67.70 (134.7)	אשכול פריפריאלי 8-10 ^א
0.709 (3.664)	1.798 (3.599)	9.119** (4.011)	2.693 (7.904)	3.824 (4.237)	11.84*** (4.222)	9.401* (4.911)	7.391 (5.226)	2.838 (11.68)	4.797 (5.524)	-7.866 (7.797)	10.60 (8.652)	שיעור גילאי 0-19
9.171 (6.259)	5.480 (6.087)	15.87** (6.779)	8.135 (13.43)	9.103 (7.119)	15.49** (7.166)	7.478 (8.673)	15.33* (9.129)	5.195 (19.70)	6.844 (9.051)	-14.93 (12.46)	17.92 (13.66)	שיעור גילאי +65
-101.9** (40.45)	-41.15 (39.48)	66.60 (44.14)	20.22 (85.92)	-35.30 (45.90)	-60.13 (45.65)	-7.515 (55.14)	3.298 (58.33)	-130.5 (131.5)	43.70 (61.61)	49.82 (86.96)	84.79 (95.51)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
139.1*** (39.78)	-51.74 (38.87)	58.98 (43.44)	55.48 (84.59)	-73.78 (45.18)	-82.28* (45.01)	-66.73 (54.27)	18.62 (57.43)	17.72 (130.0)	14.45 (60.96)	39.99 (86.13)	227.6** (94.50)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
143.3*** (44.14)	13.11 (43.11)	129.4*** (48.19)	227.3** (94.01)	41.27 (50.13)	16.80 (49.96)	30.38 (60.19)	44.46 (63.56)	86.25 (144.2)	92.36 (67.55)	176.6* (95.32)	283.8*** (104.5)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
-105.0* (54.42)	208.2*** (52.29)	162.7*** (58.03)	-153.3 (111.8)	210.6*** (59.24)	242.4*** (59.05)	-2.860 (71.16)	-22.61 (75.42)	93.88 (162.2)	47.86 (78.93)	48.83 (111.9)	56.02 (123.1)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
-94.16 (88.75)	297.7*** (85.41)	329.1*** (94.57)	-92.49 (181.7)	-157.7 (95.87)	284.2*** (96.33)	-170.0 (113.3)	-2.784 (119.3)	168.9 (262.8)	-44.58 (122.7)	124.6 (172.5)	143.9 (189.5)	רשויות יהודיות חרדיות
116.4*** (40.91)	108.2*** (39.67)	119.1*** (44.33)	219.3** (85.86)	101.0** (45.83)	99.94** (45.39)	101.6* (53.39)	122.4** (56.35)	160.7 (128.3)	99.19 (60.48)	250.9*** (85.12)	216.0** (93.25)	מועצות אזוריות
17.18 (182.5)	-67.63 (180.6)	637.1*** (202.5)	-375.7 (403.4)	-236.1 (218.6)	655.3*** (217.6)	-642.9** (260.6)	-645.1** (279.7)	-543.0 (615.6)	-535.2* (292.4)	122.5 (414.3)	-1,133** (462.5)	קבוע
228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	מספר תצפיות
0.143	0.154	0.180	0.101	0.121	0.211	0.148	0.133	0.076	0.137	0.135	0.156	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- ב. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול פריפריאלי 2015.

לוח 41: רגרסיות פאנל-רשויות מקבלות מענק בלבד^א

המשתנה המוסבר										
עודף תקציבי שוטף לתושב	הכנסות עצמיות לתושב בתקציב הרגיל	הוצאות שירותים מקומיים לתושב	הוצאות רווחה לתושב	הוצאות חינוך לתושב	הוצאה לתושב בתקציב רגיל למעט תשלומים חריגים ^ב	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	
0.0447 (0.0944)	-0.0381 (0.117)	0.0868* (0.0461)	0.0192* (0.0109)	0.197*** (0.0628)	0.529*** (0.137)	0.714*** (0.148)	0.698*** (0.142)	0.715*** (0.149)	0.716*** (0.149)	מענק איזון לתושב
0.00306 (0.0191)	0.0394 (0.0303)	0.0207** (0.00872)	-7.06e-05 (0.00311)	1.052*** (0.0292)	1.093*** (0.0378)	1.049*** (0.0374)	0.996*** (0.0366)	1.048*** (0.0379)	1.048*** (0.0377)	העברות מ. החינוך לתושב
-0.0408 (0.110)	0.147 (0.309)	0.121 (0.117)	1.041*** (0.0307)	-0.138 (0.244)	1.177** (0.465)	1.310*** (0.494)	1.364*** (0.468)	1.305*** (0.493)	1.305*** (0.491)	העברות מ. הרווחה לתושב
0.0385 (0.0685)	0.0503 (0.145)	0.214** (0.0944)	0.0633** (0.0283)	0.293* (0.161)	0.981*** (0.138)	1.041*** (0.147)	1.029*** (0.137)	1.044*** (0.154)	1.044*** (0.153)	העברות אחרות לתושב
-15.07** (7.118)	41.52*** (10.20)	6.238* (3.441)	-1.658 (1.225)	11.63** (4.754)	43.40*** (11.64)	42.26*** (15.51)	30.76** (15.36)	40.34*** (15.29)	40.36*** (15.48)	שיעור גילאי 0-19
12.46 (15.74)	73.11* (37.67)	20.79 (13.46)	2.271 (4.158)	16.37 (15.39)	73.28* (42.16)	39.24 (45.85)	22.56 (42.65)	35.89 (46.10)	35.88 (46.07)	שיעור גילאי +65
-2.388* (1.367)	-7.068 (5.428)	-1.627 (1.410)	0.0216 (0.244)	-1.439 (1.213)	-1.680 (3.553)	-2.967 (3.824)	-2.611 (3.389)	-2.948 (3.797)	-2.942 (3.779)	גודל האוכלוסייה
								-1.101 (49.23)		אשכול חברתי- כלכלי ^ג
							0.230*** (0.0513)			הכנסות עצמיות בתב"ר לתושב
						428.6 (272.6)				משקל הכנסות מארנונה אחרת
331.5 (343.1)	243.7 (535.9)	309.5* (172.9)	180.7*** (56.07)	-317.1 (264.4)	186.2 (593.0)	1,039 (800.0)	1,668** (760.1)	1,299* (743.7)	1,293* (780.1)	קבוע
2,039	2,049	2,049	2,049	2,049	2,048	2,049	2,049	2,049	2,049	מספר תצפיות
207	207	207	207	207	207	207	207	207	207	מספר רשויות
0.041	0.275	0.438	0.933	0.958	0.885	0.757	0.774	0.756	0.756	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- למעט תשלומים חריגים כמו פירעון מלוות חובה
- המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.

לוח 42: רגרסיות פאנל מאוזן-רשויות מקבלות מענק בלבד^א

המשתנה המוסבר										
עודף תקציבי שוטף לתושב	הכנסות עצמיות לתושב בתקציב הרגיל	הוצאות מקומיים לתושב	הוצאות רווחה לתושב	הוצאות חינוך לתושב	הוצאה לתושב בתקציב רגיל למטת תשלומים חריגים ^ב	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	
0.189*** (0.0624)	-0.166 (0.128)	0.0983** (0.0415)	0.0359** (0.0162)	0.0592 (0.0477)	0.390*** (0.131)	0.682*** (0.166)	0.629*** (0.144)	0.604*** (0.154)	0.604*** (0.154)	מענק איזון לתושב
-0.0556 (0.0407)	-0.0918 (0.0775)	0.0227 (0.0249)	0.00398 (0.00842)	0.933*** (0.0397)	0.980*** (0.0819)	1.068*** (0.108)	0.968*** (0.0939)	1.010*** (0.0983)	1.011*** (0.0987)	העברות מ. החינוך לתושב
-0.0818 (0.103)	0.674** (0.316)	0.184* (0.0946)	1.026*** (0.0556)	0.244** (0.106)	1.791*** (0.408)	1.941*** (0.442)	1.937*** (0.435)	1.870*** (0.447)	1.862*** (0.443)	העברות מ. הרווחה לתושב
0.0368 (0.0590)	0.00894 (0.125)	0.201* (0.112)	0.0436 (0.0264)	0.141 (0.107)	0.831*** (0.121)	0.937*** (0.156)	0.902*** (0.146)	0.938*** (0.154)	0.932*** (0.152)	העברות אחרות לתושב
-17.89*** (6.625)	35.35*** (12.20)	7.027* (3.821)	-2.532 (1.621)	13.05** (5.047)	35.71*** (11.08)	43.57*** (16.45)	30.97** (14.18)	45.18*** (14.69)	44.95*** (14.83)	שיעור גילאי 0-19
5.421 (14.50)	67.53* (40.30)	11.62 (12.05)	0.369 (4.539)	16.98 (16.27)	65.60 (40.96)	45.69 (50.11)	11.78 (42.30)	33.39 (47.54)	32.90 (47.72)	שיעור גילאי +65
-1.560** (0.771)	-6.117 (4.691)	-1.947 (1.579)	-0.00679 (0.268)	-1.517 (1.249)	-1.187 (3.163)	-1.567 (2.905)	-2.348 (3.032)	-2.392 (3.560)	-2.505 (3.485)	גודל האוכלוסייה
								20.45 (54.47)		אשכול חברתי-כלכלי ^ג
							0.317*** (0.0561)			הכנסות עצמיות בתב"ר לתושב
						657.3** (306.8)				משקל הכנסות מארנונה אחרת
399.8 (337.0)	674.2 (678.7)	330.6 (200.5)	223.0*** (82.14)	-205.7 (288.3)	657.6 (613.4)	679.3 (907.9)	1,587** (747.0)	988.5 (766.4)	1,099 (771.9)	קבוע
1,740	1,740	1,740	1,740	1,740	1,740	1,586	1,740	1,740	1,740	מספר תצפיות
145	145	145	145	145	145	144	145	145	145	מספר רשויות
0.066	0.288	0.464	0.894	0.861	0.715	0.490	0.526	0.472	0.472	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשימה קבועה של רשויות שלהן נתונים זמינים על כל המשתנים לכל השנים 2005-2016.

הערות:

- א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- ב. למטת תשלומים חריגים כמו פירעון מלוות חובה
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.

לוח 43: רגרסיות פאנל-כל הרשויות^א

המשתנה המוסבר										
עודף תקציבי שוטף לתושב	הכנסות עצמיות לתושב הרגיל	הוצאות שירותים מקומיים לתושב	הוצאות רווחה לתושב	הוצאות חינוך לתושב	הוצאה לתושב בתקציב רגיל למעט תשלומים חריגים ^ב	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	
0.0419 (0.0891)	-0.496 (0.378)	0.0660 (0.141)	0.0135 (0.0109)	0.163*** (0.0602)	0.226 (0.269)	0.333 (0.342)	0.321 (0.339)	0.345 (0.340)	0.341 (0.340)	מענק איזון לתושב
0.00253 (0.0172)	0.350 (0.273)	0.133 (0.102)	0.00202 (0.00334)	1.078*** (0.0256)	1.302*** (0.181)	1.311*** (0.232)	1.178*** (0.178)	1.307*** (0.231)	1.309*** (0.231)	העברות מ. החינוך לתושב
-0.0324 (0.108)	-0.396 (0.586)	-0.118 (0.210)	1.043*** (0.0306)	-0.169 (0.241)	0.830 (0.547)	0.871 (0.630)	0.976* (0.537)	0.882 (0.630)	0.870 (0.627)	העברות מ. הרווחה לתושב
0.0338 (0.0621)	3.015 (2.567)	1.440 (1.097)	0.0694*** (0.0260)	0.523** (0.260)	2.821* (1.613)	3.412 (2.083)	3.339* (2.013)	3.431 (2.085)	3.418 (2.084)	העברות אחרות לתושב
-14.55** (6.025)	79.79* (43.55)	23.45 (15.81)	-2.503** (1.230)	15.92*** (5.381)	57.15** (28.71)	64.62* (34.11)	44.58 (28.46)	62.79* (33.77)	62.00* (33.64)	שיעור גילאי 0-19
4.435 (11.73)	509.4 (364.6)	181.5 (139.0)	3.365 (3.205)	48.52 (29.58)	373.3 (255.1)	436.4 (321.3)	391.1 (291.9)	433.4 (320.8)	433.4 (320.9)	שיעור גילאי +65
-2.974** (1.476)	-9.899 (8.186)	-2.268 (2.590)	0.00313 (0.242)	-1.729 (1.313)	-4.151 (5.832)	-3.176 (5.600)	-3.420 (5.160)	-2.929 (5.647)	-3.016 (5.490)	גודל האוכלוסייה
								49.64 (56.25)		אשכול חברתי-כלכלי ^ג
							0.494*** (0.190)			הכנסות עצמיות בתב"ר לתושב
						615.7 (406.8)				משקל הכנסות מארנונה אחרת
432.8 (271.4)	-3,494 (4,111)	-1,301 (1,584)	214.4*** (52.76)	-564.5 (382.7)	-1,837 (2,617)	-2,122 (3,281)	-1,064 (2,727)	-2,050 (3,270)	-1,761 (3,217)	קבוע
2,603	2,614	2,614	2,613	2,613	2,612	2,613	2,613	2,613	2,613	מספר תצפיות
257	257	257	257	257	257	257	257	257	257	מספר רשויות
0.038	0.175	0.198	0.929	0.931	0.549	0.454	0.504	0.454	0.453	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

- א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***, מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)
- ב. למעט תשלומים חריגים כמו פירעון מלוות חובה
- ג. המיון של רשויות לפי אשכול כלכלי-חברתי 2013.

לוח 44: רגרסיות פאנל, ניתוח רגישות לפי קבלת מענק איזון - כלל הרשויות^א

שירותים מקומיים לתושב		הוצאות רווחה לתושב		הוצאות חימר לתושב		סך ההוצאה לתושב בתקציב רגיל		
רשויות נטולות מענק איזון	רשויות מקבלות מענק איזון	רשויות נטולות מענק איזון	רשויות מקבלות מענק איזון	רשויות נטולות מענק איזון	רשויות מקבלות מענק איזון	רשויות נטולות מענק איזון	רשויות מקבלות מענק איזון	
0.858 (0.903)	0.0868* (0.0461)	-0.0688** (0.0312)	0.0192* (0.0109)	0.182 (0.386)	0.197*** (0.0628)	3.034 (2.418)	0.716*** (0.149)	מענק איזון לתושב
1.181 (0.802)	0.0207** (0.00872)	0.0249 (0.0156)	-7.06e-05 (0.00311)	1.399*** (0.235)	1.052*** (0.0292)	4.104* (2.185)	1.048*** (0.0377)	העברות מ. החינוך לתושב
-0.618 (1.140)	0.121 (0.117)	1.307*** (0.0894)	1.041*** (0.0307)	0.837* (0.445)	-0.138 (0.244)	4.809 (3.361)	1.305*** (0.491)	העברות מ. הרווחה לתושב
7.636*** (0.637)	0.214** (0.0944)	0.0824*** (0.0230)	0.0633** (0.0283)	1.740*** (0.195)	0.293* (0.161)	16.39*** (1.525)	1.044*** (0.153)	העברות אחרות לתושב
133.0 (113.2)	6.238* (3.441)	-2.831 (1.940)	-1.658 (1.225)	68.45* (37.00)	11.63** (4.754)	318.5 (238.4)	40.36*** (15.48)	שיעור גילאי 0-19
230.8 (220.1)	20.79 (13.46)	1.729 (4.522)	2.271 (4.158)	58.24 (44.62)	16.37 (15.39)	610.8 (555.7)	35.88 (46.07)	שיעור גילאי +65
-5.339 (14.76)	-1.627 (1.410)	0.255 (0.552)	0.0216 (0.244)	-2.681 (3.564)	-1.439 (1.213)	-14.49 (31.69)	-2.942 (3.779)	גודל האוכלוסייה
-6,418 (6,742)	309.5* (172.9)	145.2 (97.50)	180.7*** (56.07)	-2,561 (1,869)	-317.1 (264.4)	-15,559 (15,414)	1,293* (780.1)	קבוע
565	2,049	564	2,049	564	2,049	564	2,049	מספר תצפיות
50	207	50	207	50	207	50	207	מספר רשויות
0.527	0.438	0.911	0.933	0.845	0.958	0.564	0.756	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***, מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)

לוח 45: רגרסיות פאנל, ניתוח רגישות לפי אשכול חברתי-כלכלי – כלל הרשויות^א

שירותים מקומיים לתושב		הוצאות רווחה לתושב		הוצאות חינוך לתושב		סך ההוצאה לתושב בתקציב רגיל		
אשכול חברתי כלכלי 6-10	אשכול חברתי כלכלי 1-5	אשכול חברתי כלכלי 6-10	אשכול חברתי כלכלי 1-5	אשכול חברתי כלכלי 6-10	אשכול חברתי כלכלי 1-5	אשכול חברתי כלכלי 6-10	אשכול חברתי כלכלי 1-5	
0.456 (0.287)	0.0421 (0.0557)	0.00514 (0.0206)	0.0150 (0.0123)	0.0731 (0.0933)	0.202*** (0.0717)	1.372* (0.766)	0.587*** (0.163)	מענק איזון לתושב
0.979 (0.639)	0.0306*** (0.0104)	0.0157 (0.0108)	0.00201 (0.00339)	1.208*** (0.162)	1.061*** (0.0261)	3.292** (1.588)	1.093*** (0.0379)	העברות מ. החינוך לתושב
0.0652 (0.633)	0.0834 (0.104)	1.212*** (0.0681)	1.026*** (0.0271)	0.604*** (0.218)	-0.200 (0.235)	4.109** (1.791)	1.114** (0.448)	העברות מ. הרווחה לתושב
3.100* (1.642)	0.0864 (0.0814)	0.0527** (0.0258)	0.0686* (0.0411)	0.781** (0.385)	0.301 (0.224)	6.397* (3.421)	1.070*** (0.183)	העברות אחרות לתושב
53.34 (49.89)	14.29*** (4.046)	-0.504 (1.847)	-0.508 (1.469)	37.72** (15.40)	15.58*** (5.291)	134.8 (101.9)	63.19*** (18.62)	שיעור גילאי 0-19
195.3 (162.0)	57.97** (28.39)	7.378** (3.416)	6.548 (9.051)	71.40* (38.35)	39.21 (29.67)	513.9 (398.5)	115.6 (70.50)	שיעור גילאי +65
-4.482 (8.493)	-1.351 (1.267)	0.00698 (0.530)	0.0758 (0.258)	-0.557 (2.555)	-1.545 (1.188)	-6.306 (17.61)	-1.673 (2.896)	גודל האוכלוסייה
-3,675 (3,941)	-299.4 (266.1)	42.80 (75.22)	119.1 (86.44)	-1,604 (1,023)	-743.1** (312.4)	-8,246 (8,760)	-435.7 (1,007)	קבוע
1,197	1,417	1,196	1,417	1,196	1,417	1,196	1,417	מספר תצפיות
108	150	108	150	108	150	108	150	מספר רשויות
0.340	0.470	0.875	0.943	0.822	0.966	0.403	0.826	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***, מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)

לוח 46: רגרסיות פאנל, ניתוח רגישות לפי אשכול פריפריאלי – כלל הרשויות^א

שירותים מקומיים לתושב		הוצאות רווחה לתושב		הוצאות חינוך לתושב		סך ההוצאה לתושב בתקציב רגיל		
אשכול פריפריאלי 6-10	אשכול פריפריאלי 1-5	אשכול פריפריאלי 6-10	אשכול פריפריאלי 1-5	אשכול פריפריאלי 6-10	אשכול פריפריאלי 1-5	אשכול פריפריאלי 6-10	אשכול פריפריאלי 1-5	
0.105 (0.152)	0.222 (0.147)	0.00788 (0.0116)	0.0139 (0.0126)	0.00632 (0.0918)	0.120** (0.0501)	0.687* (0.365)	0.870*** (0.333)	מענק איזון לתושב
0.0172 (0.0721)	0.568 (0.389)	0.00126 (0.0183)	0.0110 (0.00875)	0.994*** (0.0829)	1.045*** (0.0990)	0.980*** (0.188)	2.328** (0.915)	העברות מ. החינוך לתושב
0.149 (0.239)	0.190 (0.199)	1.077*** (0.102)	1.070*** (0.0635)	0.150 (0.186)	0.241*** (0.0824)	2.646*** (0.457)	2.083*** (0.478)	העברות מ. הרווחה לתושב
0.164 (0.163)	1.629 (1.172)	0.151** (0.0630)	0.0490** (0.0242)	0.0147 (0.129)	0.613** (0.293)	1.148*** (0.288)	3.738* (2.260)	העברות אחרות לתושב
10.58 (15.50)	35.05 (24.29)	-0.870 (1.814)	-2.406 (1.572)	-0.586 (8.145)	24.30*** (7.670)	50.18 (33.50)	89.43* (48.24)	שיעור גילאי 0-19
8.210 (29.32)	254.4 (186.7)	1.034 (4.399)	5.418 (4.743)	16.88 (16.99)	72.30* (41.02)	35.94 (69.91)	616.7 (440.9)	שיעור גילאי +65
-3.188 (3.192)	-10.63 (7.560)	0.254 (0.203)	-0.604 (1.092)	0.246 (0.842)	-6.299* (3.278)	-3.685 (5.915)	-22.91 (15.99)	גודל האוכלוסייה
596.2 (421.5)	-3,003 (2,771)	154.9 (123.8)	183.9** (72.10)	466.1 (419.3)	-1,142* (659.9)	1,509 (1,093)	-5,837 (5,873)	קבוע
827	1,776	827	1,775	827	1,775	827	1,775	מספר תצפיות
75	178	75	178	75	178	75	178	מספר רשויות
0.353	0.258	0.887	0.906	0.894	0.808	0.525	0.366	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***, מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)

לוח 47: רגרסיות פאנל, ניתוח רגישות לפי מגזר – כלל הרשויות^א

שירותים מקומיים לתושב		הוצאות רווחה לתושב		הוצאות חינוך לתושב		סך ההוצאה לתושב בתקציב רגיל		
רשויות ממגזר המיעוטים	רשויות יהודיות	רשויות ממגזר המיעוטים	רשויות יהודיות	רשויות ממגזר המיעוטים	רשויות יהודיות	רשויות ממגזר המיעוטים	רשויות יהודיות	
0.0883*** (0.0301)	0.181* (0.0944)	0.0182 (0.0179)	0.0155 (0.0118)	0.424*** (0.104)	0.122** (0.0516)	0.860*** (0.196)	0.947*** (0.296)	מענק איזון לתושב
0.0244*** (0.00710)	0.606 (0.445)	0.00209 (0.00474)	0.00870 (0.00799)	1.023*** (0.0213)	1.161*** (0.133)	1.055*** (0.0435)	2.650** (1.272)	העברות מ. החינוך לתושב
-0.0260 (0.0175)	0.388 (0.247)	1.002*** (0.0220)	1.164*** (0.0576)	-0.286* (0.155)	0.418*** (0.109)	0.723*** (0.201)	2.955*** (0.440)	העברות מ. הרווחה לתושב
0.0184 (0.0324)	1.709* (1.026)	0.0331 (0.0305)	0.0819*** (0.0306)	0.307 (0.301)	0.649** (0.308)	0.829*** (0.140)	4.762* (2.683)	העברות אחרות לתושב
2.752 (7.230)	21.98 (21.54)	1.623 (2.454)	-1.314 (1.550)	-11.63 (8.237)	18.31* (10.99)	75.40** (37.07)	86.28 (65.00)	שיעור גילאי 0-19
77.06*** (23.28)	141.2 (115.7)	11.43 (14.58)	2.694 (3.523)	-18.33 (19.95)	51.65* (30.43)	38.61 (63.01)	413.8 (312.0)	שיעור גילאי +65
-7.892*** (2.707)	-1.856 (2.658)	-1.489 (1.573)	0.169 (0.242)	-3.845 (4.844)	-1.368 (1.176)	-21.18 (14.09)	-1.244 (5.639)	גודל האוכלוסייה
72.38 (410.2)	-1,814 (2,321)	-17.39 (148.2)	128.9 (79.56)	434.0 (410.8)	-796.5 (768.4)	-1,381 (1,964)	-5,195 (6,489)	קבוע
756	1,858	756	1,857	755	1,858	755	1,858	מספר תצפיות
0.573	0.262	0.969	0.888	0.985	0.813	0.894	0.369	מספר רשויות
89	170	89	170	88	170	88	170	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***; מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)

לוח 48: רגרסיות פאנל, ניתוח רגישות לפי סוג המועצה – כלל הרשויות^א

שירותים מקומיים לתושב		הוצאות רווחה לתושב		הוצאות חינוך לתושב		סך ההוצאה לתושב בתקציב רגיל		
מועצות אזריות	רשויות מקומיות ועיריות	מועצות אזריות	רשויות מקומיות ועיריות	מועצות אזריות	רשויות מקומיות ועיריות	מועצות אזריות	רשויות מקומיות ועיריות	
-0.253 (0.417)	0.0620 (0.0564)	-0.00396 (0.0230)	0.0185 (0.0128)	0.167* (0.0985)	0.119*** (0.0402)	0.0756 (0.924)	0.658*** (0.160)	מענק איזון לתושב
0.166 (0.128)	0.0159 (0.0215)	0.00777 (0.00604)	0.00480 (0.00749)	1.110*** (0.0305)	0.903*** (0.0402)	1.375*** (0.302)	1.031*** (0.0855)	העברות מ. החינוך לתושב
-0.446 (0.334)	0.251 (0.169)	0.993*** (0.0205)	1.106*** (0.0735)	- (0.155)	0.197*** (0.0715)	-0.302 (0.803)	2.187*** (0.465)	העברות מ. הרווחה לתושב
2.416* (1.396)	0.0202 (0.0789)	0.0407 (0.0275)	0.0759 (0.0488)	0.659* (0.331)	0.350 (0.220)	5.033* (2.751)	1.017*** (0.197)	העברות אחרות לתושב
56.61 (74.06)	19.27** (8.425)	-2.000 (3.392)	-2.076* (1.152)	26.16 (19.41)	9.594** (4.403)	60.80 (138.7)	66.18*** (21.76)	שיעור גילאי 0-19
620.7 (440.9)	19.32 (14.93)	22.62*** (6.557)	-1.943 (3.089)	158.7* (82.91)	12.39 (12.82)	1,573 (1,039)	42.67 (39.44)	שיעור גילאי +65
-48.00 (28.79)	-2.294 (1.993)	0.0365 (2.719)	-0.0246 (0.228)	-17.04 (12.12)	-0.692 (0.766)	-114.5 (77.00)	-2.437 (4.096)	גודל האוכלוסייה
-4,599 (5,846)	-187.7 (279.6)	116.7 (152.7)	202.0*** (65.11)	-1,213 (1,249)	-111.3 (241.0)	-6,688 (11,829)	88.35 (842.0)	קבוע
579	2,035	579	2,034	578	2,035	578	2,035	מספר תצפיות
53	204	53	204	53	204	53	204	מספר רשויות
0.345	0.417	0.934	0.930	0.953	0.882	0.556	0.530	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, *** , מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)

לוח 49: רגרסיות פאנל, ניתוח רגישות לפי גודל האוכלוסייה – כלל הרשויות^א

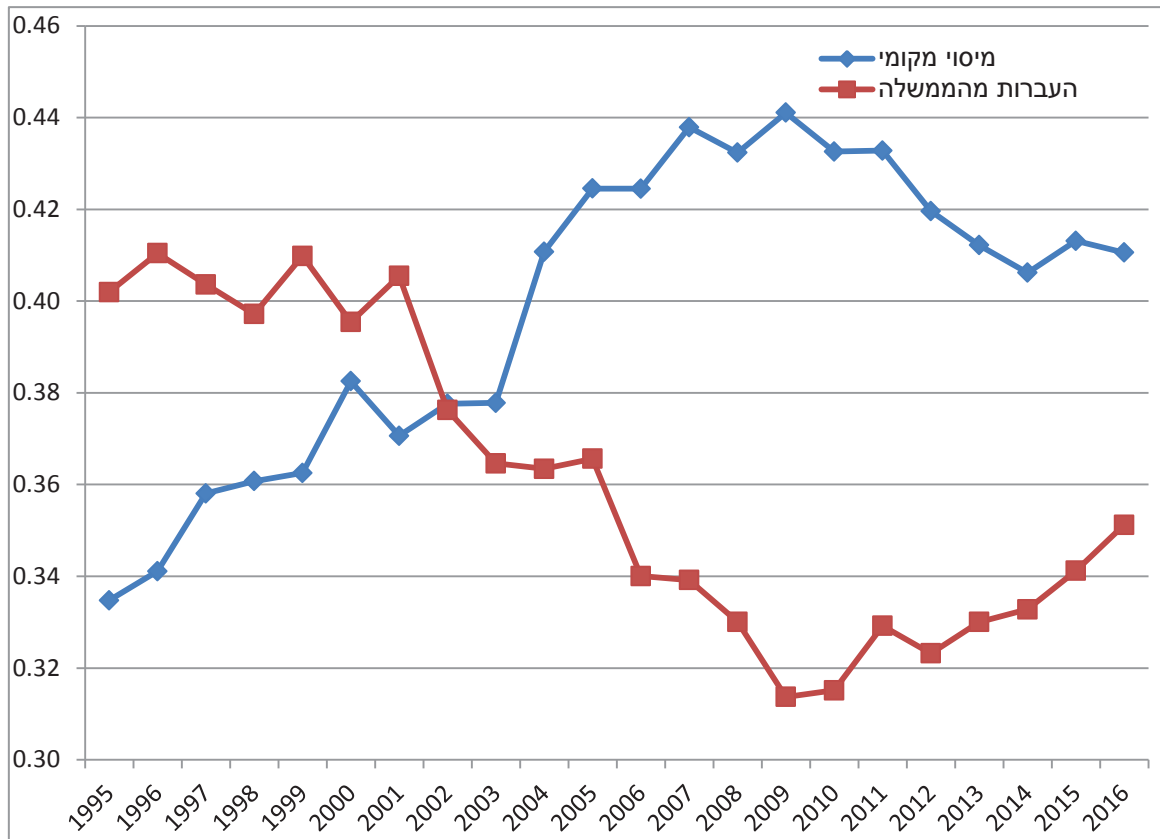
שירותים מקומיים לתושב		הוצאות רווחה לתושב		הוצאות חינוך לתושב		סך ההוצאה לתושב בתקציב רגיל		
מעל חציון גודל האוכלוסייה	מתחת לחציון גודל האוכלוסייה	מעל חציון גודל האוכלוסייה	מתחת לחציון גודל האוכלוסייה	מעל חציון גודל האוכלוסייה	מתחת לחציון גודל האוכלוסייה	מעל חציון גודל האוכלוסייה	מתחת לחציון גודל האוכלוסייה	
0.140** (0.0675)	0.0829 (0.117)	0.0118 (0.0141)	0.00257 (0.0134)	0.0562 (0.0680)	0.0810* (0.0471)	0.379* (0.216)	0.630** (0.289)	מענק איזון לתושב
0.0155 (0.0323)	0.675 (0.455)	0.00547 (0.0101)	0.00974 (0.00873)	0.850*** (0.0477)	1.110*** (0.113)	0.844*** (0.110)	2.619** (1.085)	העברות מ. החינוך לתושב
0.540*** (0.190)	-0.0856 (0.246)	1.300*** (0.0841)	1.022*** (0.0582)	0.375* (0.203)	0.188*** (0.0709)	2.928*** (0.663)	1.401*** (0.490)	העברות מ. הרווחה לתושב
0.0762 (0.112)	2.295 (1.488)	0.00449 (0.00715)	0.101*** (0.0309)	0.0334 (0.0639)	0.879** (0.336)	0.701*** (0.128)	5.047* (2.947)	העברות אחרות לתושב
6.235 (5.379)	65.67* (36.79)	-0.353 (1.359)	-1.070 (1.679)	9.784** (4.663)	27.23*** (10.35)	40.38** (16.39)	167.6** (71.82)	שיעור גילאי 0-19
38.97*** (11.17)	179.8 (150.2)	2.270 (2.913)	-1.017 (4.796)	27.18* (14.31)	45.53 (33.07)	99.13** (44.90)	420.1 (363.5)	שיעור גילאי +65
-0.658 (0.819)	-237.6** (105.3)	0.0835 (0.158)	26.09*** (7.470)	-0.883 (0.878)	-60.81** (30.57)	-1.200 (2.174)	756.2*** (226.0)	גודל האוכלוסייה
28.55 (233.3)	-2,336 (2,685)	64.16 (76.02)	331.3*** (78.04)	-52.26 (224.8)	-809.4 (675.5)	749.2 (706.0)	-3,055 (5,722)	קבוע
1,348	1,255	1,348	1,254	1,348	1,254	1,348	1,254	מספר תצפיות
127	126	127	126	127	126	127	126	מספר רשויות
0.607	0.301	0.949	0.887	0.895	0.802	0.663	0.395	מקדם ההסבר (R ²)

המקור: קובץ הרשויות המקומיות, 2005 עד 2016. החישובים נערכו עבור רשויות עם נתונים זמינים לכל התקופה. הערות:

א. הרגרסיות כוללות השפעות קבועות לרשות ולשנה. *, **, ***, מסמנים רמת מובהקות של 10%, 5% ו-1%, בהתאמה. בסוגריים מופיעות שגיאות תקן מוצקות (Robust standard errors)

תרשים 1

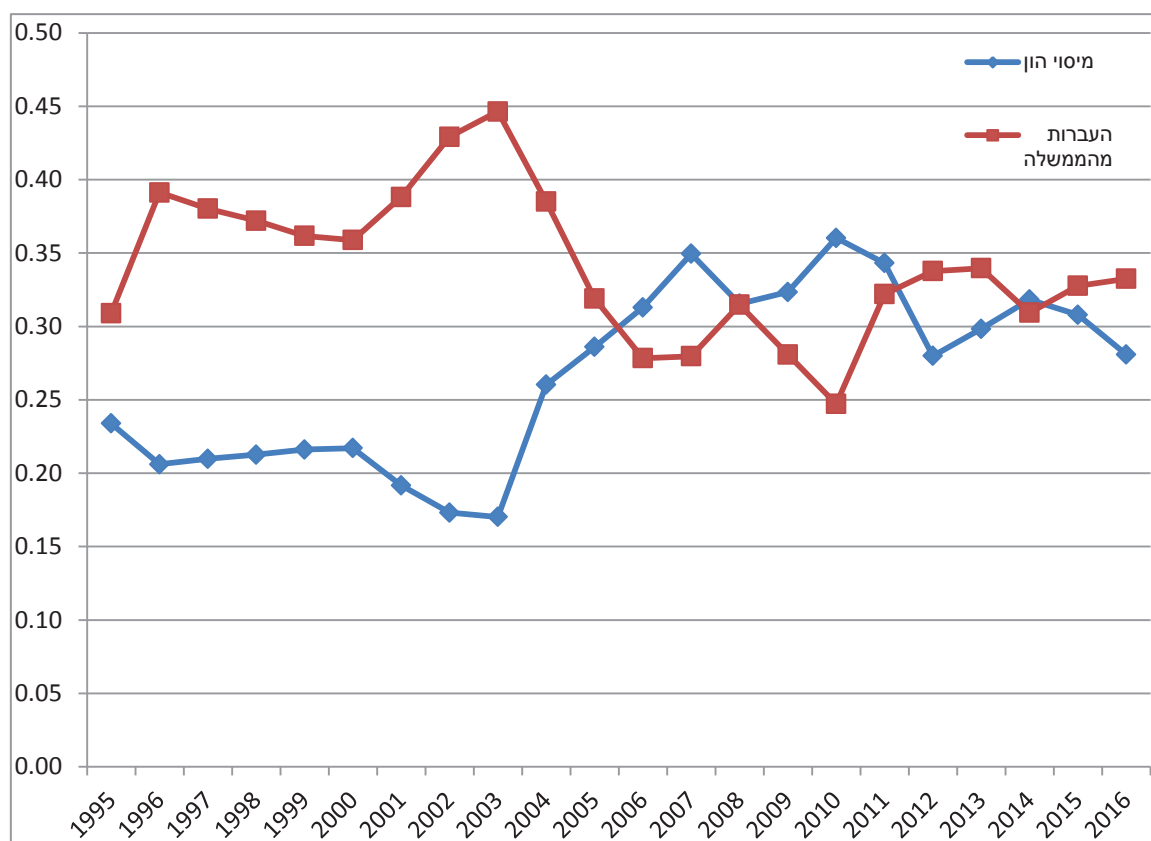
משקל המיסוי המקומי והעברות הממשלה בכלל המקורות (חשבון שוטף) של הרשויות המקומיות, 1995-2016

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.

תרשים 2

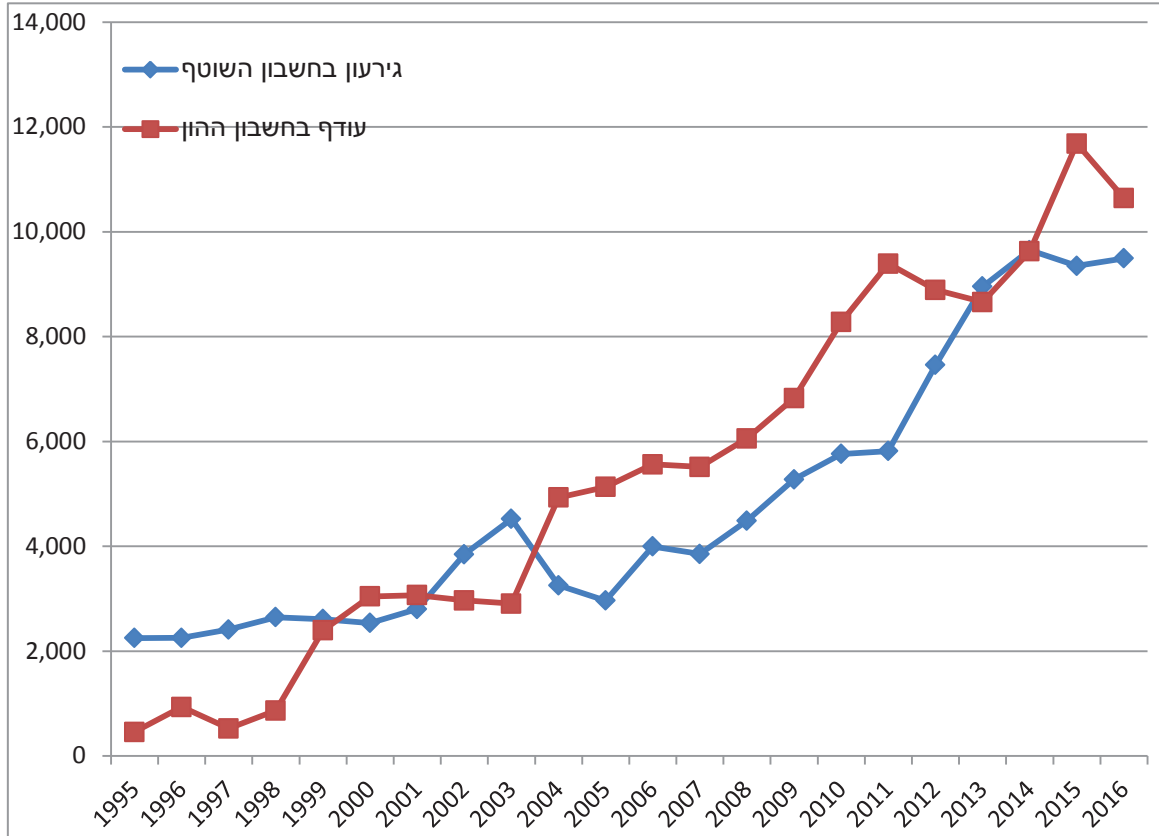
משקל המיסוי המקומי והעברות הממשלה בכלל המקורות (חשבון הון) של הרשויות המקומיות, 1995-2016

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.

תרשים 3

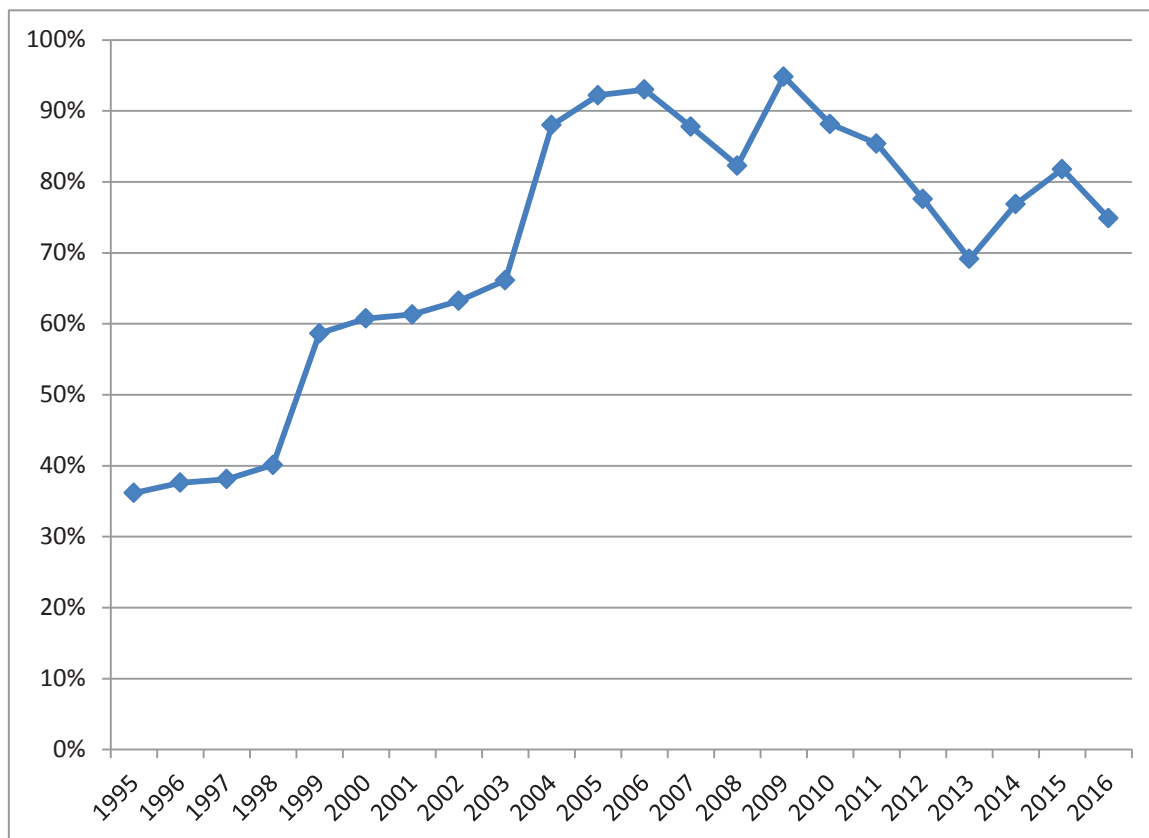
הגירעון בחשבון השוטף והעודף בחשבון ההון של הרשויות המקומיות, 1995-2016

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.

תרשים 4

הבלאי של נכסים קבועים חלקי ההשקעה הגולמית של הרשויות המקומיות, 1995-2016

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.

לוח נספח 1: מקורות המימון של הרשויות המקומיות שוטף והון (מיליונים, מחירים שוטפים)

גירעון /(+) עודף (-) שוטף (חשבון הון				חשבון שוטף									שנה
	העברות ממשלה	העברות במגזר הפרטי	מסי הון	מקורות	גירעון /(+) עודף (-) שוטף	העברות ממשלה	העברות ממשקי בית	תשלומי חובה	הכנסה מרכוש	מכירות	מסים מקומיים	מקורות		
-458	1,263	1,868	956	4,087	2,250	7,031	773	35	445	1,103	5,855	17,492	1995	
-933	1,965	2,022	1,035	5,022	2,252	8,374	885	43	578	1,311	6,959	20,402	1996	
-524	1,913	2,063	1,056	5,032	2,411	9,283	980	54	605	1,430	8,234	22,998	1997	
-868	2,107	2,351	1,204	5,662	2,645	10,106	1,030	50	872	1,563	9,179	25,444	1998	
-2,395	1,887	2,202	1,127	5,216	2,608	11,591	1,095	48	971	1,715	10,253	28,281	1999	
-3,045	2,043	2,414	1,236	5,693	2,537	11,782	1,176	51	1,042	1,809	11,397	29,795	2000	
-3,069	2,257	2,443	1,115	5,815	2,804	12,776	1,303	46	1,000	1,901	11,677	31,507	2001	
-2,966	2,467	2,286	995	5,748	3,845	12,494	1,388	56	863	2,022	12,539	33,207	2002	
-2,908	2,481	2,130	946	5,557	4,521	12,325	1,317	84	812	1,973	12,771	33,803	2003	
-4,931	2,265	2,085	1,531	5,881	3,254	12,284	1,300	91	1,026	1,962	13,883	33,799	2004	
-5,133	1,926	2,384	1,727	6,037	2,966	12,620	1,224	72	1,072	1,910	14,653	34,516	2005	
-5,562	1,759	2,581	1,977	6,317	3,995	12,406	1,357	88	1,164	1,985	15,487	36,483	2006	
-5,514	1,895	2,512	2,368	6,775	3,854	13,093	1,309	86	1,233	2,122	16,903	38,599	2007	
-6,058	2,500	2,936	2,505	7,941	4,488	13,485	1,428	88	1,407	2,293	17,663	40,852	2008	
-6,826	2,158	3,041	2,485	7,684	5,274	13,391	1,410	102	1,233	2,449	18,828	42,687	2009	
-8,279	2,418	3,841	3,525	9,784	5,762	14,374	1,462	101	1,455	2,726	19,731	45,611	2010	
-9,393	3,641	3,785	3,879	11,305	5,815	15,946	1,488	102	1,258	2,866	20,966	48,442	2011	
-8,891	4,078	4,617	3,380	12,075	7,458	16,823	1,516	110	1,427	2,876	21,843	52,053	2012	
-8,659	4,611	4,914	4,050	13,575	8,955	18,153	1,461	125	1,135	2,504	22,673	55,006	2013	
-9,626	4,143	4,985	4,263	13,391	9,649	19,384	1,478	120	1,162	2,794	23,658	58,244	2014	
-11,681	4,776	5,312	4,490	14,578	9,350	20,552	1,430	128	885	3,003	24,884	60,232	2015	
-10,644	4,949	5,756	4,182	14,887	9,493	22,174	1,391	133	920	3,100	25,921	63,132	2016	

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.
הערה: שיעור ההוצאה השוטפת מתוך כלל ההוצאה שוטפת של הרשויות המקומיות, לפי מטרה

לוח נספח 2: ההוצאה השוטפת של המגזר הממשלתי לפי מטרה (מיליונים, מחירים שוטפים)

ביטוח סוציאלי וסעד	חינוך	תרבות ודת	בריאות	שיכון ושירותים קהילתיים	שמירה על הסביבה	שירותים כלכליים	סדר ציבורי	ביטחון	שירותים כלליים	סך הכל	
31,157	21,647	4,830	15,401	1,616	1,729	6,993	4,051	25,479	26,072	138,975	1995
37,569	25,799	5,639	18,553	1,778	1,969	7,262	4,968	29,997	28,310	161,845	1996
43,152	29,026	6,092	20,872	1,835	2,189	7,574	5,519	32,798	32,319	181,377	1997
48,730	31,715	6,586	22,991	1,792	2,426	8,138	6,255	35,775	35,793	200,200	1998
53,906	34,594	7,209	24,622	1,899	2,537	9,055	6,752	39,075	37,920	217,571	1999
59,488	36,759	7,117	26,730	2,198	2,576	9,309	7,462	41,414	39,993	233,047	2000
66,081	39,673	7,518	28,832	2,397	2,919	9,661	8,202	43,606	40,944	249,833	2001
68,686	41,848	7,660	30,500	2,288	3,061	10,194	8,813	50,660	39,133	262,844	2002
67,698	40,261	7,572	30,508	2,370	3,105	10,837	8,987	48,013	46,161	265,512	2003
66,313	40,580	7,400	31,538	2,461	3,152	10,543	9,349	45,607	45,543	262,486	2004
67,141	41,352	7,671	32,814	2,858	3,173	11,196	9,838	48,220	44,373	268,636	2005
70,749	43,016	8,387	34,223	3,244	3,345	11,963	10,405	52,486	45,469	283,286	2006
73,485	46,058	9,290	35,575	3,032	3,602	12,774	10,966	51,726	46,759	293,268	2007
77,585	49,583	9,826	37,955	2,557	3,787	13,448	11,723	52,786	42,925	302,175	2008
85,489	52,067	10,924	40,429	2,614	3,940	14,566	12,482	52,309	44,103	318,924	2009
91,265	56,249	12,240	43,712	2,720	4,223	15,282	13,448	54,657	45,016	338,811	2010
96,778	59,758	13,031	46,202	2,955	4,538	16,653	14,177	57,126	46,999	358,215	2011
103,543	65,920	13,271	49,906	3,140	4,933	17,769	15,269	60,635	48,795	383,180	2012
109,211	70,409	13,432	53,375	3,501	5,402	19,710	16,231	62,706	52,370	406,347	2013
113,845	73,476	14,258	56,276	3,804	5,774	19,317	17,045	66,297	51,175	421,268	2014
119,632	76,661	15,011	59,096	4,176	6,062	19,939	17,832	67,808	53,220	439,438	2015
124,976	80,419	15,653	61,804	4,422	6,359	20,747	18,742	70,909	54,644	458,675	2016

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.

לוח נספח 3: ההוצאה השוטפת של הרשויות המקומיות לפי מטרה (מיליונים, מחירים שוטפים)

פילוח הוצאות הרשויות המקומיות, לפי מטרה											
סך הכל	שירותים כלליים	ביטחון	סדר ציבורי	שירותים כלכליים	שמירה על הסביבה	שיכון ושירותים קהילתיים	בריאות	תרבות ודת	חינוך	ביטוח סוציאלי וסעד	
17,492	3,366	90	345	1,246	1,624	395	126	2,490	5,419	2,391	1995
20,402	3,772	110	400	1,461	1,847	479	140	2,877	6,363	2,954	1996
22,998	4,271	114	465	1,638	2,059	540	155	3,189	7,201	3,367	1997
25,444	4,683	125	511	1,861	2,283	605	172	3,509	7,921	3,774	1998
28,281	4,919	135	576	2,066	2,374	655	171	3,784	8,856	4,745	1999
29,795	5,010	143	734	1,906	2,377	993	173	3,848	9,251	5,360	2000
31,507	5,059	158	746	2,058	2,683	1,076	179	3,950	10,259	5,338	2001
33,207	5,469	176	750	2,195	2,810	1,146	199	3,913	10,955	5,593	2002
33,803	5,669	187	769	2,387	2,890	1,199	178	3,799	10,946	5,778	2003
33,799	5,454	187	763	2,539	2,908	1,220	176	3,728	10,866	5,957	2004
34,516	5,520	186	758	2,815	2,931	1,268	169	3,737	11,023	6,110	2005
36,483	5,764	219	847	3,033	3,125	1,322	171	3,955	11,724	6,323	2006
38,599	5,954	218	859	3,308	3,326	1,426	166	4,274	12,468	6,600	2007
40,852	6,207	229	889	3,802	3,531	1,516	165	4,496	13,200	6,818	2008
42,687	6,302	228	896	4,012	3,662	1,589	169	4,567	13,827	7,435	2009
45,611	6,589	238	965	4,209	3,932	1,637	173	4,905	14,749	8,214	2010
48,442	6,792	248	1,016	4,744	4,175	1,731	182	5,100	15,732	8,722	2011
52,053	6,839	276	1,082	5,206	4,487	1,913	179	5,447	17,201	9,423	2012
55,006	7,134	294	580	5,598	4,800	2,043	187	5,676	18,789	9,906	2013
58,244	7,524	326	706	5,811	5,276	2,184	190	5,818	20,054	10,355	2014
60,232	7,311	349	673	6,004	5,624	2,317	192	6,158	20,668	10,935	2015
63,132	7,214	362	665	6,212	5,832	2,329	203	6,273	22,442	11,599	2016

המקור: חשבונות המגזר הממשלתי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועיבודי המחבר.

הערה: שיעור ההוצאה השוטפת מתוך כלל ההוצאה שוטפת של הרשויות המקומיות, לפי מטרה בשנת 2013, אחרי השריפות ביערות הכרמל, העבירו את איגודי הערים לכבאות, שהיו חלק מרשויות מקומיות, למשרד לביטחון פנים (ב-2012 ההוצאה עמדה על כ-550 מיליון ₪), ומכאן הירידה של כחצי מליארד ₪ בהוצאות על סדר ציבורי ברשויות המקומיות ב-2013.

לוח נספח 4: ההכנסות של הרשויות המקומיות לפי מקורות (מיליונים, מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
74,433	70,744	67,930	65,134	60,260	56,149	53,055	50,268	48,891	47,873	44,633	42,871	סך ההכנסות
59,173	57,106	54,172	51,773	48,744	45,651	43,941	41,771	40,726	39,936	37,297	35,535	1. הכנסות-תקציב רגיל
35,929	34,622	33,472	32,170	31,156	29,710	28,844	27,808	26,483	26,019	24,024	23,137	א. הכנסות עצמיות
23,687	22,960	22,000	20,960	20,199	19,312	18,283	17,278	16,039	15,461	14,264	13,480	מזה: ארנונה
3,845	3,760	3,587	3,353	3,180	3,017	2,851	2,721	2,589	2,803	2,515	2,368	הנחות ארנונה
509	554	600	602	695	719	981	1,489	1,836	1,839	1,824	1,806	מים
6,884	6,306	6,209	6,178	6,102	5,903	5,872	5,451	5,169	4,945	4,642	4,517	יתר עצמיות
23,243	22,485	20,700	19,603	17,588	15,941	15,097	13,963	14,243	13,916	13,273	12,399	ב. השתתפות הממשלה
12,397	11,965	11,041	10,386	9,142	7,971	7,432	6,827	6,662	6,351	5,843	5,549	מזה: משרד החינוך
4,824	4,570	4,288	4,089	3,842	3,476	3,216	2,928	2,803	2,680	2,497	2,387	משרד הרווחה
3,398	3,103	2,843	2,865	2,828	2,788	2,608	2,365	2,758	2,675	2,748	2,662	מענק כללי
707	600	515	413	401	390	388	466	360	329	420	343	מענק מיוחד
15,260	13,638	13,757	13,361	11,516	10,499	9,115	8,497	8,165	7,938	7,336	7,336	2. הכנסות-תב"ר
4,228	3,966	3,653	3,916	3,455	2,953	2,673	2,381	2,233	1,941	1,871	2,198	מזה: השתתפות ממש
2,075	1,805	1,639	1,491	1,192	885	874	844	772	543	541	432	השתתפות מוסדות
381	383	371	306	341	340	286	284	191	212	224	183	השתתפות בעלים
5,647	5,352	5,159	5,305	4,712	4,670	3,535	2,971	3,061	2,685	2,470	2,065	מקורות עצמיים

המקור: משרד הפנים, הדוחות הכספיים המבוקרים של הרשויות המקומיות
הערה: הסעיף "יתר עצמיות" בהכנסות בתקציב הרגיל כולל רכיבים כמו העברות מקרנות פיתוח, הכנסות עצמיות מחינוך והכנסות מריבית

לוח נספח 5: ההוצאה של הרשויות המקומיות לפי יעדים (מיליונים, מחירים שוטפים)

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	
73,511	70,432	67,669	66,795	60,521	55,456	52,749	49,937	49,930	48,069	44,483	42,934	סך ההוצאות
59,141	57,253	54,378	52,289	48,889	45,782	44,089	41,917	41,193	40,102	37,608	36,240	1. הוצאות-תקציב רגיל
6,370	6,388	6,298	6,260	5,983	6,015	5,853	5,627	5,658	5,587	5,250	5,325	א. הנהלה וכלליות
11,225	10,924	10,429	9,976	9,431	8,764	8,249	7,731	7,548	6,974	6,668	6,257	ב. שירותים מקומיים
4,644	4,550	4,295	3,991	3,682	3,411	3,180	2,962	2,851	2,585	2,458	2,319	מזה: תברואה
890	869	873	830	897	823	781	746	721	694	690	625	שמירה וביטחון
2,563	2,499	2,454	2,443	2,289	2,156	2,063	1,914	1,910	1,759	1,723	1,646	נכסים ציבוריים
30,571	28,971	27,270	25,830	23,879	21,635	20,357	18,765	18,052	16,885	15,710	14,903	ג. שירותים ממלכתיים
19,623	18,564	17,422	16,385	14,850	13,340	12,578	11,616	11,185	10,364	9,579	9,076	מזה: חינוך
7,188	6,816	6,437	6,143	5,777	5,263	4,875	4,492	4,274	4,077	3,836	3,656	רווחה
2,940	2,809	2,651	2,561	2,495	2,315	2,214	2,023	1,988	1,870	1,743	1,641	תרבות
425	409	400	394	389	365	356	333	310	297	287	273	דת
2,248	2,290	2,355	2,329	2,365	2,258	2,596	3,049	3,547	3,455	3,337	3,279	ד. מפעלים
1,064	1,149	1,218	1,249	1,339	1,331	1,684	2,198	2,731	2,689	2,570	2,535	מזה: מים וביוב
8,726	8,680	8,025	7,894	7,231	7,110	7,035	6,744	6,388	7,200	6,643	6,476	ה. תשלומים בלתי רגילים
14,370	13,178	13,291	14,506	11,632	9,674	8,660	8,020	8,737	7,967	6,875	6,694	2. הוצאות-תב"ר
12,305	11,085	11,048	12,441	10,184	8,239	7,197	6,592	7,283	6,106	5,072	4,937	מזה: עבודות פיתוח
8,186	9,820	8,204	7,068	6,124	5,870	7,763	6,572	6,670	6,098	6,324	6,051	ניכוי השקעות בפרוייקטים שנסגרו

המקור: משרד הפנים, הדוחות הכספיים המבוקרים של הרשויות המקומיות

התפתחות מקורות המימון של הרשויות המקומיות

מומי דהן

בית הספר למדיניות ציבורית, האוניברסיטה העברית

נובמבר 2018

ריכוז הממצאים העיקריים

המשקל של ההעברות השוטפות של הממשלה לרשויות המקומיות פחת מ-40% מכלל המקורות בשנת 1995 ל-31% בשנת 2009, ואולם מאז נרשמה עלייה מסויימת ל-35% בשנת 2016.
חלה עלייה ניכרת במיסוי המקומי, שהייתה אפילו גדולה מהירידה בהעברות הממשלתיות. המסים המקומיים, שהיו בשנת 1995 33% מכלל המקורות המריאו לשיא של 44% בשנת 2009, אך מאז הייתה ירידה ל-41% בשנת 2016.
חלקן של הרשויות המקומיות בחינוך וברוחה מכלל המגזר הממשלתי גדול יותר בשנת 2016 בהשוואה ל-1995 למרות הירידה בהעברות הממשלתיות. נציין היום שחינוך ורוחה מהווים יותר ממחצית ההוצאה השוטפת של הרשויות המקומיות.
בתחילת שנות האלפיים משקל המסים המקומיים המוטלים על הון עלה, ואילו משקל העברות ההון מהממשלה לרשויות המקומיות פחת.
בעקבות צורת הרישום החריגה הנהוגה ברשויות המקומיות בישראל, הדוחות הכספיים מציגים גירעון נמוך מדי בתקציב הרגיל וגירעון גדול מדי בתקציב הבלתי רגיל.
הבלאי של הנכסים עלה בקצב מהיר יותר מההשקעה, דבר המאט את קצב התרחבות התשתיות הפיזיות של הרשויות
ההוצאה לתושב בתקציב רגיל ברשויות המקומיות היהודיות שאינן חרדיות גבוהה יותר בשנת 2016 בכ-50% לעומת רשויות מקומיות ממגזר המיעוטים, והפער בין המגזרים נשמר גם לאחר שמתחשבים בהבדלים במצב הכלכלי, המיקום הגיאוגרפי והרכב האוכלוסייה.
הוצאות החינוך לתלמיד (כולל העברות לבעלויות) ברשויות היהודיות גבוהות באופן ניכר יחסית לרשויות ממגזר המיעוטים, גם לאחר שמנטרלים הבדלים במאפייני כלכליים ודמוגרפיים.
הפערים בהוצאה לחינוך בין רשויות יהודיות לא-חרדיות לרשויות חרדיות נמחקו כמעט לחלוטין, לאחר שכוללים את העברות הממשלה לבעלויות חינוך.

<p>הוצאות הרווחה לתושב ברשויות יהודיות היו גדולות משמעותית לעומת רשויות ערביות ודרוזיות, אבל הבדל זה הלך ופחת לאורך השנים.</p>
<p>הפערים בשירותים המקומיים (כמו תברואה) בין רשויות יהודיות לא-חרדיות לרשויות מקומיות ממגזר המיעוטים הם גדולים במיוחד, גם לאחר התחשבות בהבדלים במאפייני הרשות.</p>
<p>מענק האיזון לתושב הוא מקור ההכנסה היחיד שבו נרשם יתרון לרשויות ממגזר המיעוטים. עם זאת, ההבדל בין המגזרים נמחק כאשר משווים רשויות בעלי מאפיינים דומים.</p>
<p>העברות הממשלה בגין שירותים ממלכתיים לרשויות ממגזר המיעוטים, שהיו נמוכות בתחילת התקופה הנחקרת בהשוואה לרשויות יהודיות, הפכו גבוהות יותר במעט, אבל הבדל זה אינו מובהק כאשר לוקחים בחשבון את מאפייני הרשות.</p>
<p>ההוצאה לתושב בתקציב הרגיל במועצות אזוריות גבוהה יותר באופן ניכר (בכ-50% במוצע) בהשוואה לעיריות ומועצות מקומיות, ופער זה נשמר בערך לאורך התקופה 2005-2016. ממצא נותר בעינו גם לאחר שמתחשבים בהבדלים בשורה של משתנים כמו המגזר, אשכול חברתי-כלכלי, אשכול פריפריאלי, גודל האוכלוסייה והרכבה.</p>
<p>המועצות האזוריות נהנות מיותר מפי שניים הכנסות לתושב מארנונת עסקים ומוסדות שנמצאים בגבולותיהן, בהשוואה לעיריות ומועצות מקומיות.</p>
<p>עבודה זו מוצאת שמענק האיזון, המהווה כחמישית מההוצאה ברשויות חלשות, משפיע באופן חיובי ומובהק על ההוצאה בתקציב הרגיל: עלייה של מענק האיזון ב-100 שקלים גוררת בעקבותיה עלייה של סך ההוצאה בכ-70 שקלים.</p>
<p>ההשפעה הגדולה ביותר היא על הוצאות החינוך, ולאחריהן ההוצאה על שירותים מקומיים ורווחה כאשר האוכלוסייה הנחקרת כוללת את כל הרשויות, אך החינוך יורד למקום השני (והשירותים המקומיים תופסים את הבכורה) אם היא נאמדת על בסיס פאנל מאוזן של 145 רשויות.</p>
<p>עבודה זו גם מוצאת תמיכה אמפירית לכך שחלק ממענק האיזון מתועל חלקית גם לצמצום הגירעון בתקציב הרגיל, ובמידה לא מובהקת גם להפחתת הכנסות עצמיות.</p>
<p>ההשפעה של העברות הממשלה לרשויות בגין חינוך ורווחה על ההוצאות בתקציב הרגיל היא גבוהה יותר מאשר מענק האיזון. השפעה זו נתגלתה כגבוהה יותר באשכולות 6-10 בהשוואה לרשויות מאשכולות 1-5, ברשויות יהודיות לעומת רשויות ממגזר המיעוטים וברשויות נטולות מענק בהשוואה למקבולות מענק.</p>

התפתחות מקורות המימון של הרשויות המקומיות

פרופ' מומי דהן

האוניברסיטה העברית

המחקר נערך בהזמנת ובמימון בית הספר הגבוה למינהל כספי לרשויות המקומיות בישראל

מטרת המחקר

לבחון את התפתחות מקורות המימון של
הרשויות המקומיות בזיקה לשיירות
שמן מספקות לתושבי ישראל

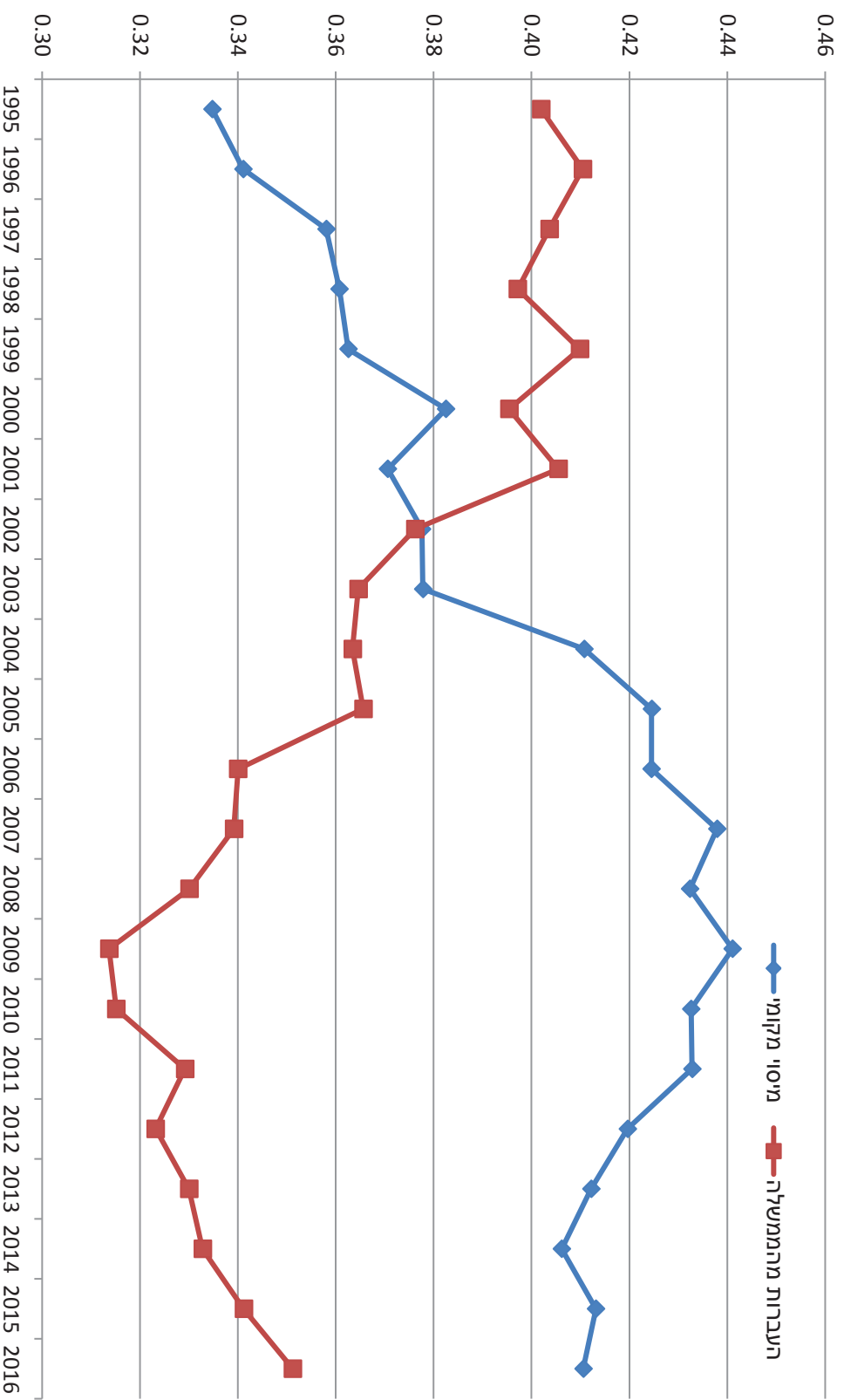
שתי נקודות מבט

- מבט מקרו: הרשויות המקומיות כיחידה אחת
 - מקור הנתונים: חשבונות לאומיים 1995-2016
- מבט מיקרו: פערים בין רשויות מקומיות
 - מקור הנתונים: קובץ הרשויות המקומיות 2016-2000

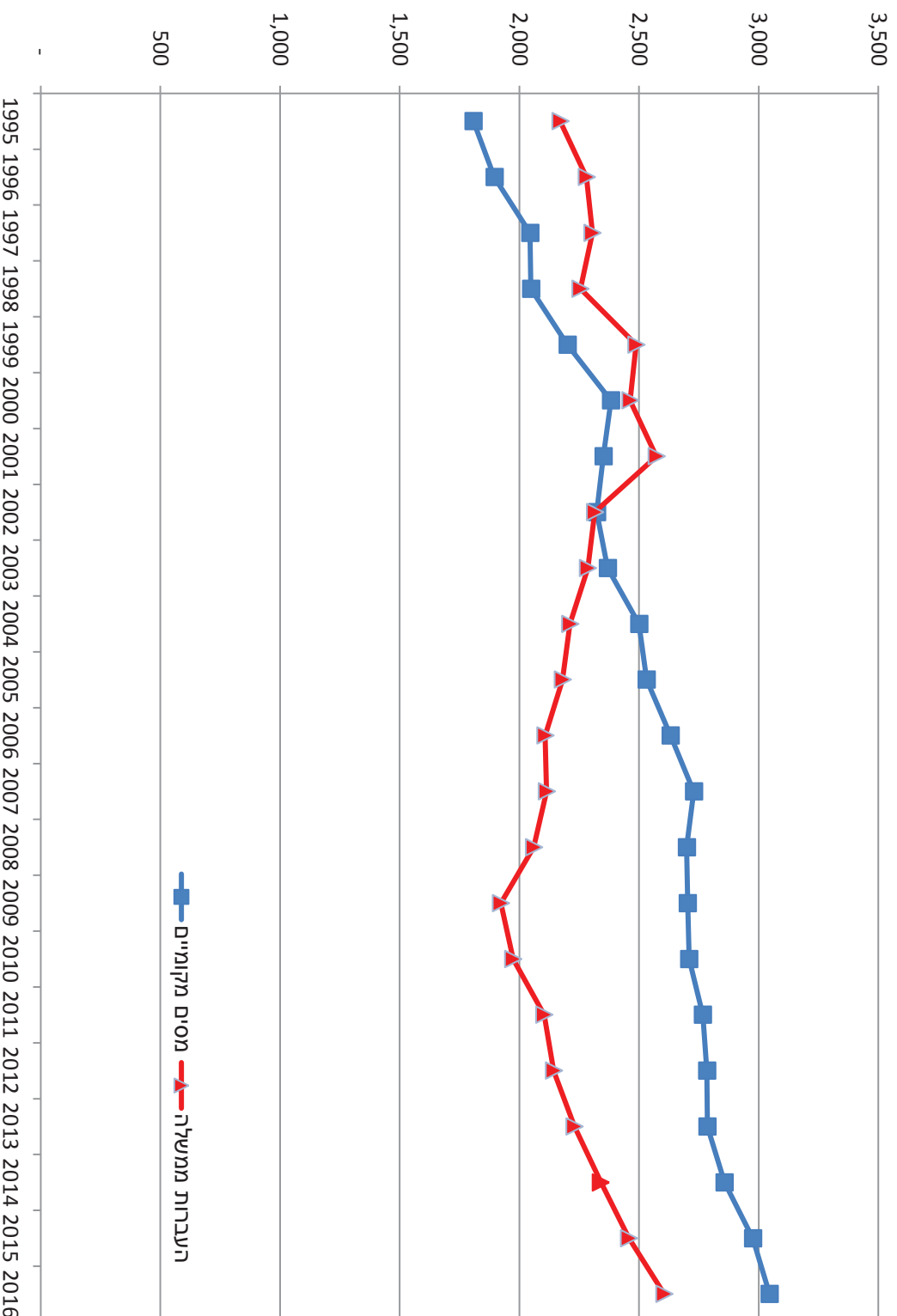
מבט מקרין: ממציאים ראשוניים

- המשקל של ההעברות השוטפות של הממשלה לרשויות המקומיות פחת מ-40% מכלל המקורות בשנת 1995 ל-31% בשנת 2009, ואולם מאז נרשמה עלייה מסויימת. בשנה האחרונה שלגביה קיימים נתונים זמינים (2016), שיעור ההעברות השוטפות של הממשלה לרשויות המקומיות עמד על 35%.
- במקביל, חלה עלייה ניכרת במיסוי המקומי, שהייתה אפילו גדולה מהירידה בהעברות הממשלתיות. המסים המקומיים, שהיו בשנת 1995 33% מכלל המקורות המריאו לשיא בשנת 2009 (44%), אך מאז הייתה ירידה ל-41% בשנת 2016.
- בתחילת שנות האלפיים משקל המסים המקומיים המוטלים על הון עלה ואילו משקל העברות ההון מהממשלה לרשויות המקומיות פחת. בשנת 2005, משקל המסים המקומיים על ההון השתווה בערך להעברות הממשלה, ולא נרשמה מאז מגמה ניכרת לעין בהרכב המקורות בחשבון ההון.
- הרשויות המקומיות הן בעלות עודף בחשבון ההון (תקציב בלתי רגיל) השווה בערך לגודלו של הגירעון בחשבון השוטף
- משקל בלאי הנכסים הקבועים כשיעור מתוך ההשקעה הגולמית המריא מפתות מ-40% בשנת 1995 ליותר מ-90% בשנת 2009. בשנים האחרונות חל שיפור אצל שיעור זה עדיין גבוה (כ-75%)

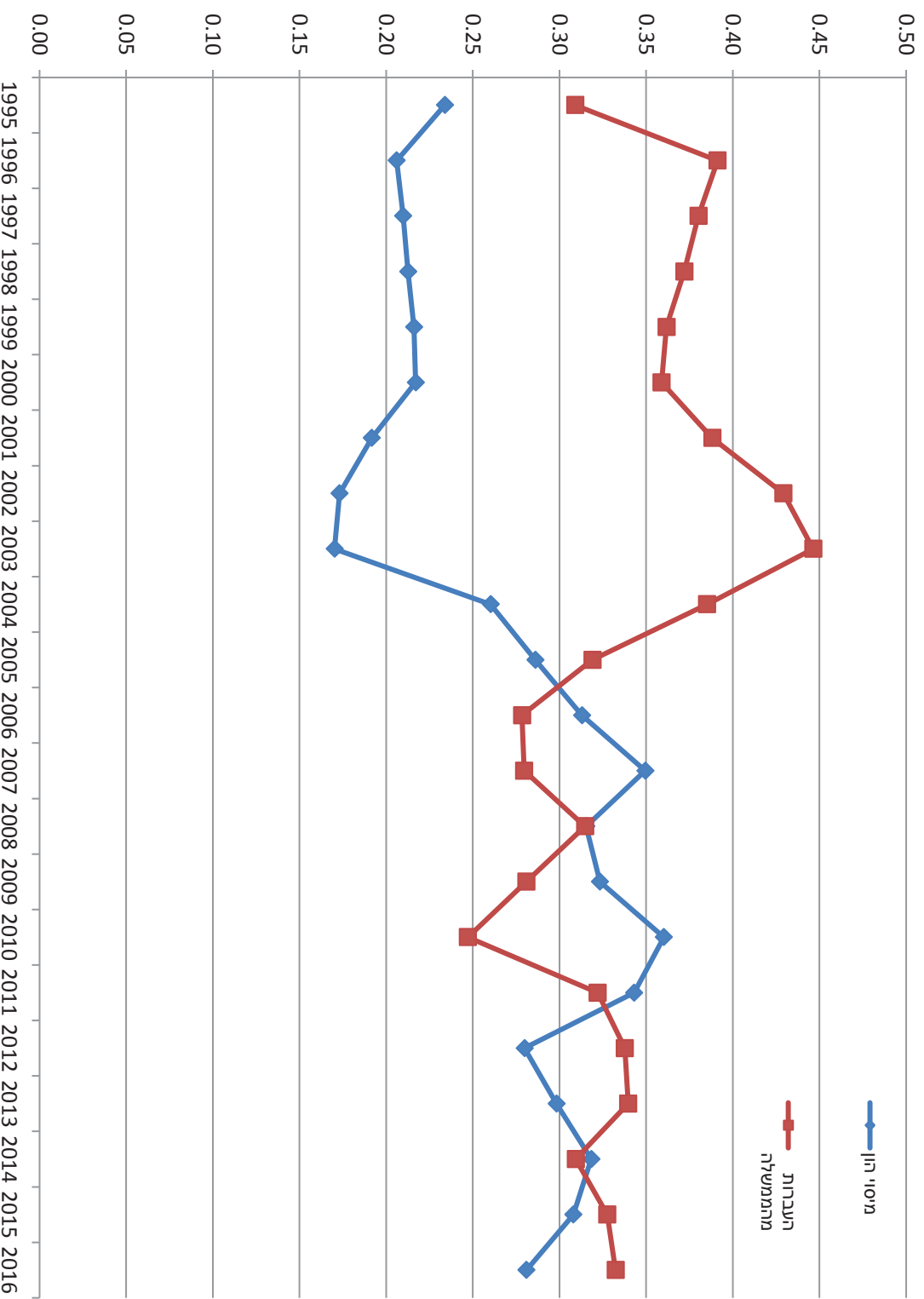
הרכב המקורות (השבון שוטף) של הרשויות המקומיות

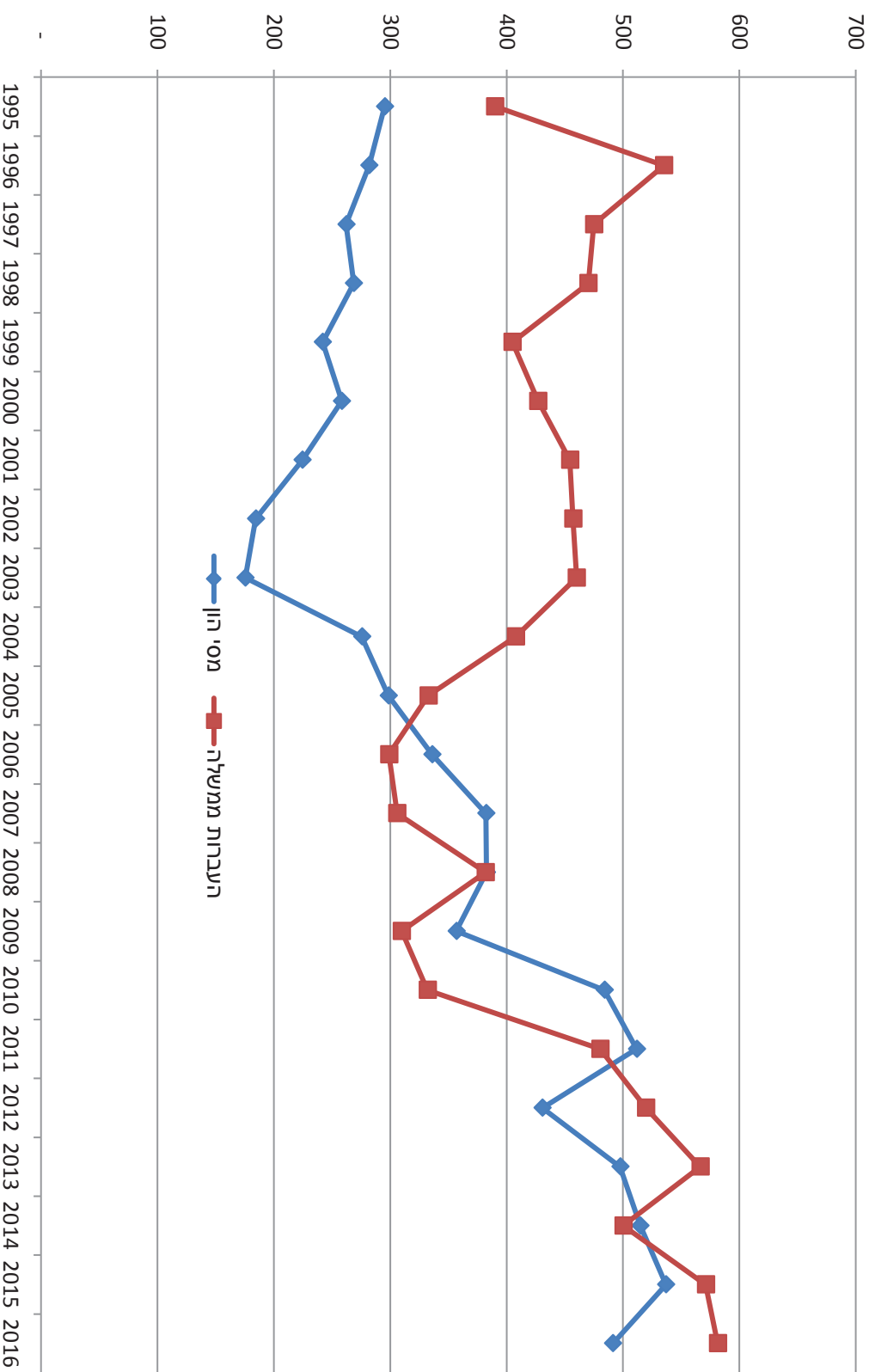
הרכב המקורות (השבון שוטף) של הרשויות המקומיות

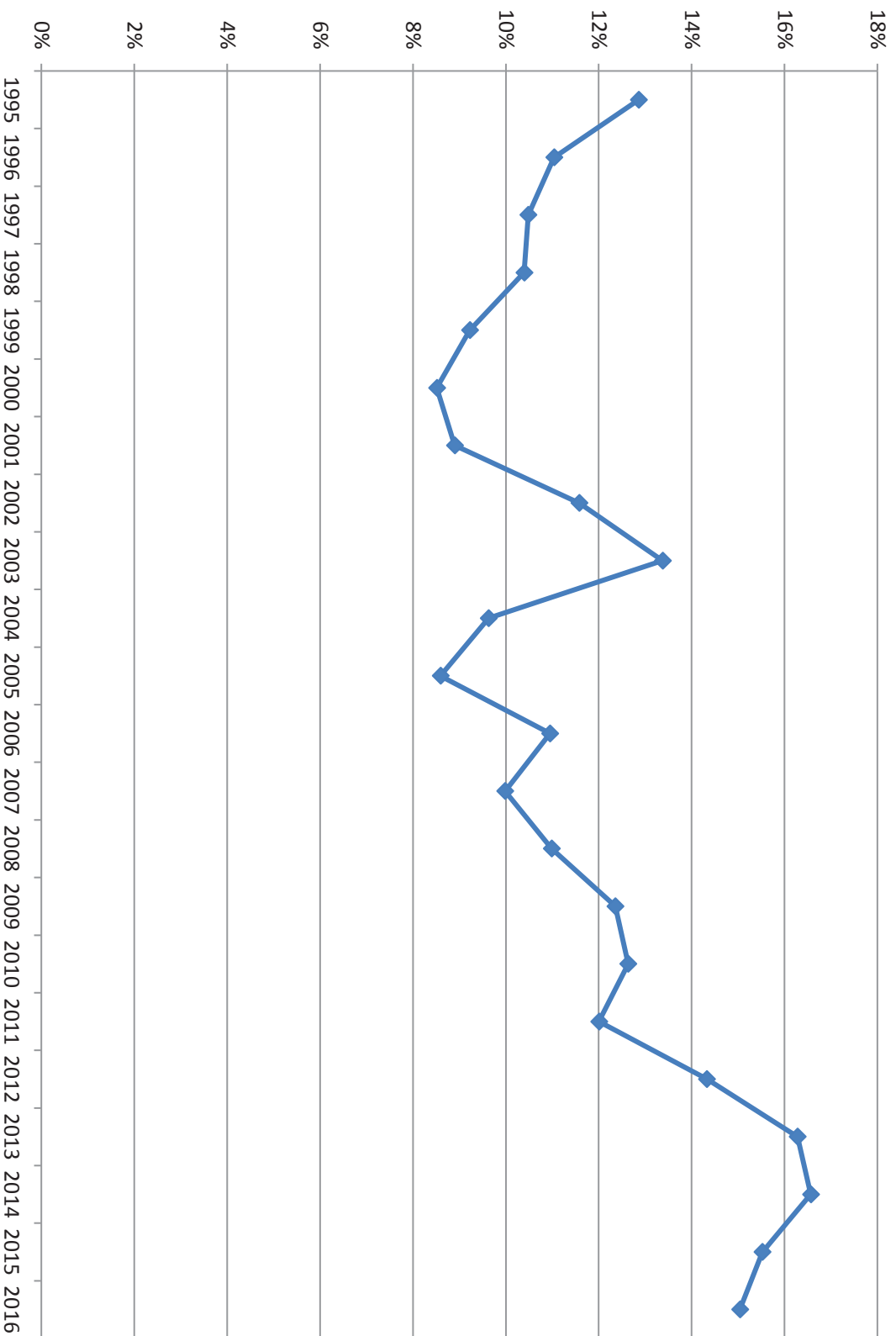
הרכב המקורות (השבון הון) של הרשויות המקומיות

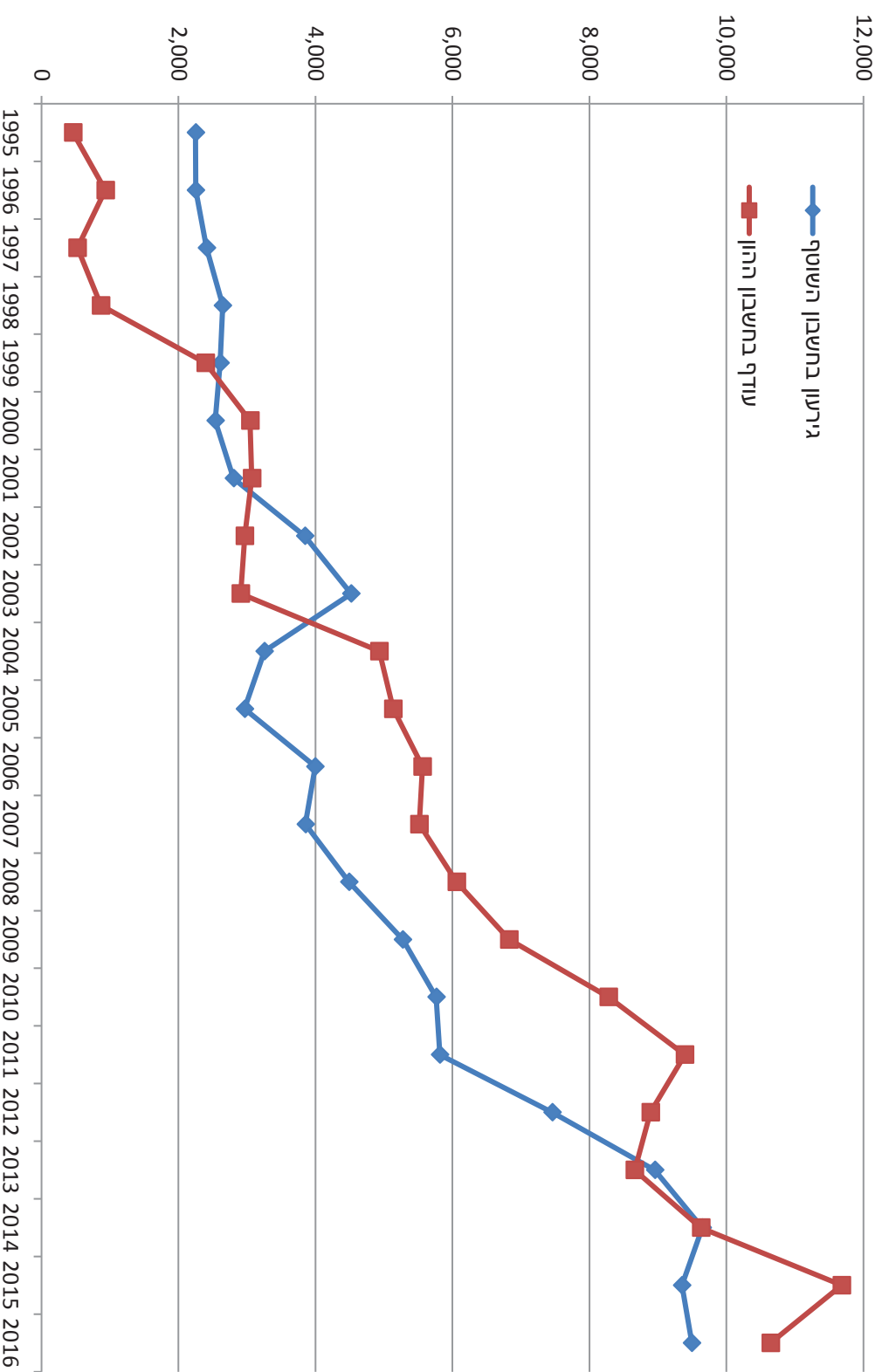
הרכב המקורות (השבון הון) של הרשויות המקומיות

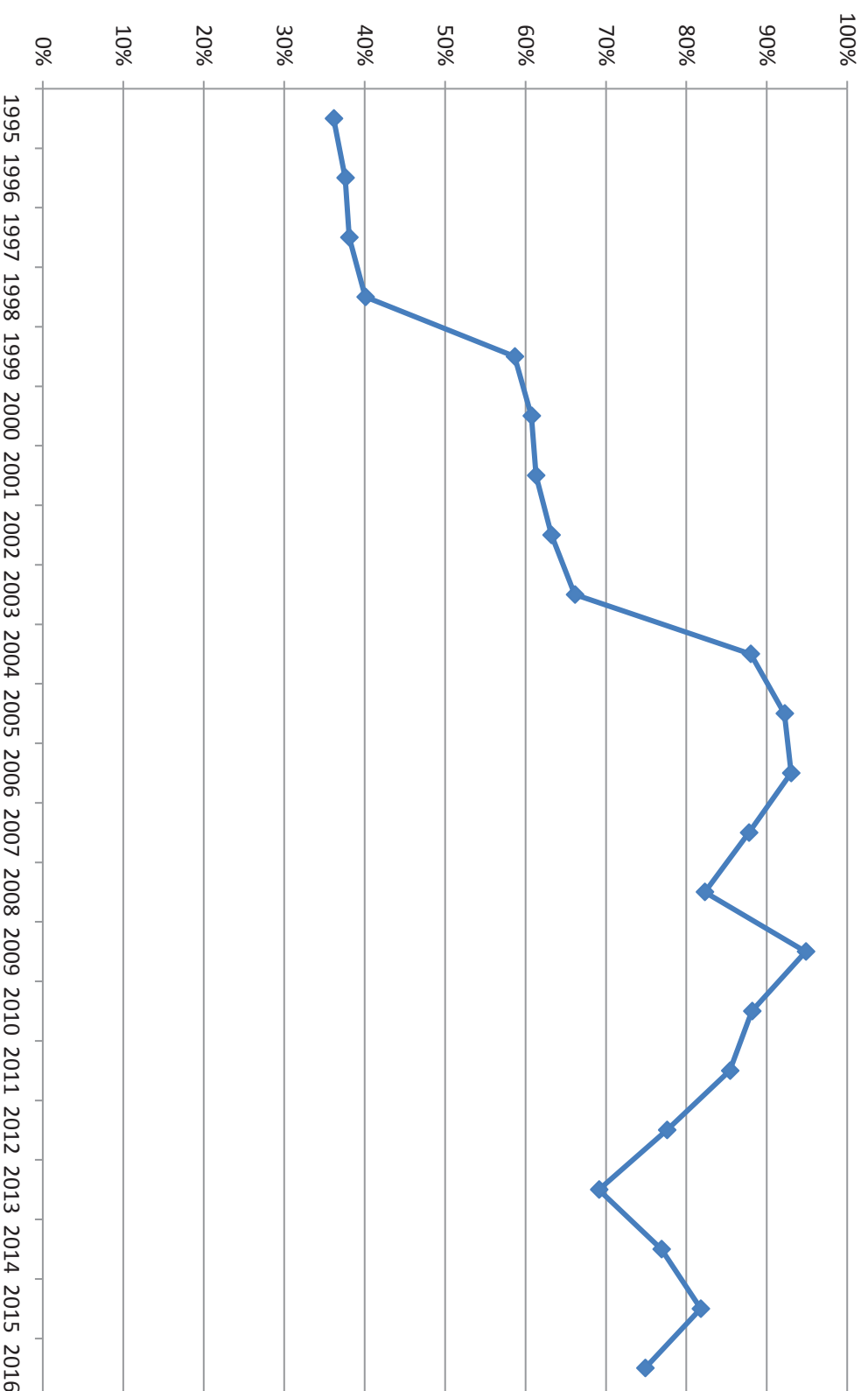
הגירעון שוטף של הרשויות המקומיות (שיעור מתוך כלל המקורות)

גירעון שוטף ועודף בחשבון ההון של הרשויות המקומיות

בלאי נכסים קבועים חלקי השקעה גולמית ברשויות המקומיות

מבט מקרין: ממציאים ראשוניים

- התקציב הרגיל לתושב גדל ריאלית ב-8% בין השנים 2005 ל-2016
- הוצאות החינוך לתושב גדלו ריאלית ב-44% בין השנים 2005 ל-2016
- הוצאות הרווחה לתושב עלו ריאלית ב-31% בין השנים 2005 ל-2016
- הוצאות הנגלה וכלליות לתושב ירדו ריאלית ב-21% בין השנים 2005 ל-2016
- הוצאות מים וביוב לתושב ירדו ריאלית ב-72% בין השנים 2005 ל-2016
- התקציב הבלתי רגיל לתושב עלה ריאלית ב-43% בין השנים 2005 ל-2016

תקציב לתושב (במחירי 2017)

שיעור שינוי	2016	2005	
8%	7,071	6,525	תקציב רגיל
44%	2,346	1,634	חינוך
31%	859	658	רווחה
19%	1,342	1,127	שירותים מקומיים
-21%	762	959	הנהלה וכלליות
-72%	127	456	מים וביוב
43%	1,718	1,205	תקציב בלתי רגיל

המקור: קובץ רשויות מקומיות: 2000-2016

הכנסה לתושב

(במחירי 2017)

שיעור שינוי	2016	2005	
13%	6,952	6,140	הכנסות-תקציב רגיל
6%	4,221	3,998	הכנסות עצמיות
19%	2,783	2,329	מזה: ארנונה
-81%	60	312	מזה: מים
27%	2,731	2,142	השתתפות הממשלה
-13%	399	460	מזה: מענק כללי
41%	1,793	1,267	הכנסות-תב"ר

המקור: קובץ רשויות מקומיות: 2000-2016

מבט מיקרו

כיצד השפיעה התפתחות המקורות, תוך
דגש על מעגלי הממשלה, על פערים
בשירותים לתושב בין רשויות מקומיות כמו
שירותי חינוך ורווחה

הניתוח האמפירי

$$Y_{i,t} = a_1 (\text{Equal Grant})_{i,t} + a_2 (\text{Other Grant})_{i,t} + \mathbf{X}_{i,t} \mathbf{b} + c_t + d_i + u_{i,t}$$

המשתתפים

- המשתתפה המוסבר: ההוצאה/ההכנסה או אחד מרכיביה
- המשתתפים המסוביימים:
 - גורמים המשתתפים מדי שנה
 - מענק איזון
 - העברות ממשלתיות בגין חינוך
 - העברות ממשלתיות בגין רווחה
 - העברות ממשלתיות אחרות
 - שיעור גילאי 0-19 (נתפס חלקית בהעברות ממשלה)
 - שיעור 65+ (נתפס חלקית בהעברות ממשלה)
 - גודל האוכלוסייה (נתפס חלקית בהעברות ממשלה)
 - השפעות קבועות
 - שנה
 - רשות מקומית

אמידה בתוך קבוצה

- מגזר (יהודי לא-חרדי, יהודי חרדי, מיעוטים)
- סוג הרשות (עירייה, מועצה מקומית, מועצת אזרית)
- אשכול חברתי/כלכלי
- אשכול פריפריאלי
- עם וללא מענקן איזון

השפעת מענק האיזון על ההוצאה

- לפי המודל הכלכלי, רשות שמקבלת 100 שקלים מענק (בלתי מותנה) תגדיל את ההוצאה בחלק מן הסכום ובחלק האחר תפחית מס מקומי
- הניבוי: המקדם קטן ממש מאחד
- אם ישנו חופש מלא בקביעת המס, הרשות שומרת על איזון תקציבי והקברניטים ממקסמים פעילות במקום את רווחת התושבים
- הניבוי: המקדם קרוב לאחד
- השינויים במענק האיזון נתפסים כזמניים (עלייה במענק תגדיל אך במעט את ההוצאה אם זו צפויה להיות זמנית)
- הניבוי: המקדם קטן מאחד

אתגרי אמידת השפעת מענק איזון

- החשש מפני הטייה בהערכת ההשפעה בשל גורם מושמט שקובע הן את גובה מענק האיזון והן את ההוצאה

- שיפור המצב הכלכלי שגורם לגידול בהוצאה ובמקביל הוא מביא להפחתת מענק האיזון. במקרה כזה נסידק בטעות כי ישנו קשר שלילי בין מענק האיזון לגובה ההוצאה
- בעת עיצוב המדיניות, הממשל המרכזי משנה נוסחת מענק האיזון כך שרשויות עם הוצאה גבוהה זוכות למענק מופחת. שוב, במקרה כזה, נסידק בטעות כי ישנו קשר שלילי בין מענק האיזון לגובה ההוצאה

השפעת העברות ממשלתיית בגין שירותים ממלכתיים על ההוצאה

- לכאורה, העברה של 100 לחינוך אמורה להגדיל את ההוצאה לחינוך באותו הסכום אבל...
 - המקדם הופך גדול מאחד אם חלקן מההעברה מותנית בהשתתפות עצמית של הרשות (matching)
 - המקדם עשוי להיות שונה לפי המצב הכלכלי של הרשות
 - המקדם עשוי להיות קטן מאחד אם ישנם יתרונות לגודל בשירותים ממלכתיים (ויש חופש פעולה מסוים בהקצאה)

הננתונים

- מקור הננתונים: דוחות כספיים מבוקרים (משרד הפנים), קבצי רשיוות מקומיות (הלמ"ס), מדדים שוטפים (הלמ"ס) ונתוני הצבעה (וועדת הבחירות המרכזית)
- האוכלוסייה הכוללת: 257 רשיוות מקומיות
- התקופה הנחקרת: 2005-2016

גורמים קבועים

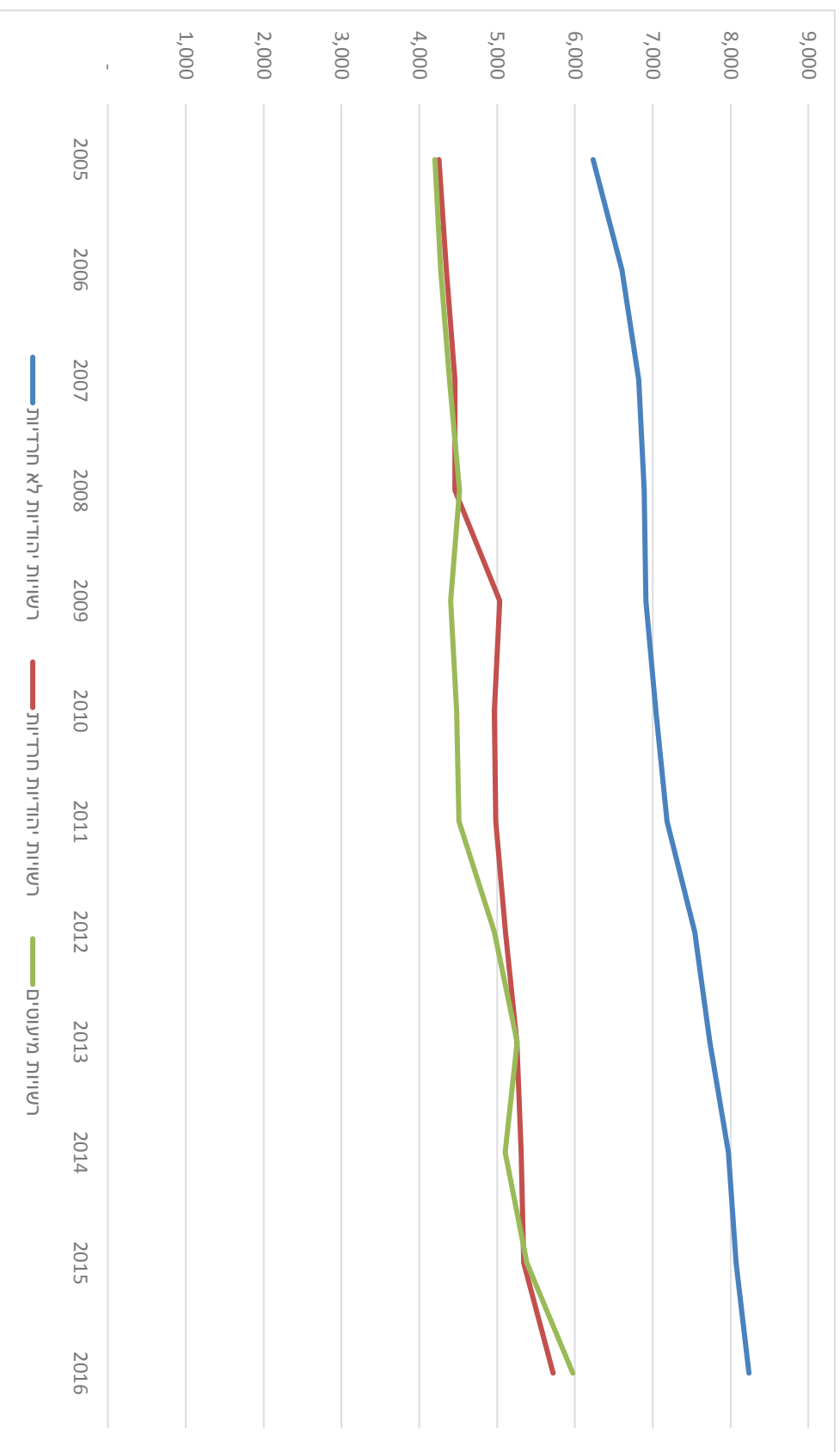
- התפתחות הרכב המקורות ותואי ההוצאה והרכבה לפי:
 - אשכול חברתי/כלכלי
 - עם וללא מענק איזון
 - גודל האוכלוסייה
 - אשכול פריפריאלי
 - מגזר (יהודי לא-חרדי, יהודי חרדי, מיעוטים)
 - סוג הרשות (עירייה, מועצה מקומית, מועצת אזורית)

תיאור הכתובים

תיאור נתונים

- קורלציה "מזוהמת" בין שני משתנים
 - מגזר (יהודי לא-חרדי, יהודי חרדי, מיעוטים)
 - אשכול חברתי/כלכלי
 - עם וללא מענק איזון
 - גודל האוכלוסייה
 - אשכול פרופיריאל
- סוג הרשות (עירייה, מועצה מקומית, מועצת אזורית)
- קורלציה "נקיה" בין שני משתנים

הכנסה לתושב בתקציב רגיל, לפי מגזר

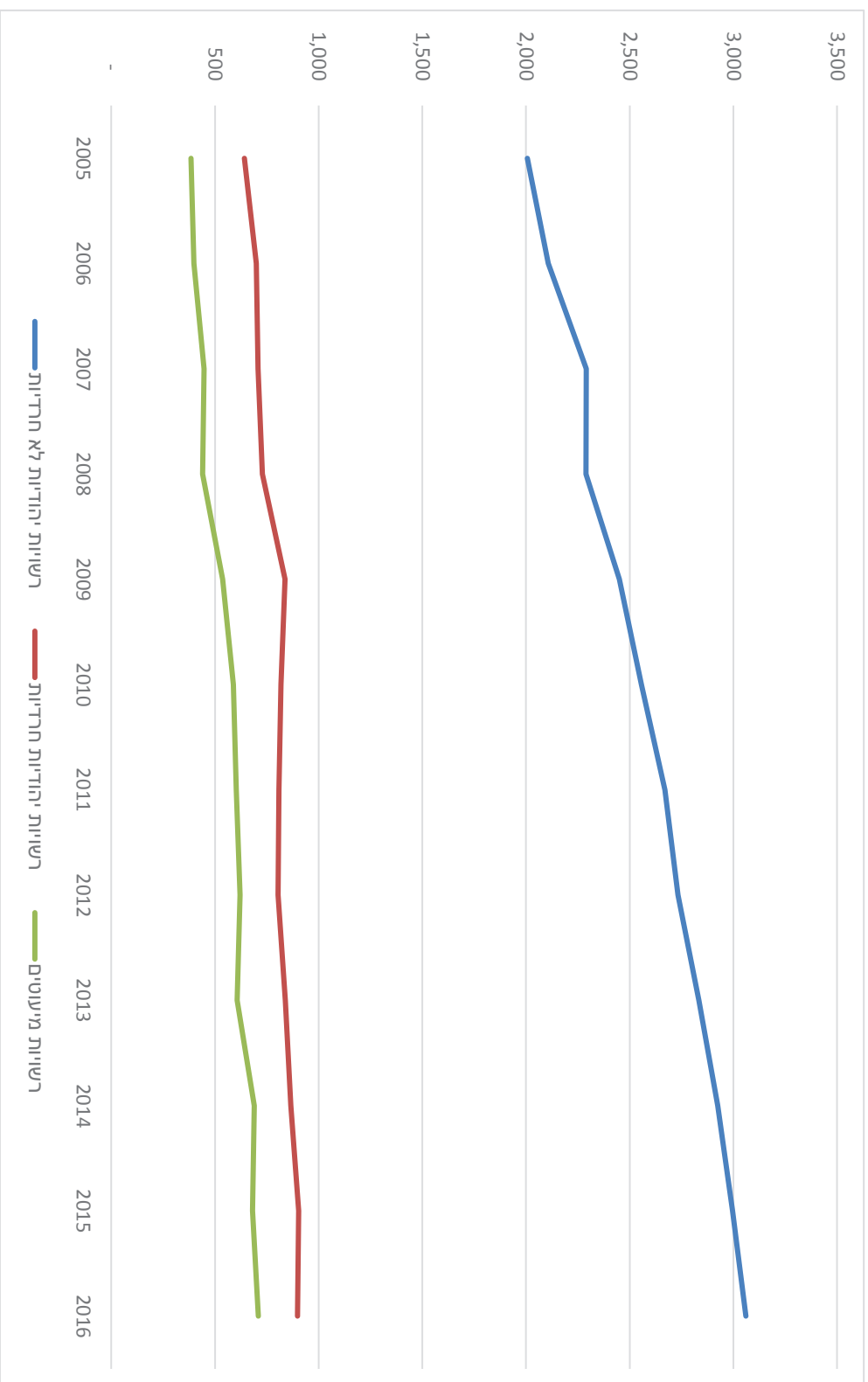

רשויות חרדיות: אלעד, ביתר עילית, בני ברק, מודיעין עילית, נתיבות, עמנואל, קריית יערים ורכסים

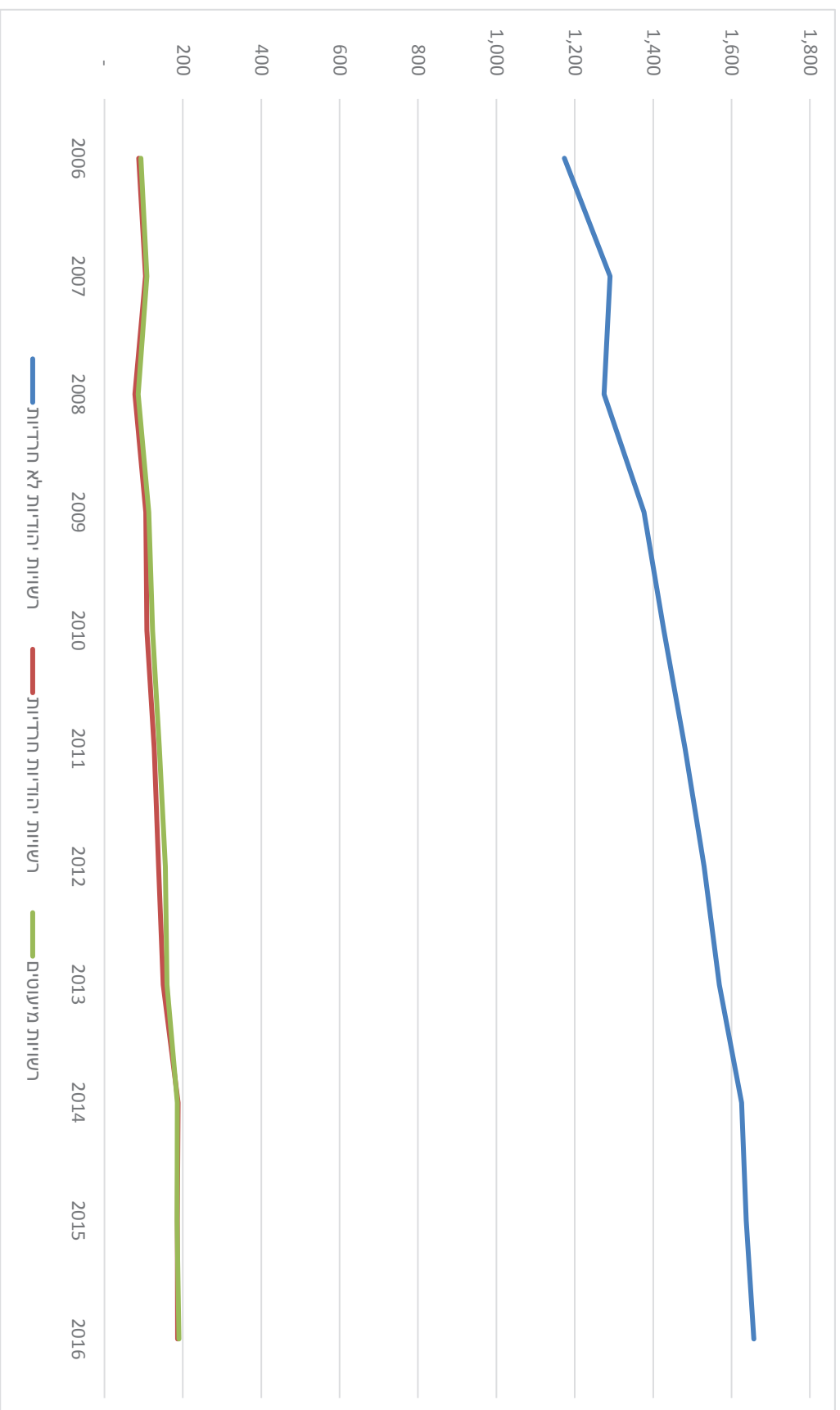
הכנסה לתושב בתב"ר, לפי מגזר

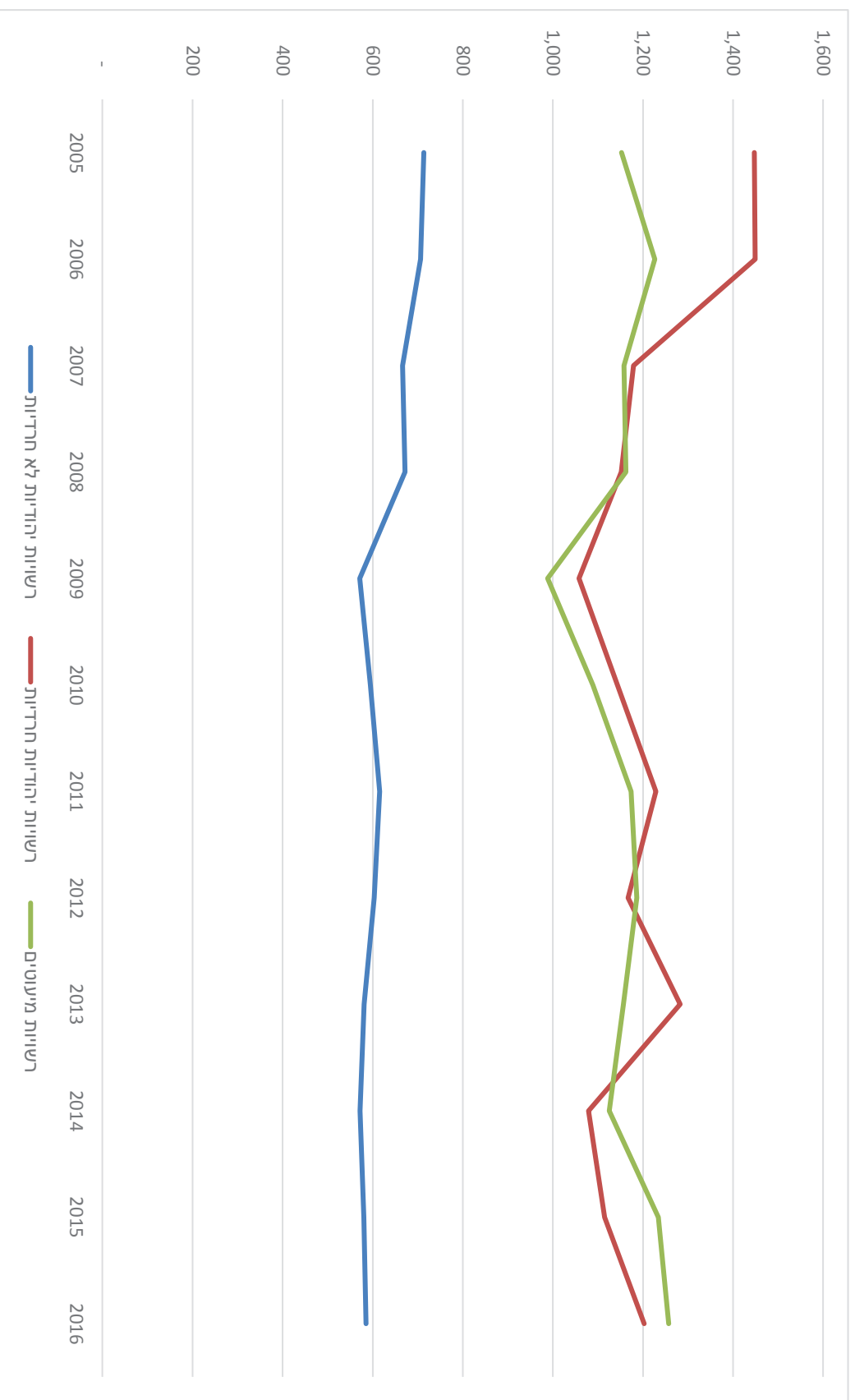
הכנסה לתושב מארנונה, לפי מגזר

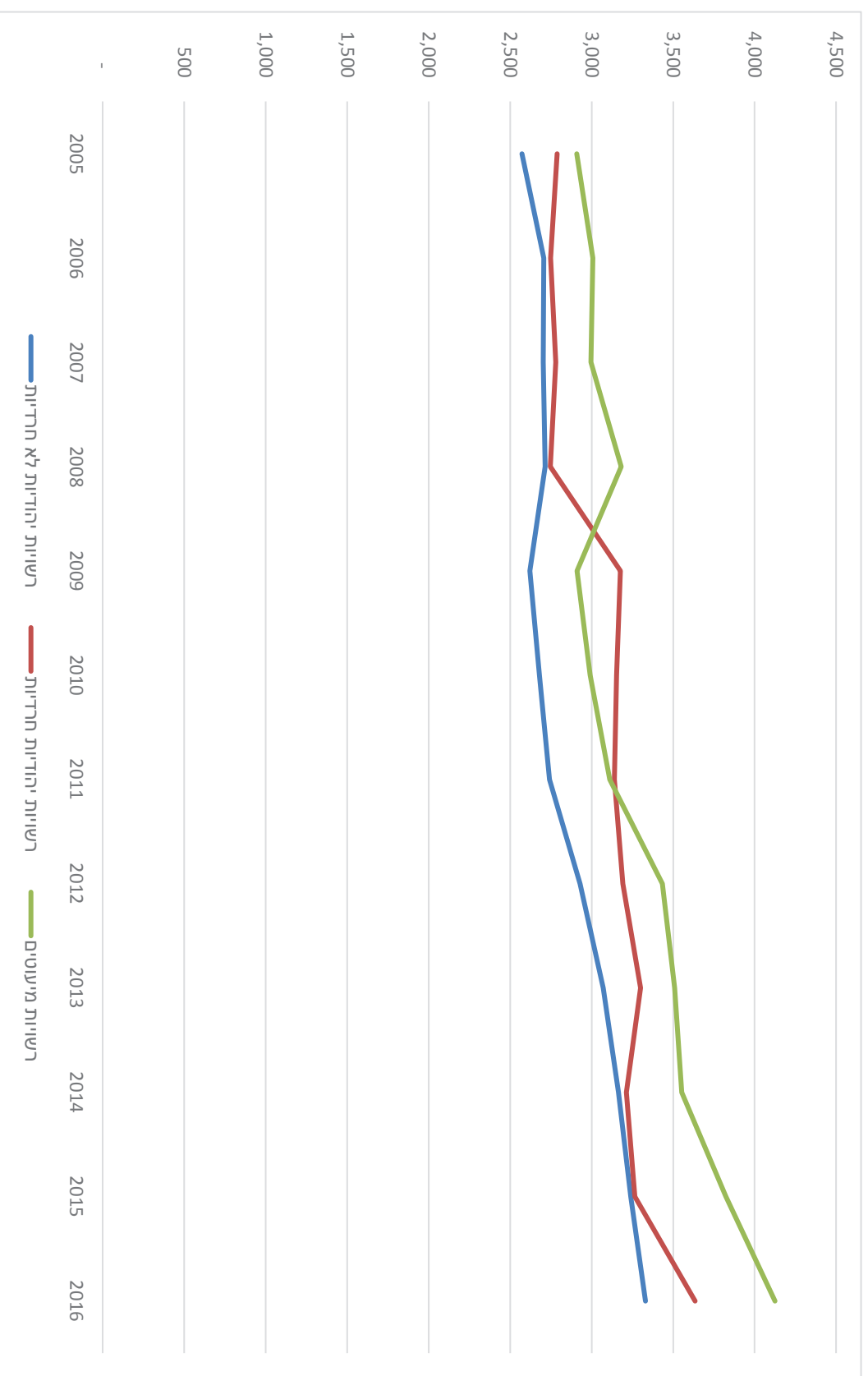
הכנסה לתושב מארנונה אחרת, לפי מגזר

הכנסה לתושב ממענק איזון, לפי מגזר

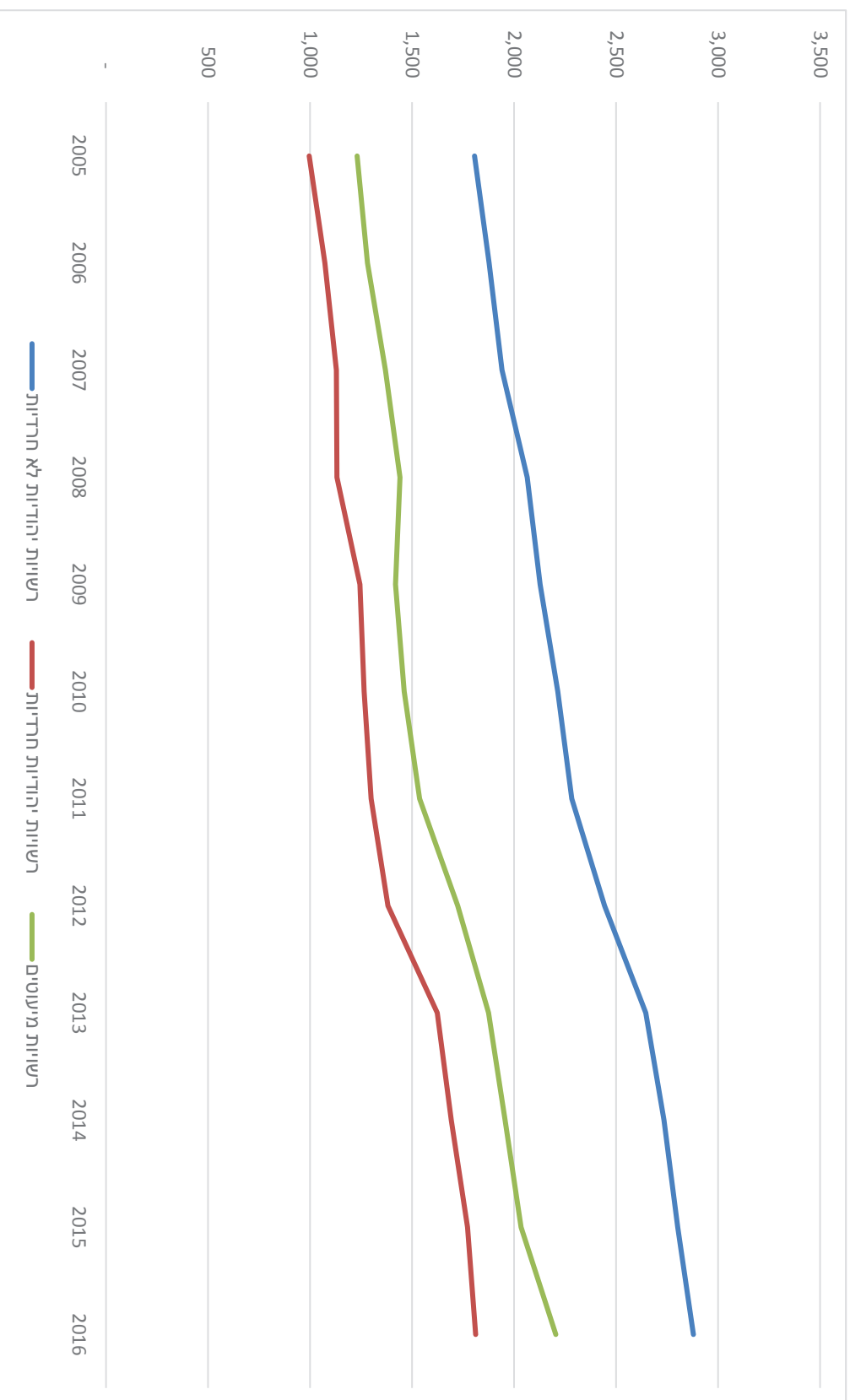
הכנסה לתושב מהעברות ממטל, לפי מגזר

הוצאה לתושב בתקציב רגיל, לפי מגזר

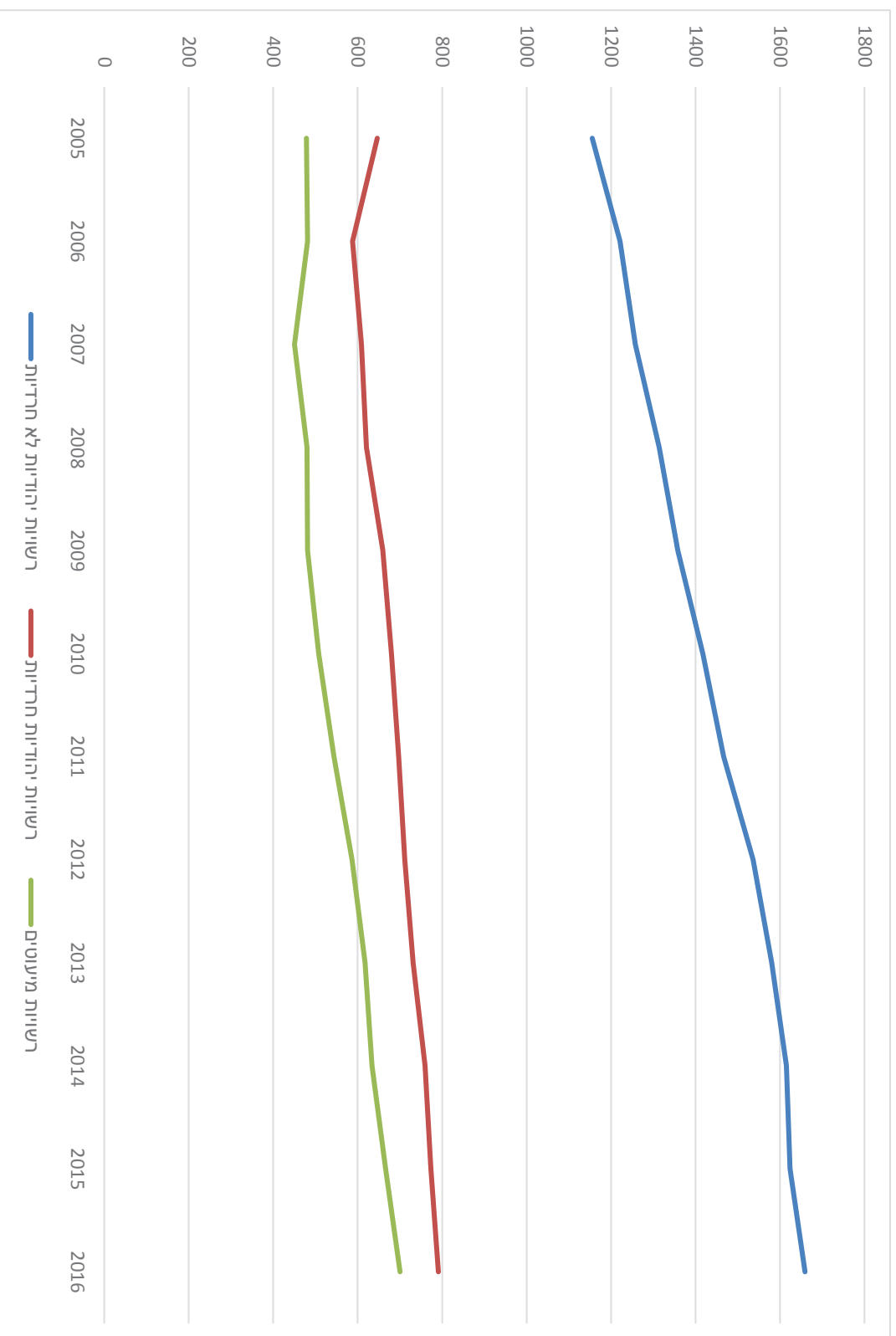
הוצאות חינוך לתושב, לפי מגזר

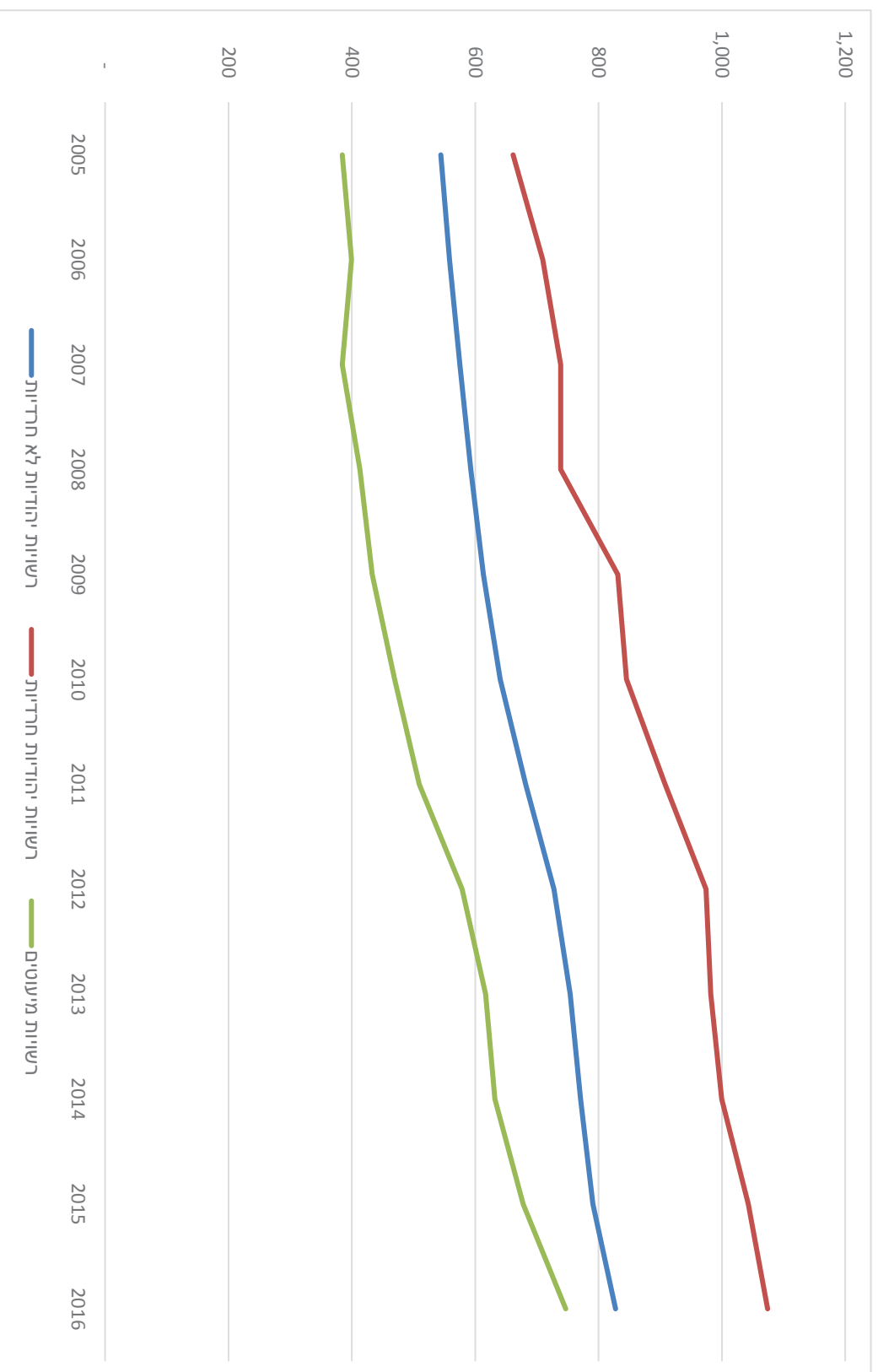
הוצאות הינוך לתושב כולל בעלויות, לפי מגזר

שירותים מקומיים לתושב, לפי מגזר

הוצאות רווחה לתושב, לפי מגזר

ההוצאה בתקציב רגיל: קורלציה 'נלקייה'

	2016	2010	2005	
	-0.029	-0.031	-0.0214	אשכול כלכלי-חברתי ג4-5
	-0.043	-0.051	-0.0586	אשכול כלכלי-חברתי ג6-7
	-0.087	-0.0608	-0.0971	אשכול כלכלי-חברתי ג8-10
	-0.100**	-0.123***	-0.116***	אשכול פריפריאלי ד4-5
	-0.177***	-0.174***	-0.165***	אשכול פריפריאלי ד6-7
	-0.082	-0.089	-0.051	אשכול פריפריאלי ד8-10
	-0.003	-0.009**	-0.009**	שיעור גילאי 0-19
	0.009	-0.000	0.000	שיעור גילאי +65
	-0.145***	-0.146***	-0.0947**	גודל האוכלוסייה: רבעון שני
	-0.256***	-0.284***	-0.286***	גודל האוכלוסייה: רבעון שלישי
	-0.262***	-0.312***	-0.340***	גודל האוכלוסייה: רבעון עליון
	0.269***	0.337***	0.235***	רשויות יהודיות לא-חרדיות
	0.081	0.249***	0.095	רשויות יהודיות חרדיות
	0.283***	0.320***	0.321***	מועצות אזוריות

הוצאות חינוך לתלמיד כולל בעלויות: קורלציה 'נקייה'

	2016	2010	2005	
	0.001	-0.000	0.048	אשכול כלכלי-חברתי ג4-5
	-0.002	0.036	0.101	אשכול כלכלי-חברתי ג6-7
	-0.199**	-0.113	0.003	אשכול כלכלי-חברתי ג8-10
	0.065	-0.045	-0.034	אשכול פריפריאלי ד4-5
	-0.030	-0.164***	-0.256***	אשכול פריפריאלי ד6-7
	0.002	-0.087	-0.139*	אשכול פריפריאלי ד8-10
	-0.010**	-0.012***	-0.009*	שיעור גילאי 0-19
	-0.005	-0.014*	-0.013*	שיעור גילאי +65
	-0.187***	-0.143***	-0.076	גודל האוכלוסייה: רבעון שני
	-0.195***	-0.182***	-0.163***	גודל האוכלוסייה: רבעון שלילי
	-0.222***	-0.183***	-0.111*	גודל האוכלוסייה: רבעון עליון
	0.531***	0.643***	0.580***	רשויות יהודיות לא-חרדיות
	0.411***	0.663***	0.713***	רשויות יהודיות חרדיות
	0.435***	0.520***	0.629***	מועצות אזוריות

תוצאות האמידה

רגרסיות פאנל

רגרסיות פאנל: רשויות מקבלות מענק בלבד

עודף תקציבי שוטף לתושב	הכנסות עצמיות לתושב בתקציב הרגיל	הוצאות שירותים מקומיים לתושב	הוצאות רווחה לתושב	הוצאות חינוך לתושב	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	מענק איזון לתושב
0.0447	-0.0381	0.087*	0.019*	0.197***	0.716***	מענק איזון לתושב
0.00306	0.0394	0.0207**	-7.06e-05	1.052***	1.048***	מענק איזון לתושב
-0.0408	0.147	0.121	1.041***	-0.138	1.305***	מענק איזון לתושב
0.0385	0.0503	0.214**	0.063**	0.293*	1.044***	מענק איזון לתושב
-15.0**	41.5***	6.2*	-1.6	11.6**	40.3***	שיעור גילאי 0-19
12.4	73.1*	20.7	2.2	16.3	35.8	שיעור גילאי +65
-2.388*	-7.068	-1.627	0.0216	-1.439	-2.942	האוכלוסייה
2,039	2,049	2,049	2,049	2,049	2,049	מספר תצפיות
207	207	207	207	207	207	מספר רשויות
0.041	0.275	0.438	0.933	0.958	0.756	טיב ההסבר

פאנל מאוזן: רשויות מקבלות מענק בלבד

עודף תקציבי שוטף לתושב	הכנסות עצמיות לתושב בתקציב הרגיל	הוצאות שירותים מקומיים לתושב	הוצאות רווחה לתושב	הוצאות חינוך לתושב	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	
0.189	-0.166	0.098**	0.036**	0.0592	0.604	מענק איזון לתושב
-0.055	-0.091	0.022	0.004	0.933***	1.011***	העברות מ. החינוך לתושב
-0.081	0.674**	0.184*	1.026***	0.244**	1.862***	העברות מ. הרווחה לתושב
0.036	0.008	0.201*	0.043	0.141	0.932***	העברות האחרות לתושב
-17.8***	35.3***	7.0*	-2.5	13.0**	44.9***	שיעור גילאי 0-19
5.4	67.5*	11.6	0.3	16.9	32.9	שיעור גילאי +65
-1.5**	-6.1	-1.9	-0.0	-1.5	-2.5	האוכלוסייה
1,740	1,740	1,740	1,740	1,740	1,740	מספר תצפיות
145	145	145	145	145	145	מספר רשויות
0.066	0.288	0.464	0.894	0.861	0.472	טיב ההסבר

ניתוח רגישות לפי קבלת מענק איזון

הוצאות רווחה לתושב		הוצאות חינוך לתושב		הוצאה לתושב בתקציב רגיל		
נטולות מענק איזון	מקבלות מענק איזון	נטולות מענק איזון	מקבלות מענק איזון	נטולות מענק איזון	מקבלות מענק איזון	
-0.0688**	0.0192*	0.182	0.197***	3.034	0.716***	מענק איזון לתושב
0.0249	-7.06e-05	1.399***	1.052***	4.104*	1.048***	העברות מ. החינוך לתושב
1.307***	1.041***	0.837*	-0.138	4.809	1.305***	העברות מ. הרווחה לתושב
0.0824***	0.0633**	1.740***	0.293*	16.39***	1.044***	העברות האוכלוסייה שיעור גילאי 0-19
-2.831	-1.658	68.45*	11.63**	318.5	40.36***	שיעור גילאי +65
1.729	2.271	58.24	16.37	610.8	35.88	האוקלסייה
0.255	0.0216	-2.681	-1.439	-14.49	-2.942	מספר תצפיות
564	2,049	564	2,049	564	2,049	מספר רשויות
50	207	50	207	50	207	טיב ההסבר
0.911	0.933	0.845	0.958	0.564	0.756	

ניתוח רגישות לפי אשכול כלכלי-חברתי

הוצאות רווחה		הוצאות חינוך לתושב		הוצאה לתושב בתקציב רגיל		
אשכול כלכלי 6-10	אשכול כלכלי 1-5	אשכול כלכלי 6-10	אשכול כלכלי 1-5	אשכול כלכלי 6-10	אשכול כלכלי 1-5	
0.005	0.015	0.073	0.202***	1.372*	0.587***	מענק איזון לתושב
0.015	0.002	1.208***	1.061***	3.292**	1.093***	העברות מ. החינוך לתושב
1.212***	1.026***	0.604***	-0.200	4.109**	1.114**	העברות מ. הרוחה לתושב
0.052**	0.068*	0.781**	0.301	6.397*	1.070***	העברות האחרות לתושב
-0.5	-0.5	37.7**	15.5***	134.8	63.1***	שיעור גילאי 0-19
7.3**	6.5	71.4*	39.2	513.9	115.6	שיעור גילאי +65
0.006	0.075	-0.557	-1.545	-6.306	-1.673	האוכלוסייה
827	1,775	827	1,775	827	1,775	מספר תצפיות
75	178	75	178	75	178	מספר רשיויות
0.887	0.906	0.894	0.808	0.525	0.366	טיב ההסבר

ניתוח רגישות לפי סוג המועצה

הוצאות רווחה		הוצאות חינוך לתושב		הוצאות בתקציב רגיל		הוצאה לתושב בתקציב רגיל		
מועצות אזוריות	מועצות מקומיות	מועצות אזוריות	מועצות מקומיות	מועצות אזוריות	מועצות מקומיות	מועצות אזוריות	מועצות מקומיות	
-0.003	0.018	0.167*	0.119***	0.075	0.658***	מענק איזון לתושב		
0.007	0.004	1.110***	0.903***	1.375***	1.031***	העברות מ. החינוך לתושב		
0.993***	1.106***	-0.525***	0.197***	-0.302	2.187***	העברות מ. הרווחה לתושב		
0.040	0.0759	0.659*	0.350	5.033*	1.017***	העברות אחרות לתושב		
-2.000	-2.076*	26.16	9.594**	60.80	66.18***	שיעור גילאי 0-19		
22.6***	-1.9	158.7*	12.3	1,573	42.6	שיעור גילאי +65 האוכלוסייה		
0.0365	-0.0246	-17.04	-0.692	-114.5	-2.437	מספר תצפיות		
579	2,034	578	2,035	578	2,035	מספר רשויות		
53	204	53	204	53	204	טיב ההסבר		
0.934	0.930	0.953	0.882	0.556	0.530			

סיכום הממצאים העיקריים

- עבודה זו מוצאת שמענק האיזון, המהווה כחמישית מההוצאה ברשויות חלשות, משפיע באופן חיובי ומובהק על ההוצאה בתקציב הרגיל: עלייה של מענק האיזון ב-100 שקלים גוררת בעקבותיה עלייה של סך ההוצאה בכ-70 שקלים.
- ההשפעה של מענק האיזון היא דיפרנציאלית בעוצמתה על רכיבים שונים של הוצאות הרשויות המקומיות. ההשפעה הגדולה ביותר היא על הוצאות החינוך, ולאחריהן ההוצאה על שירותים מקומיים ורווחה
- עבודה זו גם מוצאת תמיכה אמפירית לכך שחלק ממענק האיזון מתועל לצמצום הגירעון בתקציב הרגיל, ובמידה לא מובהקת גם להפחתת הכנסות עצמיות.
- בהתאם לניבוי התיאורטי, ההשפעה של העברות הממשלה לרשויות בגין חינוך ורווחה על ההוצאות בתקציב הרגיל היא גבוהה יותר מאשר מענק האיזון ושווה לאחד.
- השפעה זו נתגלתה כגבוהה יותר באשכולות 10-6 בהשוואה לרשויות מאשכולות 5-1, ברשויות יהודיות לעומת רשויות ממגזר המיעוטים וברשויות נטולות מענק בהשוואה למקבלות מענק. ממצא זה מתיישב עם שיטת המאטצ'ינג המייצרת עדיפות לרשויות חזקות שיכולות להעמיד משאבים משלהן כדי להנות מהעברות ממשלתיות.

רגרסיות פאנל: כל הרשויות

עודף תקציבי שוטף לתושב	הכנסות עצמיות לתושב בתקציב הרגיל	הוצאות שירותים מקומיים לתושב	הוצאות רווחה לתושב	הוצאות חינוך לתושב	הוצאה לתושב בתקציב רגיל	
0.041	-0.496	-0.066	0.013	0.163***	0.341	מענק איזון לתושב
0.002	0.350	0.133	0.002	1.078***	1.309***	העברות מ. החינוך לתושב
-0.032	-0.396	-0.118	1.043***	-0.169	0.870	העברות מ. הרווחה לתושב
0.033	3.015	1.440	0.069***	0.523**	3.418	העברות אחרות לתושב
-14.5**	79.7*	23.4	-2.5**	15.9***	62.0*	שיעור גילאי 0-19
4.4	509.4	181.5	3.3	48.5	433.4	שיעור גילאי +65
-2.9**	-9.8	-2.2	0.0	-1.7	-3.0	האוכלוסייה
2,603	2,614	2,614	2,613	2,613	2,613	מספר תצפיות
257	257	257	257	257	257	מספר רשויות
0.038	0.175	0.198	0.929	0.931	0.453	טיב ההסבר

הגורמים המתרואמים עם ההוצאה בתב"ר

	2016	2010	2005	
	0.0991 (0.187)	0.0367 (0.203)	0.0413 (0.180)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^ג
	0.194 (0.206)	0.116 (0.228)	0.123 (0.203)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^ג
	0.165 (0.220)	0.235 (0.240)	0.136 (0.219)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^ג
	-0.289*** (0.110)	-0.351*** (0.119)	-0.397*** (0.110)	אשכול פרופראלי 4-5 ^ד
	-0.432*** (0.134)	-0.307** (0.147)	-0.503*** (0.136)	אשכול פרופראלי 6-7 ^ד
	-0.172 (0.181)	-0.220 (0.197)	-0.309* (0.181)	אשכול פרופראלי 8-10 ^ד
	0.00727 (0.0111)	0.0310** (0.0122)	0.0181 (0.0115)	שיעור גילאי 0-19
	0.000444 (0.0195)	0.0388* (0.0216)	-0.00159 (0.0182)	שיעור גילאי 65+
	-0.0499 (0.125)	-0.141 (0.136)	-0.268** (0.125)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
	-0.244** (0.123)	-0.258* (0.134)	-0.313** (0.123)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
	-0.253* (0.135)	-0.293** (0.148)	-0.182 (0.136)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
	0.457** (0.181)	0.685*** (0.190)	0.437** (0.173)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
	0.266 (0.275)	0.187 (0.283)	0.192 (0.250)	רשויות יהודיות חרדיות
	0.232* (0.128)	0.600*** (0.133)	0.362*** (0.123)	מועצות אזוריות

הגורמים המתואמים עם ההוצאה לתמיד (כולל בעלויות)

2016	2010	2005	
0.00172 (0.0770)	-0.000511 (0.0783)	0.0483 (0.0778)	אשכול כלכלי-חברתי ג4-5
-0.00298 (0.0858)	0.0367 (0.0886)	0.101 (0.0889)	אשכול כלכלי-חברתי ג6-7
-0.199** (0.0915)	-0.113 (0.0932)	0.00345 (0.0961)	אשכול כלכלי-חברתי ג8-10
0.0654 (0.0466)	-0.0456 (0.0473)	-0.0347 (0.0488)	אשכול פרופראלי ד4-5
-0.0306 (0.0569)	-0.164*** (0.0579)	-0.256*** (0.0600)	אשכול פרופראלי ד6-7
0.00232 (0.0765)	-0.0873 (0.0778)	-0.139* (0.0802)	אשכול פרופראלי ד8-10
-0.0108** (0.00468)	-0.0126*** (0.00476)	-0.00972* (0.00503)	שיעור גילאי 0-19
-0.00593 (0.00827)	-0.0141* (0.00847)	-0.0139* (0.00799)	שיעור גילאי +65
-0.187*** (0.0529)	-0.143*** (0.0538)	-0.0769 (0.0553)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.195*** (0.0522)	-0.182*** (0.0531)	-0.163*** (0.0548)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.222*** (0.0572)	-0.183*** (0.0584)	-0.111* (0.0602)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
0.531*** (0.0738)	0.643*** (0.0717)	0.580*** (0.0731)	רשויות לא-חרדיות
0.411*** (0.116)	0.663*** (0.111)	0.713*** (0.111)	רשויות יהודיות חרדיות
0.435*** (0.0540)	0.520*** (0.0526)	0.629*** (0.0545)	מועצות אזוריות

הגורמים המתואמים עם הוצאות רווחה לתושב

	2016	2010	2005	
	-0.0175 (0.0819)	0.0334 (0.0982)	0.189 (0.116)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^ג
	-0.313*** (0.0915)	-0.263** (0.111)	-0.0351 (0.133)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^ג
	-0.749*** (0.0977)	-0.639*** (0.118)	-0.384*** (0.144)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^ג
	-0.0574 (0.0496)	-0.00641 (0.0594)	-0.0793 (0.0729)	אשכול פרופראלי 4-5 ^ד
	-0.0865 (0.0605)	0.0132 (0.0727)	-0.0559 (0.0897)	אשכול פרופראלי 6-7 ^ד
	0.00639 (0.0818)	0.0348 (0.0981)	0.0327 (0.120)	אשכול פרופראלי 8-10 ^ד
	-0.00719 (0.00505)	-0.00477 (0.00603)	0.0130* (0.00751)	שיעור גילאי 0-19
	0.0216** (0.00899)	0.0410*** (0.0109)	0.0612*** (0.0120)	שיעור גילאי 65+
	0.0794 (0.0561)	0.131* (0.0674)	0.212** (0.0824)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
	0.0773 (0.0554)	0.0977 (0.0666)	0.153* (0.0819)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
	0.0397 (0.0611)	0.0256 (0.0738)	0.0251 (0.0905)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
	0.216*** (0.0786)	0.309*** (0.0900)	0.340*** (0.109)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
	0.465*** (0.124)	0.639*** (0.140)	0.585*** (0.165)	רשויות יהודיות חרדיות
	0.0414 (0.0572)	0.0685 (0.0657)	0.0182 (0.0812)	מועצות אזוריות

הגורמים המתואמים עם שירותים מקומיים לתושב

2016	2010	2005	
0.0747 (0.100)	0.105 (0.106)	0.0379 (0.0968)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^ג
0.201* (0.111)	0.244** (0.120)	0.141 (0.110)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^ג
0.154 (0.119)	0.274** (0.126)	0.176 (0.119)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^ג
-0.0865 (0.0606)	-0.131** (0.0642)	-0.187*** (0.0606)	אשכול פרופראלי 4-5 ^ד
-0.119 (0.0740)	-0.217*** (0.0786)	-0.207*** (0.0747)	אשכול פרופראלי 6-7 ^ד
-0.0720 (0.0993)	-0.107 (0.105)	-0.0751 (0.0995)	אשכול פרופראלי 8-10 ^ד
-0.00596 (0.00598)	-0.0107* (0.00628)	-0.0108* (0.00612)	שיעור גילאי 0-19
0.0121 (0.0106)	-0.0114 (0.0114)	-0.0135 (0.00984)	שיעור גילאי 65+
-0.282*** (0.0691)	-0.257*** (0.0732)	-0.336*** (0.0690)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.457*** (0.0673)	-0.499*** (0.0716)	-0.427*** (0.0679)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.391*** (0.0750)	-0.359*** (0.0799)	-0.398*** (0.0757)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
0.650*** (0.0953)	0.782*** (0.0971)	0.663*** (0.0910)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
0.403** (0.170)	0.615*** (0.173)	0.550*** (0.158)	רשויות יהודיות חרדיות
0.219*** (0.0695)	0.247*** (0.0708)	0.319*** (0.0672)	מועצות אזוריות

הגורמים המתואמים עם הכנסות מארנונה לתושב

2016	2010	2005	
-0.0221 (0.120)	-0.0746 (0.129)	0.0336 (0.127)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^ג
0.123 (0.134)	0.106 (0.145)	0.207 (0.145)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^ג
0.129 (0.143)	0.129 (0.154)	0.216 (0.157)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^ג
-0.0946 (0.0740)	-0.0545 (0.0790)	-0.0360 (0.0804)	אשכול פרופראלי 4-5 ^ד
-0.0229 (0.0895)	0.0368 (0.0958)	0.0473 (0.0981)	אשכול פרופראלי 6-7 ^ד
0.117 (0.119)	0.182 (0.128)	0.204 (0.130)	אשכול פרופראלי 8-10 ^ד
-0.0285*** (0.00740)	-0.0343*** (0.00791)	-0.0404*** (0.00831)	שיעור גילאי 0-19
0.00881 (0.0131)	-0.00582 (0.0144)	-0.00936 (0.0134)	שיעור גילאי 65+
-0.160* (0.0844)	-0.237*** (0.0901)	-0.101 (0.0915)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.222*** (0.0823)	-0.324*** (0.0880)	-0.244*** (0.0898)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.123 (0.0902)	-0.177* (0.0968)	-0.0725 (0.0990)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
1.004*** (0.115)	0.935*** (0.118)	0.907*** (0.119)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
0.573*** (0.206)	0.575*** (0.211)	0.694*** (0.207)	רשויות יהודיות חרדיות
0.359*** (0.0846)	0.331*** (0.0872)	0.417*** (0.0897)	מועצות אזוריות

הגורמים המתואמים עם הכנסות מארנונה אחרת לתושב

	2016	2010	2005	
	-0.309	-0.533	-0.332	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^ג
	-0.101	-0.343	0.00287	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^ג
	-0.543	-0.697*	-0.269	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^ג
	-0.417*	-0.352	-0.353	אשכול פריפריאלי 4-5 ^ד
	-0.202	-0.128	-0.280	אשכול פריפריאלי 6-7 ^ד
	-0.0115	0.0334	-0.0762	אשכול פריפריאלי 8-10 ^ד
	-0.0496**	-0.0702***	-0.0399	שיעור גילאי 0-19
	0.0221	-0.000587	0.0470	שיעור גילאי 65+
	-0.0666	-0.157	-0.0521	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
	0.242	0.0708	0.205	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
	0.538**	0.396	0.308	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
	1.307***	1.520***	1.555***	רשויות יהודיות לא-חרדיות
	0.907	1.250**	1.040)	רשויות יהודיות חרדיות
	0.617***	0.587***	0.334	מועצות אזוריות

הגורמים המתואמים עם מענק איזון לתושב

	2016	2010	2005	
	116.6 (142.2)	129.3 (125.6)	150.6 (134.6)	אשכול כלכלי-חברתי ג4-5
	-99.29 (159.7)	-153.0 (143.8)	-260.2* (155.2)	אשכול כלכלי-חברתי ג6-7
	-451.2*** (170.7)	-479.0*** (150.9)	-533.9*** (168.3)	אשכול כלכלי-חברתי ג8-10
	-210.7** (87.95)	-208.4*** (77.63)	-267.0*** (86.14)	אשכול פרופראלי ג4-5
	-396.2*** (109.4)	-292.6*** (96.71)	-498.9*** (108.1)	אשכול פרופראלי ג6-7
	-424.2*** (142.6)	-296.0** (126.0)	-427.4*** (140.2)	אשכול פרופראלי ג8-10
	-12.35 (9.075)	-5.112 (8.031)	9.476 (8.946)	שיעור גילאי 0-19
	-40.72*** (15.57)	-37.36*** (14.00)	-2.850 (14.10)	שיעור גילאי +65
	-358.3*** (101.3)	-209.4** (89.51)	-210.1** (99.19)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
	-527.4*** (98.09)	-452.8*** (86.78)	-504.9*** (96.83)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
	-667.6*** (108.9)	-598.0*** (96.67)	-804.9*** (107.7)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
	-139.1 (137.4)	-67.15 (115.8)	163.2 (127.9)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
	415.9* (234.8)	394.7** (196.8)	787.9*** (209.3)	רשויות יהודיות חרדיות
	13.49 (103.0)	197.7** (87.30)	212.9** (97.87)	מועצות אזוריות

הגורמים המתואמים עם העברות ממטל לתושב

2016	2010	2005	
0.0217 (0.0913)	-0.00770 (0.102)	0.0691 (0.108)	אשכול כלכלי-חברתי 4-5 ^ג
-0.101 (0.102)	-0.188 (0.116)	-0.120 (0.123)	אשכול כלכלי-חברתי 6-7 ^ג
-0.266** (0.108)	-0.387*** (0.121)	-0.342** (0.132)	אשכול כלכלי-חברתי 8-10 ^ג
-0.0818 (0.0554)	-0.110* (0.0619)	-0.114* (0.0679)	אשכול פרופראלי 4-5 ^ד
-0.186*** (0.0682)	-0.260*** (0.0764)	-0.206** (0.0843)	אשכול פרופראלי 6-7 ^ד
-0.143 (0.0909)	-0.247** (0.102)	-0.239** (0.112)	אשכול פרופראלי 8-10 ^ד
0.00109 (0.00567)	-0.00721 (0.00635)	-0.00185 (0.00699)	שיעור גילאי 0-19
-0.0128 (0.00980)	-0.0277** (0.0111)	-0.0138 (0.0110)	שיעור גילאי 65+
0.0498 (0.0632)	0.00912 (0.0708)	0.0784 (0.0774)	רבעון שני של גודל האוכלוסייה
-0.0622 (0.0621)	-0.176** (0.0696)	-0.0799 (0.0766)	רבעון שלישי של גודל האוכלוסייה
-0.0505 (0.0684)	-0.122 (0.0769)	-0.0714 (0.0846)	רבעון עליון של גודל האוכלוסייה
0.0267 (0.0872)	0.160* (0.0933)	0.0706 (0.102)	רשויות יהודיות לא-חרדיות
-0.0974 (0.146)	0.133 (0.155)	-0.110 (0.163)	רשויות יהודיות חרדיות
0.451*** (0.0646)	0.574*** (0.0691)	0.561*** (0.0765)	מועצות אזוריות

אמידת השפעת מענק איזון על ההוצאה והרכבה: אתגרי הניתוח האמפירי

- החשש שמענק האיזון וההוצאה נקבעים ע"י משא ומתן פוליטי בלתי נצפה
 - פוליטיקאיים מהממשל המרכזי והמקומי מנהלים משא ומתן על המענק, ויתכן מתאם בין העדפות הוצאה וחלוקת מענק האיזון (Knight 2002). ממשל ימני יעדיף להעניק יותר לרשויות בעלי השקפה דומה הדוגלים בהוצאה קטנה (הטייה שלילית) ואילו ממשל שמאלי יעדיף רשויות בעלות הוצאה גדולה (הטייה חיובית)
 - בישראל חשש זה נמור כי בתקופה הנחקרת הנוסחה הייתה קבועה. הבחירות המקומיות בישראל הן בעיקר בין מפלגות עצמאיות עם זיקה רופת לפוליטיקה הלאומית. בנוסף, הרשויות מוגבלות בשליטתן במיסוי
- החשש שמענק האיזון וההוצאה נקבעים ע"י משתנה פוליטי בלתי נצפה
 - גם ללא משא ומתן משתנים פוליטיים עשויים להיות חשובים כי מעצבי נוסחת המענק הם בעלי העדפות ולכן יתכן קשר בין גובה המענק להוצאה דרך מאפיינים המשפיעים על שניהם (Johanson, 2003)
 - בישראל חשש זה נמור כי בתקופה הנחקרת הנוסחה הייתה קבועה.
- מאפיינים כלכליים-חברתיים נצפים המשפיעים הן על גודל ההוצאה והן על גובה המענק ולכאורה לא ניתן לפקח על כולם (Gordon, 2004)
 - בישראל חשש זה נמור כי בתקופה הנחקרת הנוסחה הייתה קבועה.
- מאפיינים אחרים שאינם נצפים, המתואמים הן עם המענק והן עם ההוצאה

